

List

LETO XVI
ŠT. 2
26. FEBRUAR 2009
1,60 EUR

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

Knjižnica Velenje
Titov trg 05
3320 Velenje

Poština
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

NAGRADNO VPRAŠANJE:
Kaj / kje je to?
Podrobnosti na strani 3.

Ob 65. obletnici smrti Karla Destovnika Kajuha

V mesecu februarju se spominjamo smrti pesnika **Karla Destovnika Kajuha**. Nedvomno pesnika, ki je umrl sredi največjega ustvarjalnega zanosa. Ne glede na to, da ga poznamo kot partizanskega, oziroma domoljubnega pesnika, je bila njegova ustvarjalna moč neomejena. Tokrat za tiste, ki ga cenite tudi in predvsem po tem. Ljubezenska. In usoda je hotela, da je njegova ljubezen, in navdih njegove mladostne erotike, preminila ravno v teh dneh.

Tale pesem nosi posebno sporočilo. Po pripovedovanju **Pepce Skornšek**, je to in še eno pesem (pesem o siromaku), našla pred mnogimi leti v žepu suknjiča njenega brata **Janeza Platzerja**, ki je bil tesen prijatelj Karla Destovnika Kajuha in na nek način njegov mentor. Ker ji je bila všeč, jo je prepisala. Karel Destovnik Kajuh, naj bi jo napisal, ko je bil v posebnem razpoloženju in odnosu do svoje ljubezni. Ohranjena je preko ustnega izročila, ki ga kot dragocen spomin hrani Pepca Skornšek.

*Tiho in počasi se je priplazila noč v dolino,
svoja temna krila je razprostrla preko nje,
da jo uspava v sladke sanje.*

*Na nebu so se pričele prižigati zveze,
sprva posamezno, a nato vedno hitreje, da je bil
cel nebesni svod pokrit z milijoni
svetlih zvezd.*

*Topoli ob vodi so metali svoje dolge
progaste sence,
na vzhodu pa je narahlo začelo rudeti nebo
in še malo in preko doline, se je
razlila hladna mesečina.*

*Slavček je pel v grmu sladke pesmi svoji ženki
skraja je bila njegova pesem tiha, a nato je naraščala,
vedno glasneje in lepše.*

*Takrat si prišla ti.
Počasi dostojanstveno kakor vedno
in nisem ti videl popolnoma v obraz,
pač pa se videl tvoje sinje oči iz katerih
se je razlivala vsa milina tvoje duše.*

*in ko sem te tako gledal,
sem pozabil na ves svet, na vse gorje in trpljenje
in niti na dno duše se ni pojavila misel,
da bi ti mogla lagati in varati.*

A vendar...

Po pripovedovanju in recitaciji zapisala M.K.

*Spominu na pesnika so se v Šoštanju poklonili 27.2.2009
v tamkajšnji Knjižnici, kjer so v predstavitvi Hotenjc,
almanaha Šaleških literarnih ustvarjalcev, postavitvi
razstave Kajuhovih publikacij in recitaciji Kajuhovih
pesmi sodelovali »Kajuhovi dediči«.*

*(Občina Šoštanj,
Knjižnica Velenje,
Hotenja)*

List

Revija za kulturna in druga
vprašanja občine Šoštanj in
širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča Občina
Šoštanj, zanjo Darko Menih, župan.

Fotografija na naslovnici

Dejan Tonkli

Uredila

Milojka Komprej

Lektoriranje

Jožica Andrejč
(za razpise in objave odgovarja naročnik)

Oblikovanje

Tomaž Smolčnik

Tisk

Eurograf d.o.o.

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST
št. 3 (marec 2009), pošljejo najkasneje do
16. marca 2009.

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Foto: Marija Lebar

VSEBINA

4	Uvidnik
5	Naša občina
8	Razpis
13	Občinske novice
15	Gospodarstvo in kmetijstvo
16	Aktualno
17	Ekologija
18	Intervju
22	Sredina vabi
24	Podoba kulture
26	Glasba
27	Zanimivosti in razmišljanja
28	Dogodki in ljudje
29	Cerkev
30	Varovanje naravne dediščine
32	Šolski list
33	Dogodki in ljudje
34	Naša društva
38	Na sončni strani Alp
39	Šport
40	Ni meja
42	Križanka
43	Zanimivo
44	Fotografija meseca

Intervju
meseca:
**Peter
Rezman**

NAGRADNO VPRAŠANJE: POZNAMO SVOJ KRAJ?

Rešitev nagradnega vprašanja iz številke: 01/2009. Na nagradno vprašanje je prispelo pet odgovorov, štirje so bili (delno) pravilni, eden je bil napačen. Pravilen odgovor je: Na fotografiji je **grifon**, mitološko bitje, ki je del stopniščne ograje v vili, ki je bila nekoč (okoli l. 1905) grajena za Hansa Woschnagga, kasneje pa je v Šoštanju znana kot zdravstveni dom. Izžreban nagradjenec(ka) je **Helena Tajnik iz Raven 110 pri Šoštanju**, ki bo prejela knjigo **prof. Mirana Aplinca Vošnjaki industrialci iz Šoštanja**. Ker pa smo bili veseli vseh pravilnih odgovorov in tokrat prvič tudi za vzpodbudo, bomo s knjigo Otok Walcherein, Janeza Žmavca nagradili še **Franca Hudomala, Danila Čebula in Andreja Ravljena**. Vse nagrajence prosimo, da pridejo po nagrado v **uredništvo Lista, (ZKS) Trg svobode 12, Šoštanj (III. nadstropje)**.

Odgovore na naše **drugo vprašanje**, ki se spet glasi, **UGANITE, KAJ, OZIROMA KJE JE TO**, pošljite do 15. 3. na naslov: **Uredništvo Lista, Trg svobode 12, Šoštanj**. Izžrebanega čaka lepa nagrada.

V življenju skušam biti optimist, mesto Šoštanj ima pred sabo zanimivo obdobje razvoja.

piše: Bojan Rotovnik

Šoštanj, Šoštanj
mesto svetlobe,
ljudje pod gradom
polni svobode ...
Iz Pesmi Šoštanju

Šoštanj ima kot vsako mesto več obrazov, a naše mesto je vsekakor specifično. Zakaj? Predvsem zaradi preteklosti, ki se je večkrat poigrala z mestom in z njegovimi prebivalci. Večina ostalih mest v Sloveniji ima bolj ali manj nek podoben razvojni cikel, a Šoštanj je šel po svoji lastni poti, ki bi se žal lahko že nekajkrat zaključila.

Večkrat poslušam starejše ljudi, ki z veliko ponosa razlagajo o časih pred II. svetovno vojno, ko je bil Šoštanj na višku svojega razvoja. Utrip mestu je vsekakor dajala Tovarna usnja Šoštanj, ki je imela v tedanjih časih vsaj takšen status na evropskem trgu, kot ga ima v zadnjih letih Gorenje. V času II. svetovne vojne in predvsem v prvih letih po zaključku vojne so se politične karte, tako kot v celotni Sloveniji, tudi v našem mestu močno premešale. Prišli so novi časi, v katerih se je zgodil industrijski razvoj Slovenije, mestu Šoštanj pa je prinesel 50 najtežjih let. Pomembni politiki v dolini in izven nje so sprejeli odločitev, da mesto Šoštanj preprosto žrtvujejo v skupno dobro. Pred kratkim sem si lahko ogledal načrte iz šestdesetih let preteklega stoletja, kjer so bili na področju sedanjega mesta Šoštanj vrisani zgolj novi industrijski objekti. Načrt se seveda ni uresničil, je pa pisni dokaz, kako so odgovorni preprosto hoteli zbrisati iz obličja Zemlje naš Šoštanj, ki ima več kot 600 letno trško tradicijo in bogato zgodovino.

Na srečo pa so tudi v najtežjih časih, ko so se vse mestne funkcije (sodišče, policija, občina ...) selile v bližnje Velenje in ko je bila perspektiva bivanja v mestu zelo negativna, v mestu vztrajali Šoštanjčani. Le-ti niso podlegli mamljivim ponudbam bivalnega ugodja sosednjega Velenja ali drugih slovenskih mest, ampak so se vztrajno borili za to, da je mesto Šoštanj preživelo.

Tem "lokalpatriotom" se lahko zahvalimo, da je danes Šoštanj ponovno zanimiv za prebivanje v njem.

V življenju poskušam biti optimist, zato osebno močno verjamem, da ima Šoštanj pred sabo zanimivo obdobje razvoja. Obeta se nam kar nekaj projektov, ki bodo močno vplivali na potek dogodkov v mestu. Eden takšnih je zagotovo projekt izgradnje bloka 6, katerega nam je konec januarja na dnevu odprtih vrat in na okrogli mizi podrobno predstavil direktor TEŠ-a. Sem pa žal ugotovil, da sem bil kljub mojim več kot tridesetim pomladim eden izmed najmlajših udeležencev sicer dobro obiskane okrogle mize. Ali takšen projekt, kot je petletna realizacija ene izmed največjih investicij v Sloveniji, ni zanimiv za mlade Šoštanjčane? To bi vsekakor lahko sklepali po obisku omenjene okrogle mize, a osebno dvomim v to. Mladi v sedanjem času svoja mnenja izražajo predvsem v virtualnem svetu, katerega več kot dobro poznajo. A vseeno bi pozval naše mladim sokrajane, da se prihodnjih podobnih srečanj osebno udeležijo in s tem vsem ostalim pokažejo, da jim ni vseeno, kaj se dogaja z našim mestom, ki ga bodo prej ali slej prejeli v upravljanje.

Tudi meni osebno ni vseeno, kaj se dogaja s Šoštanjem, saj konec koncev v njem živim skupaj z mojo družino. S ponosom sem član sveta Krajevne skupnosti Šoštanj, kjer z ostalimi člani sveta poskušamo uresničevati projekte za boljše počutje Šoštanjčanov v našem mestu. Že od začetka mandata želimo z organizacijo različnih dogodkov popestriti dogajanje v Šoštanju. Verjetno smo na dobri poti, saj so dogodki dobro obiskani in to nas navdaja z optimizmom ter zvrhano mero volje do dela.

Voljo do dela bomo zagotovo potrebovali, saj bomo Šoštanjčani v letu 2011 praznovali 100 let našega mesta in tako visok jubilej je potrebno primerno obeležiti. Zato smo v KS Šoštanj z več projekti že zelo aktivno pričeli s pripravami na jubilejno leto. Eden izmed projektov je oživitev simbola mesta Šoštanj, Pustega gradu. Ker gre v tem primeru za zaščiten kulturni spomenik moramo pri tem dosledno upoštevati stroge predpise, a vseeno upamo, da bo Pusti grad primerno urejen pričakal 100 obletnico mesta, nad katerim že stoletja tako dominantno stoji. Oživljanje našega simbola bo potekalo postopoma in če se bo projekt izšel, se bomo lahko Šoštanjčani zbrali na osrednji prireditvi ob 100 obletnici mesta Šoštanj ravno na Pustem gradu.

Pod okriljem priprave na visok jubilej pripravljamo še en projekt in sicer izdajo monografije mesta Šoštanj. Takšno knjigo si mesto z bogato zgodovino zagotovo zasluži, saj imamo kaj pokazati. A vse prevečkrat niti ne opazimo vseh lepih stvari, ki nas obdajajo, saj se po našem mestu gibljemo skoraj z zaprtimi očmi. Upajmo, da nam bo monografija, ki bo izdana v drugi polovici leta 2010, odprla oči in da bomo stopili v jubilejno leto kar se le da ponosni na naše mesto Šoštanj!

P.S.

Za konec naj vam zaupam še, da sem hotel napisati tudi nekaj stavkov o edinstveni zanimivosti Šoštanja, ki pa je nikakor ne znamo prodati turistom: tresenju tal v Šoštanju! A kaj, ko s tem ne bi povedal nič novega! Mogoče pa ob kakšni drugi priložnosti ...

Naša občina

Sejali so...

Pripravila Milojka Komprej

**21. REDNA SEJA SVETA
OBČINE ŠOŠTANJ**

Redigiran zapisnik 21. seje Sveta Občine Šoštanj, ki je bila v ponedeljek, 22. 12. 2008 v veliki sejni dvorani Občine Šoštanj. Na seji je bilo na začetku prisotnih 18 svetnikov, ostali prisotni: višja svetovalka za družbene dejavnosti Alenka Verbič, višja svetovalka za GOP Sonja Novak, višja svetovalka za finance Irena Skornšek, krajanji Metleč ter predstavniki medijev. Sejo je vodil župan Darko Menih, zapisnik je pisala Suzana Koželjnik.

Župan **Darko Menih** je v uvodu pozdravil vse prisotne na 21. redni seji Sveta Občine Šoštanj in predal besedo skavtom in tabornikom rodu Pusti grad, da prižgejo Luč miru iz Betlehema ter povedo svojo poslanico. Nato se je župan Darko Menih v svojem in v imenu svetnikov zahvalil za izrečeno poslanico kakor tudi za Luč miru iz Betlehema in nadaljeval sejo občinskega sveta.

Župan Darko Menih je predlagal, da z dnevnega reda umaknejo nekatere točke, in sledila je razprava o tem predlogu. Po razpravi je bil izglasovan nov dnevni red.

Na podan zapisnik 20. seje je svetnica **Vilma Ece** (LDS) želela, da v zapisniku na strani 4. in 5. v njeni razpravi pri besedi sprenevedanje dodajo besedo svetniki, tako da bo jasno napisano, da je govorila o sprenevedanju svetnikov. Ker ni bilo druge razprave, so prešli k sprejetju zapisnika 20. redne seje s podano pripombo.

Svetniki so sprejemali **predlog Statuta Občine Šoštanj** – uradno prečiščeno besedilo (UPB2), ki je bil dan v razpravo. Svetnik **Leopold Kušar** (DeSUS) je imel pripombo, da je v gradivu napisano KS Družmirje – Gaberke, v žigu pa imajo samo KS Gaberke. Zanimalo ga je, če bi to popravili, da bi bilo napisano samo KS Gaberke.

Svetnik **Vojko Krneža** (SDS) je proceduralno povedal, da pri sprejemanju prečiščene besedila odločajo, ali so za sprejem ali so proti. Popravki niso možni, prav tako razprava ni potrebna, ker samo odločajo za ali proti sprejemu uradnega prečiščene besedila.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) se je strinjal s predhodnikom. Opozoril je na kar nekaj pravopisnih napak. Potrebno bi bilo gradivo, preden gre na sejo, dobro pregledati. Opozoril je, da so v Poslovniku in Statutu razhajanja glede poročanja župana o sprejemu sklepov na seji sveta in bi bilo to potrebno vsebinsko uskladiti.

Po razpravi so svetniki soglasno izglasovali Statut Občine Šoštanj.

V nadaljevanju so sprejemali **Predlog Poslovnika občinskega sveta** – uradno prečiščeno besedilo (UPB1), ki so ga brez razprave večinsko

sprejeli.

Predlog Sklepa o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Šoštanj so svetniki dobili z gradivom, kratko obrazložitev je podala **Sonja Novak**, višja svetovalka za GOP. S predlaganim sklepom je predvideno povečanje vrednosti točke za odmero nadomestila za uporabo stavbenega zemljišča za 5 %, in sicer za vse dejavnosti enako. S predlaganim povečanjem vrednosti točke bi okvirni prihodek v letu 2009 iz naslova nadomestila znašal 1.689.331,00 EUR. Svetniki so brez razprave soglasno sprejeli prej imenovani predlog.

Sklep o prekinitev članstva Občine Šoštanj v Združenju občin Slovenije je razložil župan **Darko Menih**, ki je povedal da so lani sprejeli sklep o članstvu Občine Šoštanj v ZOS, s poskusno dobo enega leta. Občinska uprava se je zavezala, da bo spremljala delovanje SOS in ZOS ter čez eno leto svoje ugotovitve sporočila svetu. Ugotovljeno je bilo, da je delovanje SOS in ZOS zelo podobno in da Občini Šoštanj članstvo v ZOS ni prineslo pričakovanih dodatnih koristi in zaradi tega predlagajo svetu izstop Občine Šoštanj iz ZOS-a.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) je povedal, da je že lani, ko so sprejemali sklep o včlanitvi v ZOS, imel pomisleke, ker pozna delovanje obeh združenj. Vesel je, da članstvo v obeh ne pomeni kakšne prednosti. Pozdravil je predlog, saj bodo s tem prihranili tudi nekaj sredstev. Po tej edini razpravi so svetniki soglasno izglasovali sklep.

Pobude in vprašanja svetnikov

Župan **Darko Menih** je povedal, da so nekaj odgovorov dobili na klop. Na vprašanje Janka Zacirkovnika glede fasade na Kulturnem domu je pojasnil, da bodo strokovnjaki podjetja ZRMK iz Ljubljane v začetku februarja pregledali fasado in bodo podali svoje ugotovitve in mnenja, kakšna naj bo fasada, da ne bo več prihajalo do zamakanja sten.

Svetnik **Štefan Szabo** (LDS) se je zahvalil svetniku Viktorju Drevu za prizadevanje in delo za njihovo ulico in se opravičil županu glede žlebov na Vili Majer. Predlagal je, da se ukradeni žlebovi nadomestijo s plastičnimi.

Zanimal ga je še delovni čas gostinskega lokala IPPON, saj je odprt do tretje ure zjutraj in zaradi tega nimajo miru.

Župan **Darko Menih** je pojasnil, da si je žlebove na Vili Majer šel pogledat občinski delavec Andrej Volk, tako da se bodo stvari uredile.

Sonja Novak, višja svetovalka za GOP, je glede odprtja gostinskega lokala IPPON povedala, da delovni čas ne podaljšajo, če se ugotovijo kršitve s strani policije ali delovnega inšpektorja. Na osnovi tega se mu podaljšani delovni čas ukine in lahko obratuje samo do 22. ure, kot je redni obratovalni čas. Ker kršitev do sedaj ni bilo, je predlagala, da v primeru kršitev pokličejo policijo, ki bo naredila uradni zapisnik o kršitvi.

Svetnik **Štefan Szabo** (LDS) je povedal, da je že obvestil policijo, vendar je imel težave, ker so se nato znašali nad njegovo hišo.

Župan **Darko Menih** je pojasnil, da bo potrebno na tem območju poostri policijski nadzor in zbrati zadosti prijav in nato ukrepati po pravilniku.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** (SNS) je repliciral Sonji Novak, da je občinski svet najvišji organ odločanja in sprejema odločitve o lokalni skupnosti. In če svet odloči, da bo komisija temu naredila red, morajo to tudi obravnavati. Ker je dobil večkrat pisno pripombo, naj na sestankih KS Šoštanj glede izgradnje pešpoti v KS Šoštanj ne sodeluje podžupan Vojko Krneža, je predlagal županu, naj razmisli o odstopu podžupana Vojka Krneža z mesta podžupana Občine Šoštanj.

Neodvisni svetnik **Drago Kotnik** je podal pobudo, da bi pravna služba vse posameznike, ki se ne priklopijo na izgrajeno javno infrastrukturo v Občini Šoštanj, zavezala, da se na to infrastrukturo morajo priklopiti.

Sonja Novak, višja svetovalka za GOP, je povedala, da sta izgradnja vodovoda in kanalizacije obvezni občinski javni službi, določeni z zakonom o varstvu okolja. To pomeni, da jih morajo vsi občani uporabljati, kjer so na razpolago, v nasprotnem primeru se z odločbo komunalnega inšpektorja odredi, da se mora izvesti. Pravne osnove so možne in zakonite.

Svetnico **Marijo Vačovnik** (Lista Viktorja Dreva) je zanimalo, kako je z ekološkim otokom pred župnijsko cerkvijo in Pohrastnikom, kjer je že veliko smetišče.

Župan **Darko Menih** je pojasnil, da so bile smeti že trikrat odpeljane, vendar je bilo po nekaj urah enako. Sedaj so čez vikend namerno pustili tako, da bodo videli, kako bo. Poklicali so inšpekcijsko službo, da bi ugotovila, kdo vozi te smeti. O tem so obvestili Komunalno podjetje Velenje, obvestili so krajane z obvestili na dom in na straneh Kabelsko razdelilnega sistema, da naj smeti odpeljejo na komunalno odlagališče, kjer je odlaganje smeti brezplačno. Razmišljali so tudi o postavitvi kamere ali najetu dveh varnostnikov, da bi kršitelje prijeli. Nobeden od krajanov ali pa KS ne javi, da je premalo zabojnikov na otoku.

Svetnik **Peter Radoja** (SDS) je povedal, da so pred kratkim opravili čiščenje struge reke Pake. Občani bi radi, da v medijih objavijo, v kakšnem obsegu je bilo to čiščenje izvedeno, od koga in če izvajalec jamči, da bo to pripomoglo k zaščiti pred poplavlami. Najbolj zanima stanovalce na Tovarniški poti, ki so ob poplavih najbolj ogroženi, kako daleč bodo očistili strugo.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) je podal pobudi, da bi si svetniki dobro prebrali vsebino Statuta in Poslovnika Občine Šoštanj in ga tudi upoštevali. Druga pobuda je bila, da bi zaposlili redarje glede na to, kakšne stvari se ponoči dogajajo v mestu

Foto: Dejan Tonkli

Foto: Dejan Tonkli

Šoštanj. Odlok o javnem redu imajo, potrebno ga je izvajati. Redarji naj bi to izvajali in bi bilo dosti manj škode kot sedaj.

Svetnik **Drago Koren** (N.Si) je podal pobudo g. Pajka glede studenca, ki ga urejajo ob cesti. V članku v Našem Času so ga imenovali Tresimirjev studenec. Gospod Pajk je mnenja, da bi se moral imenovati Lokoviški ali Martinov studenec. Tudi datum, ki je zabeležen pri studencu, ni pravilen. Občinska uprava naj preveri, če je datum pravilen. 13. decembra je Zavod za kulturo Šoštanj organiziral kulturno predstavo, kjer so se predstavila vsa kulturna društva iz Občine Šoštanj. Ker je bil oder v Kulturnem domu zelo slabo osvetljen, je predlagal, da uredijo notranjo osvetlitev odra.

Župan **Darko Menih** je povedal, da bo sedaj, ko se bo uredila streha Kulturnega doma, prišla na vrsto tudi sanacija notranjega dela dvorane vključno z osvetlitvijo odra.

In še za konec

Neodvisni svetnik **Drago Kotnik** je čestital Pihalnemu orkestru Zarja za izvedbo novoletnega koncerta, ki je vsako leto boljši. V svojem imenu in v imenu Turističnega društva Pristava je zaželel svetnikom in njihovim domačim prijetne praznike in vse dobro v letu 2009.

Župan **Darko Menih** je informiral vse, da je KS Šoštanj na pobudo Franca Druksa in Walterja Kolarja sklicala izredno sejo KS Šoštanj glede izgradnje 6. bloka TEŠ, na kateri so še sodelovali direktor TEŠ-a dr. Uroš Rotnik, oba pobudnika in župan Darko Menih. Zahtevali so sklic zбора krajanov ali sklic zбора občanov. Dogovorili so se, da bo v mesecu januarju organiziran dan odprtih vrat v TEŠ. Občanom bodo predstavili najbolj pomembne podatke, ki jih zanimajo.

Naslednja seja občinskega sveta bo konec meseca januarja 2009, župan Občine Šoštanj pa je zaključil 21. sejo z zahvalo svetnicam in svetnikom za njihovo plodno delo v minulem letu.

22. REDNA SEJA SVETA OBČINE ŠOŠTANJ

Redigiran zapisnik 22. redne seje Sveta Občine Šoštanj, ki je bila v ponedeljek, 26. 1. 2009. Na seji je bilo prisotnih 19 svetnikov, ostali prisotni so bili: višja svetovalka za družbene dejavnosti Alenka Verbič, višja svetovalka za GOP Sonja Novak, svetovalka za okolje in prostor Veronika Hajnrihar, predstavnik Arhena, s. p. arhitekt Marijan Kac, predstavnica Simbio, d. o. o. Romana Kolenc, predstavnik Eles, d. o. o. Boštjan Butara, krajan Metleč ter predstavniki medijev. Sejo je vodil podžupan Vojko Krneža, zapisnik je pisala Suzana Koželjnik.

Podžupan **Vojko Krneža** je v uvodu pozdravil vse prisotne in predlagal nekatere spremembe v dnevnem redu. Tudi svetnica Vilma Fece je predlagala umik dveh točk z dnevnega reda. Ker so bile spremembe izglasovane, so svetniki soglasno

izglasovali nov dnevni red.

Na zapisnik 21. seje je dal edino pripombo svetnik **Štefan Szabo** (LDS), ker je v njegovi razpravi pri zapisu zapisnika prišlo do napake. Iz zapisnika se črtata besedi »se opraviči«.

Ker ni bilo več razprave, so potrdili zapisnik 21. redne seje s podano pripombo.

Uvodno obrazložitev k **Predlogu Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o**

prostorskih ureditvenih pogojih za dele mesta Šoštanj s Pohrastnikom je podal podžupan **Vojko Krneža** (SDS kot predsednik Komisije za okolje in prostor. Povedal je, da se je komisija pred sejo sveta zopet sestala. V razpravi članov komisije je bilo ugotovljeno, da ni bilo narejenih nobenih napak. Član komisije je podal pobudo, da bi to področje urejali s podrobnim občinskim načrtom, vendar so v večini bili mnenja, da je predlog odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za dele mesta Šoštanj s Pohrastnikom dobro pripravljen in ni potrebe po spremembah. Pred začetkom obravnave predloga odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za dele mesta Šoštanj s Pohrastnikom je bil podan amandma s podpisi svetnikov.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) je s podpisi svetnikov podal amandma na Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za dele mesta Šoštanj s Pohrastnikom, in sicer je predlagal spremembo v 11. členu, da v tretjem odstavku črtajo besedi »in bencinskega servisa«. Na prejšnji seji sveta so z dnevnega reda to točko umaknili zaradi tega, ker se pred sejo ni sestala Komisija za okolje in prostor, ki bi predlagani odlok ponovno obravnavala. Moti ga tudi to, da ni v gradivu priložen zapisnik Komisije za okolje in prostor, ki je 5. januarja 2009 ponovno obravnavala predlog odloka. Krajanom Metleč je bilo obljubljeno, da bodo vabljeni na komisijo, vendar na sejo niso bili vabljeni. Tako s potekom seje komisije niso seznanjeni, v obrazložitvi pa je v skopih stavkih razloženo in napisano, da se z umestitvijo bencinskega servisa v kraj ne strinja tudi stroka. V razpravah je bilo večkrat slišati, da so bili vsi postopki narejeni korektno in pravilno speljani. Vendar jih je opozoril na javno razgrnitev, ki je bila v času predvolilne kampanje v lanskem letu, kjer ni nihče polagal posebne pozornosti. Čudi se, da danes ni na seji sveta župana, ki vse vodi in je tudi odgovoren. Ne nasprotuje izgradnji bencinskega servisa, vendar mu je potrebno najti drugo lokacijo. Svetnikom predlaga, da sprejmejo predlagani amandma in nato tudi sprejmejo celoten odlok.

Podžupan **Vojko Krneža** (SDS) je povedal, da so bile podane tudi tri pobude oziroma zahteve po tajnem glasovanju o predlaganem odloku, in sicer je svetnik Milan Kopusar (LDS) s podpisi svetnikov predlagal, da se pri amandmaju opravi tajno glasovanje in zahteva poimensko glasovanje. Skupina svetnikov s prvopisanim Romanom Kavšakom (NSi) je predlagala tajno glasovanje o amandmajih k predlogu odloka, kakor tudi tajno glasovanje o sprejetju celotnega odloka.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) je proceduralno pojasnil, da so predlagali tajno glasovanje in poimensko glasovanje za predlagani amandma. Umaknil je zahtevo po poimenskem glasovanju. V kolikor bi izglasovali za predlagani amandma,

bi umaknil zahtevo po tajnem glasovanju in bi o celotnem odloku glasovali javno.

Podžupan **Vojko Krneža** (SDS) je predlagal petnajst minut odmora za pripravo tajnega glasovanja. Predlagal je komisijo za izvedbo tajnega glasovanja v sestavi Štefan Szabo, član, Marija Vačovnik, članica, in sam kot predsedujoči, predsednika komisije.

Svetnika **Milana Kopusarja** (LDS) je proceduralno zanimalo, ker ni župana in direktorice občinske uprave, kdo bi jim zagotavljal, da bodo glasovnice narejene tako, kot morajo biti, da bodo glasovali pravilno. V primeru napake bi se lahko krajan Metleč pritožil na ustavno sodišče in razveljavil glasovanje.

Nato je članica komisije za tajno glasovanje Marija Vačovnik prebrala vsebino glasovnice.

Komisija je razdelila glasovnice po imenskem seznamu svetnikov in izvedla tajno glasovanje o predlaganem amandmaju k Odloku o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za dele mesta Šoštanj s Pohrastnikom, in sicer s spremembo, da v 11. členu v tretjem odstavku črtajo besedi »in bencinskega servisa«.

Po končanem tajnem glasovanju je komisija pregledala vse glasovnice in predsednik komisije podžupan **Vojko Krneža** je razglasil volilne rezultate. Za predlagani amandma k Odloku o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za dele mesta Šoštanj s Pohrastnikom, in sicer s spremembo, da v 11. členu v tretjem odstavku črtajo besedi »in bencinskega servisa«, ki ga je predlagal svetnik Milan Kopusar, je bilo oddanih 19 glasovnic. Med oddanimi glasovnicami je bilo 19 veljavnih glasovnic.

ZA je glasovalo 5 svetnikov, PROTI je glasovalo 14 svetnikov, zato je komisija ugotovila, da predlagani amandma ni sprejet.

Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za dele mesta Šoštanj s Pohrastnikom je bil tako dan v razpravo v prvotni obliki.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) je pred odločanjem podal obrazložitev svojega glasu, in sicer, da sedaj, ko ni bil sprejet amandma, takšnega odloka ne more podpreti. Krajan Metleč sedaj vidijo, kako se gredo svetniki kupčkanje. Krajan se s tem ne bodo strinjali in občina si je s tem zaprla vse nadaljnja dela v Metlečah. Prepričan je, da nobeden od teh krajanov ne bo več oddal zemljišča za pločnike, ker so jih sedaj prisilili zaradi kapitala, ki je v igri. Posebno bo pozoren na to, kdaj bodo ta bencinski servis pričeli graditi, ker se je sprejemom odloka tako mudilo.

Svetniki so ponovno izvedli tajno glasovanje in komisija je ugotovila, da je bilo oddanih 19 glasovnic. Med oddanimi glasovnicami je bilo 17 veljavnih glasovnic ZA je glasovalo 12 svetnikov, PROTI je glasovalo 5 svetnikov. Odlok je bil torej sprejet.

Za **Predlog Odloka o razveljavitvi Odloka o prispevku za investicijska vlaganja v objekte vodooskrbe ter objekte odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda za obdobje 2009–2020** je kratko obrazložitev je podala Sonja Novak, višja svetovalka za GOP, ki je podala razloge za razveljavitev. Poudarila pa je, da dolgoročni program vlaganja v Občini Šoštanj ostaja in ga ponovno preverijo in zanj najdejo nove vire.

Svetnica **Vilma Fece** (LDS) je povedala, da o sklepu ne bo glasovala. Menila je, da bi moralo pristojno ministrstvo pridobiti pravno podlago, kaj

je osnova in kaj ni, glede na to, da imajo dolgoročni program že sprejet. Vedo, da imajo v Občini Šoštanj mnogo več kot v MO Velenje gospodinjestev, ki nimajo urejenih komunalnih dobrin in da so dolga leta to urejali tam, kjer so prebivalci gosto naseljeni. Na koncu bodo prebivalci Šoštanja upravičeni do teh dobrin v samem centru in da bo potrebno ta sredstva od nekod zagotoviti. Na 19. redni seji je podžupan Vojko Krneža podvomil glede zakonske osnove, da bi bilo prej potrebno pridobiti pravno mnenje, ali je trdna zakonska osnovana, da bodo pobirali sredstva za RR. Vodstvo Komunalnega podjetja Velenje je do naslednje 20. redne seje v gradivu pripravilo odgovor o dopustnosti uvedbe okoljske dajatve kot prispevka za RR, katerega odgovor oziroma mnenje je podal odvetnik doc. dr. Aleksij Mužina, ki ni videl argumentov zoper pravno dopustno uvedbo te dajatve. Kljub opustitvi izdaje podzakonskega predpisa (vlade) je bila po njegovem uvedba okoljske dajatve dopustna in možna. V javnih občilih pa je bil na njegovo mnenje dodan tudi odstavek, in sicer stališče mnenja pripravljavca. Če to obstaja, potem so bili svetniki zavedeni, saj jim to v gradivu ni bilo posredovano. V bodoče zahteva, da pridobijo vsa stališča od ministrstva za pomembne odločitve in danes o tem ne bo glasovala.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) pa je menil, da bi bil čas, da bi nekateri začeli prevzemati odgovornost za stvari, ki jih dajejo v odločanje svetnikom. Odlok je bil po glasovanju s 14 glasovi ZA sprejet.

Na **Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi skupnega organa občinske uprave »Medobčinski inšpektorat«** je podžupan **Vojko Krneža** (SDS) povedal, da se k temu organu želita k priključiti še dve novi občini, in sicer Prebold in Polzela.

Svetnika **Milana Kopusarja** (LDS) je zanimalo, kaj sedaj to pomeni za skupno blagajno, ali bo to vplivalo na število zaposlenih in večje financiranje organa iz proračuna. Sam bo to podprl, vendar če ne bo imelo finančnih posledic za proračun.

Sonja Novak, višja svetovalka za GOP, je povedala, da Medobčinskemu inšpektoratu plačujejo po opravljanem delu. Kolikor jih bodo potrebovali, toliko bodo plačali po opravljenem delu. Kolikor storitev bodo želeli, da jih opravijo, toliko jih bodo tudi plačali. Predlog je bil nato soglasno sprejet.

Sprejem obvezne razlage **Odloka o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prostorsko ureditev skupnega pomena za blok 6 TEŠ s spremljajočimi objekti**. Uvodno besedo je podal predstavnik Eles-a, d. o. o. **Boštjan Butara**. Eles namerava rekonstruirati obstoječi daljnovod DV 220 kV z daljnovodom DV 2 x 400 kV med Šoštanjem in Podlogom. Ker ni v PUP-ih točno določena rekonstrukcija daljnovoda, prosijo za obvezno razlago le-teh.

Podžupan **Vojko Krneža** (SDS) je predlagal, da bi o točki 5. in 6. razpravljali skupaj, glasovali pa bi o vsaki točki posebej.

Svetnica **Judita Čas Krneža** (SDS) je kot predsednica Komisije za pripravo Statuta Občine Šoštanj in Poslovnika Sveta Občine Šoštanj povedala, da se je komisija za obravnavo teh obveznih razlag sestala trikrat in jih podrobno preučila. Komisija tako predlaga Svetu Občine Šoštanj, da sprejme te obvezne razlage.

Sprejem obvezne razlage **Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje planske celote 05, ki vključuje ureditvena območja naselij Kavče, Podkraj (zahodni del), zaselka Tajna, naselij Podgorje in**

Lokovica z razloženimi deli so svetniki potrdili soglasno.

Nato so glasovali o **Predlogu Sklepa o potrditvi programa oskrbe s pitno vodo za leto 2009**. Kratko obrazložitev je podala **Sonja Novak**, višja svetovalka za GOP.

Svetnik **Viktor Drev** (Lista Viktorja Drev) je povedal, da je komisija za GJS na svoji seji to obravnavala in da je program vsako leto približno enak. Gre za obnovo obstoječih vodovodov.

Predlog **Sklepa o potrditvi programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode za leto 2009** so svetniki izglasovali z enim glasom proti.

Predlog **Sklepa o ukinitvi statusa javnega dobra v k. o. Šoštanj in k. o. Lokovica** je razložila **Sonja Novak**, višja svetovalka za GOP. Razlog za sprejem predlaganega sklepa je izgradnja 6 bloka TEŠ. V občinskem podrobnem prostorskem načrtu je namreč predvidena razširitev del sedanje ceste, ki vodi v Lokovico. Zakon o graditvi objekta v svojem členu določa, na kakšen način se lahko status javnega dobra ukine. Za rešitev tega problema je bil podpisan sporazum s TEŠ, s katerim se je TEŠ zavezala, da bo v sklopu investicije bloka 6 zagotavljala prevoznost ceste, bodisi po obstoječi oziroma nadomestni trasi.

Svetnik **Peter Radoja** (SDS) je povedal, da se cesta Šoštanj-Orožmov križ nadaljuje naprej do Šaleške magistrale. Ob graditvi plinovoda je bil z občino narejen sporazum o odškodnini za to cesto. Zanima ga, kdaj bodo sanirali to cesto in tudi drugi del ceste Orožmov križ-Šaleška magistrala. Cesta je popolnoma uničena in upa, da ne bodo pozabili na to sanacijo.

Svetnik **Viktor Drev** (Lista Viktorja Drev) je odgovoril, da se je TEŠ obvezala za rekonstrukcijo ceste do Orožmovega križa, za drugi del ceste do Šaleške magistrale so dobili odškodnino od Geopolina, nekaj sredstev bodo dobili tudi od Eles-a, nekaj bo prispevala občina in nato bodo po rekonstrukciji daljnovoda cesto sanirali v celoti. Sklep je bil nato soglasno sprejet.

Pobude in vprašanja svetnikov.

Svetnika **Leopolda Kušarja** (DeSUS) je zanimalo, kaj je s statuti krajevnih skupnosti in kaj je z njihovimi nagradami. Ponovno je podal zahtevo, da se mu vrnejo vsi dokumenti v zvezi s pritožbo na vračilo sredstev telekomunikacije.

Svetnika **Štefana Szaba** (LDS) moti podiranje zdravih dreves po mestu. Omenil je dvajset let stare lipe na avtobusni postaji, ki niso bile bolne, pa so požgali vse. Tudi petindvajset let star bor ob zdravstveni postaji ni bil ne star ne bolan, pa so ga morali požgati zaradi ene same cevi. Zanima ga, ali bodo požgali vse drevje v mestu. Občinsko upravo prosi, da to preprečijo.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** (SNS) je v razmislek podal pobudo, da se Občina Šoštanj na komunalnem področju osamosvoji.

Svetnik **Roman Kavšak** (NSi) se je strinjal s pobudo, ki jo je predlagal njegov predhodnik. Sam pa je kot član komisije za dodeljevanje stanovanj predlagal, da Občina Šoštanj v rebalans proračuna zagotovi denarna sredstva za nakup občinskih stanovanj, ki jih gradijo ob Surovini.

Svetnico **Vilmo Fece** (LDS) je zanimalo, kako je zaščiten oziroma varovana lastnina, ki je v lasti Občine Šoštanj, in kako je z varovanjem. Vandalizem je šel čez vse meje. Na udaru so knjižnica, galerija, šola, gasilski dom ...

Svetnik **Janko Zacirkovnik** (SD) je dodal, da je od takrat, ko je sam opominjal na varovanje lastnine, minilo celo leto, pa se ni zgodilo nič. Zanima ga, zakaj na tem področju ni bilo narejenega ničesar. Svetnika **Franca Sevcnikarja** (SD) je zanimalo, kako je z oporečno vodo v vodovodu Topolšica. Preko medijev je slišal obvestilo, da je voda oporečna. Predlagal je, da bi o tem morali obvestiti ljudi širše. Predlagal je sanacijo dotrajanih vodovodov, da do podobnih situacij ne bi več prihajalo.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) je ponovno podal pobudo, da na ovinku pod sanatorijem Gutenbüchel postavijo ogledalo ali v tem delu cesto razširijo, saj je cesta na tem odseku zelo nevarna. Povedal je tudi, da je sprejet odlok o javnem redu in miru, a redarja, da bi se malo sprehajal naokoli, še vedno ni.

Podžupan **Vojko Krneža** (SDS) je glede varovanja povedal, da se o varovanju dogovarjajo z Gorenjevo varnostno službo. Razgovori so že potekali v lanskem letu. Varovanja se bodo lotili sistemsko, in sicer vseh objektov, ki so v lasti Občine Šoštanj oziroma so v lasti zavodov, katere soustanovitelj je Občina Šoštanj. Sestanke na to temo je potekal tudi danes, ko so si objekte ogledali tudi na terenu. Celovito varovanje bodo pripravili za vilo Mayer, Glasbeno šolo, Zdravstveno postajo, občinsko zgradbo, knjižnico in gasilski dom.

Pa še za konec

Podžupan **Vojko Krneža** (SDS) je povedal, da je pred časom bila s strani svetnika Milana Kopusarja podana pobuda, da svetnike seznanijo z dospelimi pismi občanov, zato so jim danes na klop posredovali dopisa, ki sta bila naslovljena na Svet Občine Šoštanj.

Neuradno jih je tudi seznanil, da je Občina Šoštanj iz sklada za razvoj podeželja uspela pridobiti polovico potrebnih sredstev, in sicer 249.486 EUR, za izgradnjo doma Krajevne skupnosti Ravne. Informacija je še neuradna, ker sklep o tem na občino še ni prispel, ga pa pričakujejo v teh dneh.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** (SNS) je glede varovanja občinskega premoženja dodal, da ni ogroženo samo občinsko premoženje, ampak tudi premoženje občanov. Strinja se s svetnikom Milanom Kopusarjem, da v občini uvedejo redarsko službo.

Podžupan Vojko Krneža je nato zaključil sejo.

Foto: Dejan Tonkli

OBČINA ŠOŠTANJ

UPRAVA

Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, tel.: 03 89 84 300, fax: 03 89 84 333

Področje za gospodarstvo, okolje in prostor

Na podlagi 87. člena Stanovanjskega zakona (SZ-1A, Ur. list RS, št. 69/03, 18/04-ZVKSES, 47/06-ZEN, Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Ur. list RS, št. 14/2004, 34/2004, 62/2006), Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS št. 24 / 2006 - ZUP-UPB2, 105/2006 ZUS-1 in 126/2007, 65/2008), Zakona o socialnem varstvu (ZSV-UPB2, Ur. list RS, št. 3/07),

objavlja OBČINA ŠOŠTANJ

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV in MENJAVO NEPROFITNIH STANOVANJ V NAJEM

1 PREDMET RAZPISA

1.1 Predmet razpisa

Občina Šoštanj (v nadaljevanju: občina) razpisuje oddajo v najem okvirno 15 stanovanj, ki bodo upravičencem oddana v najem in menjavo predvidoma v letih 2009 in 2010 oziroma v času veljavnosti tega razpisa. Občina si pridružuje pravico, da je lahko teh stanovanj več ali manj od planiranega, odvisno od vračila ali nakupa stanovanj.

Oblikovani bosta dve ločeni prednostni listi:

- lista A za stanovanja, predvidena za oddajo v najem prosilcem, ki glede na socialne razmere po 9. členu Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj (Ur. list RS, št. 14/04, v nadaljevanju: pravilnik) niso zavezanci za plačilo varščine (glej točko 4),
- lista B za stanovanja, predvidena za oddajo v najem prosilcem, ki so glede na dohodek zavezani plačati varščino (glej točko 4).

Od razpisanega števila 15 stanovanj bo predvidoma:

- 12 stanovanj namenjenih za oddajo v najem prosilcem, ki glede na socialne razmere po 9. členu Pravilnika niso zavezani za plačilo varščine in bodo uvrščeni na listo A,
- 3 stanovanja, namenjena za oddajo v najem prosilcem, ki presegajo mejo dohodka, določeno v 9. členu Pravilnika in so zavezani plačati varščino ter se bodo uvrščali na listo B.

1.2 Neprofitna najemnina

Najemnina za dodeljena neprofitna stanovanja bo določena na podlagi Uredbe o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih ter merilih in postopku za uveljavljanje subvencioniranih najemnin (Ur. list RS, št. 131/03, 142/04), Sklepov o stanovanjski najemnini (Ur. list RS, št. 136/04, 16/05, 17/05 in 51/06) oziroma na podlagi razpisa, ki bo veljal v času oddaje stanovanja v najem. Najemniki bodo lahko uveljavljali pravico do subvencionirane najemnine v skladu z uredbo, citirano v prejšnjem odstavku, oziroma predpisom, veljavnim v času najema stanovanja.

Za povprečno veliko dvosobno stanovanje v izmeri 55,00 m², točkovano s 320 točkami (primerno stanovanje), je znašala najemnina v mesecu januarju 2007, izračunana na podlagi navedenih veljavnih predpisov 180,00 EUR.

Najemnina je izračunana na osnovi:

velikost stanovanja x štev. točk x vrednost točke x vpliv lokacije x letna stopnja : št. mesecev

(55,00 m² x 320 x 2,63 EUR x 1 x 4,68 % : 12 mesecev = 180,52 EUR)

Najemodajalec neprofitnega stanovanja ima pravico vsakih pet let od najemnika zahtevati, da predloži dokazila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev neprofitnega stanovanja. Če najemnik ni več upravičen do

neprofitnega stanovanja, se najemna pogodba lahko spremeni v najemno pogodbo za tržno stanovanje po merilih in postopku, določenem s pravilnikom.

1.3 Površinski normativi

Pri dodelitvi neprofitnih stanovanj bodo upoštevani naslednji površinski normativi:

Število članov gospodinjstva	Površina stanovanja brez plačila varščine - lista A	Površina stanovanja s plačilom varščine - lista B
1-člansko	od 20 m ² do 30 m ²	od 20 m ² do 45 m ²
2-člansko	nad 30 m ² do 45 m ²	nad 30 m ² do 55 m ²
3-člansko	nad 45 m ² do 55 m ²	nad 45 m ² do 70 m ²
4-člansko	nad 55 m ² do 65 m ²	nad 55 m ² do 82 m ²
5-člansko	nad 65 m ² do 75 m ²	nad 65 m ² do 95 m ²
6-člansko	nad 75 m ² do 85 m ²	nad 75 m ² do 105 m ²

Za vsakega nadaljnjega člana gospodinjstva se površine spodnjega in gornjega razreda povečajo za 6 m². Občina lahko odda v najem tudi manjše stanovanje, kot prošnjiku pripada, če se upravičenec s tem strinja oziroma vlagatelj to želi.

2 RAZPISNI POGOJI

2.1 Splošni pogoji

Upravičenci za pridobitev neprofitnih stanovanj v najem so popolno poslovno sposobni državljani Republike Slovenije in, ob upoštevanju vzajemnosti, državljani ostalih članic Evropske unije. Za oboje velja, da imajo prijavljeno stalno prebivališče na območju Občine ŠOŠTANJ in v njem dejansko prebivajo najmanj 1 (eno) leto pred objavo tega razpisa.

Upravičenci za pridobitev neprofitnih stanovanj v najem so tudi:

- žrtve nasilja v družini, ki imajo na območju Občine Šoštanj začasno bivališče v materinskih domovih in zatočiščih - varnih hišah, zavetiščih in centrih za pomoč žrtvam kaznivih dejanj;
- invalidi, vezani na trajno uporabo invalidskega vozička oz. trajno pomoč druge osebe, če imajo v Občini Šoštanj možnost zaposlitve ali imajo zagotovljeno pomoč druge osebe in zdravstvene storitve.

2.2 Dohodkovni kriterij

Prosilci za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem se ločijo na:

- tiste, ki glede na višino dohodka gospodinjstva ne presegajo meje po 9. členu Pravilnika razvidno iz točke 2.3 tega razpisa - lista A;
- tiste, ki so glede na višino dohodka gospodinjstva presegajo mejo po 9. členu Pravilnika razvidno iz točke 2.3 tega razpisa - lista B.

Prosilci so upravičeni do dodelitve neprofitnega stanovanja na listo A oziroma na listo B, če dohodki njihovih gospodinjstev v obdobju od 1. 12. 2007 do 31. 11. 2008 ne presegajo zgornje meje, določene v odstotkih od povprečne neto plače v državi, ki je v navedenem obdobju znašala 893,89 EUR.

Velikost gospod.	LISTA A		LISTA B	
	%	Meja dohodka	%	Meja dohodka
1-člansko	90 %	do 804,50 EUR	od 90 do 200%	od 804,50 do 1.787,78
2-člansko	135 %	do 1.206,75 EUR	od 135 do 250 %	od 1.206,75 do 2.234,72
3-člansko	165 %	do 1.474,91 EUR	od 165 do 315 %	od 1.474,91 do 2.815,75
4-člansko	195 %	do 1.743,08 EUR	od 195 do 370 %	od 1.743,08 do 3.307,39
5-člansko	225 %	do 2.011,25 EUR	od 225 do 425 %	od 2.011,25 do 3.799,03
6-člansko	255 %	do 2.279,41 EUR	od 255 do 470 %	od 2.279,41 do 4.201,28

Razpis

Vsi zneski so navedeni v EUR.

Za vsakega nadaljnega člana gospodinjstva se lestvica nadaljuje s prištevanjem 20 odstotnih točk za spodnjo mejo in 25 odstotnih točk za gornjo mejo.

2.3 Premoženje prosilca

Vsi upravičenci za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem morajo poleg navedenih pogojev izpolnjevati še naslednje splošne pogoje:

- da prosilec ali kdo izmed članov gospodinjstva ni najemnik neprofitnega stanovanja, oddanega za nedoločen čas in z neprofitno najemnino, ali lastnik ali solastnik drugega stanovanja ali stanovanjske stavbe, razen če je stanovanje ali stanovanjska stavba po zakonu oddana v najem za nedoločen čas in z neprofitno najemnino;
- da prosilec ali kdo izmed članov gospodinjstva ni lastnik drugega premoženja, ki presega 40 % vrednosti primerne stanovanja; vrednost primerne stanovanja glede na velikost prosilčevega gospodinjstva je razvidna iz preglednice v točki 2.4.2.

2.4 Posebne možnosti udeležbe

2.4.1 Možnost udeležbe za najemnike v stanovanjih, odvzetih po predpisih o poddržavljanju

Do dodelitve neprofitnega stanovanja so upravičeni tudi najemniki v stanovanjih, odvzetih po predpisih o poddržavljanju – prejšnji imetniki stanovanjske pravice, če izpolnjujejo splošne pogoje za upravičenost do dodelitve neprofitnega stanovanja po pravilniku.

2.4.2 Možnost udeležbe lastnikov neprimernih stanovanj ob pogoju prodaje stanovanj

Na razpis se lahko prijavijo tudi lastniki bremen prostih neprimernih stanovanj, ki sočasno izpolnjujejo naslednje pogoje:

- dohodek gospodinjstva ne presega meje dohodka po 9. členu pravilnika – upravičenci po listi A;
- so lastniki legalno zgrajenih, po površini neprimernih sob oz. stanovanj v stanovanjskih hišah na območju Občine Šoštanj, katerih vrednost ne presega 30 % vrednosti primerne stanovanja;
- velikost stanovanja glede na število članov gospodinjstva ne presega površin, določenih v preglednici iz te točke;
- niso lastniki drugega premoženja, ki bi presevalo 40 % vrednosti primerne stanovanja;
- so pripravljene prodati svoje lastniško stanovanje razpisniku po ceni na podlagi cenitve v primeru, da se uvrstijo med uspele upravičence.

Kupnina po kupoprodajni pogodbi se uspelemu upravičencu izplača v enkratnem znesku v 30 dneh po sklenitvi najemne pogodbe za neprofitno stanovanje in izročitvi lastniškega stanovanja, praznega stvari in oseb razpisniku.

Kot osnova za določitev vrednosti primerne stanovanja se upošteva stanovanje, točkovano s 320 točkami po vrednosti točke 2,63 EUR in površinski normativi stanovanja v povezavi s številom uporabnikov stanovanja v višini spodnjih razponov, predvidenih za stanovanja s plačilom lastne udeležbe in varščine.

Velikost stanovanja in vrednost drugega premoženja ob upoštevanju števila članov gospodinjstva ne sme presežati naslednjih zneskov:

Število članov gospodinjstva	Najvišja vrednost neprimerne stanovanja – 30% primerne stanovanja	Največja površina lastniškega stanovanja	Najvišja vrednost drugega premoženja – 40% primerne stanovanja
1-člansko	11.361,60 EUR	do 10 m ²	15.148,80 EUR
2-člansko	13.886,40 EUR	do 15 m ²	18.515,20 EUR
3-člansko	17.673,60 EUR	do 22 m ²	23.564,80 EUR
4-člansko	20.703,36 EUR	do 27 m ²	27.604,48 EUR
5-člansko	23.985,60 EUR	do 32 m ²	31.980,80 EUR
6-člansko	26.510,40 EUR	do 35 m ²	35.347,20 EUR

Za vsakega nadaljnega člana se površina lastniškega stanovanja poveča za

3 m², vrednost lastniškega stanovanja se poveča za 1.514,88 EUR, najvišja vrednost drugega premoženja pa se poveča za 2.019,84 EUR.

Glede lastništva premoženja prosilca in ostalih članov gospodinjstva, ki z njim stalno prebivajo, se v premoženje ne vštevata vrednost poslovnih prostorov in opreme do celotne vrednosti primerne stanovanja, kolikor gre za dejavnost, s katero se prosilec preživlja.

Kolikor gre za prosilca invalida oziroma družino z invalidnim članom, se ob predložitvi ustreznih dokazil do celotnih dohodkov gospodinjstva odšteje znesek, ki ga invalid prejema za nakup določenih pripomočkov, ki jih potrebuje zaradi invalidnosti.

Kolikor gre za prosilca prosilko oziroma prosilca prosilko z otrokom, žrtev družinskega nasilja, ki zaradi nasilja v družini ne more koristiti pravice do solastniškega deleža na stanovanju ali stanovanjskih hiši, se obseg stanovanjskega premoženja posebej evidentira in upošteva pri odločitvi občine o času najema in višini najemnine.

2.5 Osebe, ki ne morejo sodelovati na razpisu

Na razpisu ne morejo sodelovati:

- tisti, ki jim je bilo v času do uveljavitve stanovanjskega zakona v letu 1991 že dodeljeno družbeno stanovanje in so po sklepu sodišča stanovanjsko pravico izgubili,
- tisti, ki jim je bila najemna pogodba, sklenjena po letu 1991, po sklepu sodišča odpovedana iz krivdnih razlogov,
- tisti, ki so se nasilno vselili v stanovanje v lasti Občine Šoštanj ali stanovanje v lasti Stanovanjskega sklada RS v obdobju zadnjih 10 let pred objavo razpisa in so bili ali so toženi na izselitev,
- tisti, ki so po stanovanjskem zakonu iz leta 1991 uveljavljali 30-odstotno odpravnino za izpraznitev stanovanja ali so stanovanje odkupili po določbah poglavja o lastninjenju in privatizaciji stanovanjskega zakona,
- tisti, ki nezakonito uporabljajo stanovanje v lasti Občine Šoštanj in ne plačujejo obveznosti za stanovanje.

2.6 Stalnost bivanja na območju Občine Šoštanj

Razpisnik določa v skladu s 4. členom pravilnika poleg splošnih pogojev še dodatne pogoje:

- stalnost bivanja v Občini Šoštanj, ki ga morajo izpolnjevati prosilci, da so upravičeni do točkovanja dobe bivanja, in sicer:

Stalno bivanje na območju Občine Šoštanj	Točkovanje
od 1 do 5 let	10 točk
nad 5 do 10 let	30 točk
nad 10 do 15 let	50 točk
nad 15 do 20 let	80 točk
nad 25 let	110 točk

Upošteva se število let, dopoljenih v letu razpisa, na osnovi uradnega podatka Upravne enote Velenje. V primeru prekinitve bivanja se leta seštevajo.

3 KRITERIJI IN MERILA ZA OCENJEVANJE STANOVANJSKIH IN SOCIALNIH RAZMER PROSILCEV

Stanovanjske in socialno-zdravstvene razmere prosilca bodo ocenjene skladno s točkovnim vrednotenjem, ki ga določa pravilnik, ter na podlagi točkovnega vrednotenja prednostnih kategorij upravičencev, ki so določene s tem razpisom.

3.1 Splošne prednostne kategorije prosilcev

Pri dodelitvi neprofitnega stanovanja imajo prednost mlade družine in mladi, družine z večjim številom otrok, invalidi in družine z invalidnim članom, družine z najmanj tremi člani, v kateri je zaposlen en družinski član oz. nihče od družinskih članov ni zaposlen, državljani z daljšo delovno dobo, ki so brez stanovanja ali pa so podnajemniki, žrtve nasilja v družini,

osebe s statusom žrtve vojnega nasilja, kar je izraženo s številom točk v preglednici 3.3.1.

3.2 Dodatne prednostne kategorije

Poleg prednostnih kategorij prosilcev, opredeljenih v prejšnji točki, se v skladu s 6. členom pravilnika upoštevajo še naslednje prednostne kategorije prosilcev:

- prosilci z doseženo višjo, visoko ali univerzitetno stopnjo izobrazbe ter magisterijem ali doktoratom;
- prosilci z daljšo delovno dobo, tako da se, upoštevajoč določen stanovanjski status, kriterij prizna vsem prosilcem, ne samo tistim brez stanovanja ali podnajemnikom, s čimer se glede upoštevanja delovne dobe prosilci izenačijo;
- prosilci, ki so sodelovali na zadnjih dveh razpisih in se uvrstili na prednostno listo, vendar niso pridobili pravice do dodelitve stanovanja v najem glede na število razpisanih stanovanj;
- prosilci uporabniki hišniških stanovanj in njihovi zakonski in zunajzakonski partnerji, katerim so bila stanovanja dodeljena pred letom 1991 zaradi opravljanja hišniških ali drugih vzdrževalnih del in se morajo zaradi upokojitve oz. nezmožnosti opravljanja del na zahtevo lastnikov stanovanj izseliti;
- prosilci, ki ob izpolnjevanju drugih razpisnih pogojev, ki živijo ali so v obdobju zadnjih treh let pred razpisom živeli v rejniški družini, pa ob polnoletnosti in prenehanju rejništva, na podlagi odločbe in mnenja centra za socialno delo, nimajo pogojev za vrnitev k staršem.

3.3 Točkovno vrednotenje prednostnih kategorij

3.3.1 Točkovanje vrednosti

Prednostne kategorije, opredeljene v točki 3.1 in 3.2 se za posamezno listo prosilcev A oziroma B točkujejo z naslednjo višino točk:

PREDNOSTNE KATEGORIJE PROSILCEV	LISTA A	LISTA B
1. mlade družine (nobeden od staršev nima več kot 35 let, vsaj en otrok) in mladi (ne več kot 30 let)	80 50	100 80
2. družina z večjim številom otrok (najmanj 3 oz. več otrok)	60	60
3. invalidi in družine z invalidnim članom	80	60
4. družina z manjšim številom zaposlenih (družina 3-članska in samo 1 zaposlen)	60	/
5. državljani z daljšo delovno dobo (moški 13 let, ženske 12 let)	50	50
6. žrtve nasilja v družini - upošteva se obdobje treh let pred razpisom	100	70
7. osebe s statusom žrtve vojnega nasilja	60	60
PREDNOSTNE KATEGORIJE V SKLADU S		
6. ČLENOM PRAVILNIKA		
1. izobrazba prosilca (višja, visoka, univerzitetna, magisterij, doktorat)	50, 60, 80	50, 60, 80
2. uvrstitev prosilca na prednostno listo udeležba na prejšnjih razpisih (1x in več) za vsak razpis 30 točk za vsak predhodni razpis, na katerem se je prosilec uvrstil na prednostno listo, ob pogoju, da se je predhodno vsaj na dveh razpisih uvrstil med upravičence, vendar največ 150 točk	60 - 150	60 - 150
3. najemniki bivalnih enot, v lasti razpisnika, pod pogojem, da redno uporabljajo bivalno enoto in imajo poravnane vse obveznosti za bivalno enoto ter da so bili redni plačniki - niso bili več kot 6 krat v zamudi s plačilom	50	/

4. prosilci uporabniki hišniških stanovanj in njihovi zakonski in zunajzakonski partnerji, katerim je bilo stanovanje dodeljeno po letu 1991 zaradi opravljanja hišniških del	50	50
5. prosilci, ki živijo ali so v obdobju zadnjih treh let pred razpisom živeli v rejniški družini in ob polnoletnosti in prenehanju rejništva nimajo pogojev za vrnitev k staršem	50	50

4 ZAMENJAVA NEPROFITNIH STANOVANJ

Občina bo v okviru svojih možnosti omogočala menjave najemnih stanovanj in pri tem upoštevala spremenjene potrebe najemnikov neprofitnih stanovanj po primerni stanovanjski površini, lokaciji stanovanja, legi (nadstropje) in višini najemnine in drugih stroškov za uporabo stanovanja. Za upravičence do zamenjave stanovanj bo sestavljen poseben seznam A in B z enako opredelitvijo kot pri dodelitvah stanovanj.

5 LASTNA UDELEŽBA

Lastna udeležba so vračljiva denarna sredstva, ki jih je dolžan plačati upravičenec pred oddajo stanovanja v najem. Lastno udeležbo so zavezani plačati upravičenci, katerih dohodek presega mejo dohodka, določenega v 9. členu pravilnika (upravičenci po listi B), višina lastne udeležbe znaša 10 % vrednosti neprofitnega stanovanja, izračunan po pravilniku iz 116. člena Stanovanjskega zakona brez vpliva lokacije.

Primer: za dvosobno stanovanje 55 m², točkovano s 320 točkami, znaša lastna udeležba 4.629,00 EUR.

Lastna udeležba se najemniku vrne po 10 letih z 2-odstotno obrestno mero. Podrobnejši pogoji v zvezi s plačilom in vračilom lastne udeležbe se določijo v pogodbi, ki jo je upravičenec do dodelitve neprofitnega stanovanja v najem dolžan skleniti z razpisnikom.

6 VARŠČINA

Varščina so denarna sredstva, ki so ob morebitni izselitvi najemnika iz stanovanja potrebna za vzpostavitev stanovanja v stanje pred vselitvijo, ob upoštevanju rabe stanovanja. Višina varščine znaša tri najemnine za stanovanje, ki se dodelijo v najem. Varščina se vrne ali poračuna ob prenehanju najemnega razmerja.

Varščino so zavezani plačati upravičenci, katerih dohodek presega mejo, določeno v 9. členu pravilnika (upravičenci z liste B) pred oddajo stanovanja v najem. Podrobnejši pogoji se opredelijo v pogodbi.

7 RAZPISNI POSTOPEK

7.1 Obrazci

Prosilci, ki se želijo prijaviti na razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem, dvignejo obrazec vloge, s katerim se prijavijo na razpis v času od 1. 3. 2009 do vključno 31. 3. 2009 v tajništvu Občine Šoštanj - 1. nadstropje, v času uradnih ur, in sicer v ponedeljek in torek od 7.30 do 14.30, v sredo od 7.30 do 16.30 in v petek od 7.30 do 12.30 ali na spletnih straneh <http://www.sostanj.si/>

7.2 Upravna taksa

Ob vložitvi vloge so prosilci dolžni plačati upravno takso po tarifni številki 1 in 3 taksne tarife Zakona o upravnih taksah (ZUT-UPB3, Ur. list RS, št. 42/07, 126/07), kar znaša 17,73 EUR.

Taksni zavezanci v slabih premoženjskih razmerah lahko zahtevajo oprostitev plačila takse, če izpolnjujejo zahtevane kriterije po 25. členu Zakona o upravnih taksah, s tem da status dokažejo s pravnomočno odločbo Centra za socialno delo ali drugimi dokazili, ki dokazujejo status upravičenca.

7.3 Roki za oddajo vloge

Osebo oddane vloge s prilogami in dokazilom o plačani upravni taksi se bodo sprejemale v tajništvu Občine Šoštanj v času od 1. 3. 2009 do vključno 31. 3. 2009 vsak delovni dan, in sicer v ponedeljek, torek in četrtek od 8.00

do 14.30, ob sredah od 8.00 do 16.30, v petek pa od 8.00 do 12.30. Vloge, oddane po pošti, se bodo štejele za pravočasne, če bo s poštnega žiga razvidno, da so bile oddane do vključno 31. 3. 2009.

Če bo prosilec oddal nepopolno vlogo, bo pozvan, da vlogo v določenem roku dopolni s manjkajočimi listinami. Vloge prosilcev, ki v roku ne bodo dopolnjene, in vloge, oddane po zaključku razpisnega roka, bodo s sklepom zavržene.

7.4 Predložitev listinskih dokazil

K vlogi za pridobitev neprofitnih stanovanj v najem morajo prosilci nujno priložiti naslednje listine, navedene pod točko **1, 2, 3 in 5**, druge listine pa, če na njihovi podlagi uveljavljajo dodatne točke:

1. izpolnjen obrazec vloge za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem,

2. izjavo o premoženjskem stanju prosilca in ožjih družinskih članov (s podpisi vseh družinskih članov oziroma njihovih zakonitih zastopnikov) s potrdilom Davčne uprave ter izjavo, s katero prosilec in drugi polnoletni člani gospodinjstva dovoljujejo vpogled v svoje osebne podatke pri drugih upravljavcih zbirk podatkov,

3. odločbe o odmeri dohodnine za leto 2007, potrdilo o skupnem neto dohodku gospodinjstva v letu 2008 (osebni dohodek, pokojnina, preživnina, dohodek iz dela prek študentskega servisa, invalidnina itd.) z navedbo dobe zaposlitve,

Kot dohodek se ne šteje: preživnina za otroka, dodatek za pomoč in postrežbo in drugi prejemki za nego in pomoč, otroški dodatek, dodatek za nego otroka, štipendije, dohodki od občasnega dela invalidov, ki so vključeni v institucionalno varstvo, sredstva za odpravo posledic elementarne nesreče itd. skladno z 27. členom Zakona o socialnem varstvu.

4. potrdilo o nezaposlenosti prosilca, njegovega zakonskega ali izvenzakonskega partnerja oziroma drugega družinskega člana (izda Zavod RS za zaposlovanje),

5. veljavno dokazilo o stanovanjskem statusu: najemna ali podnajemna pogodba oziroma izjava prosilca, zakaj pogodba ni sklenjena,

6. dokazilo o plačani najemnini,

7. dokazilo o kvaliteti bivanja – stanovanje ovrednoteno z največ 110 točkami (točkovalni zapisnik ali opis kvalitete stanovanja: leto izgradnje, vlažno, kletno, dotrajane instalacije ipd.) in eventualna utesnjenost z opisom posameznih prostorov in navedbo površin,

8. kopijo poročnega lista,

9. dokazilo, da skupno gospodinjstvo partnerjev traja že najmanj eno leto pred objavo tega razpisa ali dokazilo, da imata partnerja skupnega otroka – v primeru izvenzakonske skupnosti,

10. kopijo izpiska iz rojstne matične knjige za vsakega otroka,

11. potrdilo o rednem šolanju otrok, ki so starejši od 15 let,

12. zdravniško potrdilo o nosečnosti,

13. odločbo socialne službe o ločenem življenju roditeljev in mladoletnih otrok zaradi neprimernih stanovanjskih razmer (rejništvo, oskrba v tujih družini, zavodu, če so razlog oddaje neprimerne stanovanjske razmere),

14. dokazilo o statusu starša, ki sam preživlja otroka (samohranilec) – potrdilo, da je preživnina neizterljiva oziroma odločbo o prejemanju preživnine iz preživninskega sklada,

15. potrdilo o strokovni izobrazbi prosilca (fotokopija diplome, spričevala, drugo; listine, izdane v tujini, morajo biti nostrificirane),

16. potrdilo ustrezne institucije, če je prosilec ali njegov ožji družinski član, ki bo z njim stalno prebival, gibalno ovirana oseba, trajno vezana na uporabo invalidskega vozička ali trajno pomoč druge osebe,

17. dokazilo o invalidnosti I. kategorije in invalidnosti zaradi okvare čuta – slepota, gluhost (odločba Centra za socialno delo, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavoda za zaposlovanje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS),

18. potrdilo osebnega zdravnika, s katerim se dokazuje trajna obolenja prosilca ali družinskih članov, pogojena s slabimi stanovanjskimi razmerami,

19. odločba o razvrstitvi otroka, mladostnika ali mlajše polnoletne osebe

glede na zmerno, težjo ali težko duševno ali težko telesno motnjo ali izvid in mnenje specialistične pediatrične službe,

20. strokovno mnenje Centra za socialno delo ter vladnih in nevladnih organizacij,

21. dokazilo o sodelovanju na prejšnjih razpisih, (sklep o uvrstitvi na prioriteto listo),

22. odločbe o statusu žrtve vojnega nasilja.

Potrdila, ki ne izkazujejo trajnega statusa, ne smejo biti starejša od 30 dni od objave razpisa. Potrdila o državljanstvu, potrdila o stalnem prebivališču in številu članov gospodinjstva bo pridobila občina neposredno od pristojnega državnega organa. Občina k vlogi priložene listine zadrži in jih po izteku razpisnega roka udeležencem razpisa ne vrača.

8 SPLOŠNE DOLOČBE

Strokovna služba Občine Šoštanj bo preverjala pravočasnost prispelih vlog in njihovo popolnost ter sedanje stanovanjske razmere prosilcev.

Komisija, ki jo imenuje župan Občine Šoštanj s sklepom (v nadaljevanju komisija), bo proučila utemeljenost pravočasnih in popolnih vlog na podlagi prejetih listin, potrebnih za oblikovanje prednostne liste za oddajo neprofitnih stanovanj in dokumentiranih poizvedb, ki jih opravijo pri pristojnih organih in organizacijah ter posameznikih.

Pri obravnavi vloge se upoštevajo razmere, ki so obstojale v času oddaje vloge in so navedene v vlogi. Kasnejših sprememb se ne bo upoštevalo.

Če se v postopku ugotovi, da je prosilec podal neresnične podatke, ni upravičen do dodelitve neprofitnega stanovanja v najem in se ne uvrsti na prednostno listo.

Komisija si lahko stanovanjske razmere prosilcev tudi ogleda. V primeru ogleda se ta opravi nenapovedano.

Po proučitvi in točkovanju vlog bodo udeleženci razpisa uvrščeni na prednostno listo, in sicer po številu zbranih točk. Seznam upravičencev, ki se bodo uvrstili na prednostno listo za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem, bo javno objavljen na enak način kot razpis najpozneje v roku 6 mesecev po zaključku razpisa. Seznam upravičencev po posameznih kategorijah prosilcev, ki niso zavezanci za plačilo varščine (lista A), bo objavljen ločeno od seznama ostalih upravičencev (lista B).

Udeležencem razpisa bodo vročene odločbe o uvrstitvi oziroma neuvrstitvi na prednostno listo upravičencev. Če se posamezni udeleženec razpisa ne strinja z odločitvijo, se lahko v roku 15 dni po prejemu odločitve pritoži. Pritožbo naslovi na Občino Šoštanj. O pritožbi odloči v roku 60 dni župan Občine Šoštanj. Odločitev župana o pritožbi je dokončna.

Po rešitvi pritožb bo javno objavljen seznam upravičencev, ki jim bodo zagotovljena stanovanja. Z uspelimi upravičenci bodo sklenjena najemna razmerja za nedoločen čas in z neprofitno najemnino. Uspeli upravičenci, ki neupravičeno zavrne dodeljeno primerno stanovanje ali ki se na ponovni poziv k sklenitvi najemne pogodbe ne odzove, se črta iz seznama upravičencev.

Pred sklenitvijo najemne pogodbe bo razpisnik ponovno preveril, če udeleženec razpisa še izpolnjuje merila za upravičenost do dodelitve neprofitnega stanovanja v najem. V primeru bistvenih sprememb, ki vplivajo na upravičenost, se lahko postopek obnovi in prosilca črta iz seznama upravičencev.

Vse informacije lahko dobite osebno na sedežu, Občina Šoštanj, v času uradnih ur ali po telefonu 03 89 84 300.

Župan občine Šoštanj
Darko MENIH, prof.

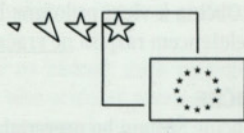

Operacija:

Revitalizacija zgodovinskega središča Šoštanj - Muzej usnjarstva I. faza

OBČINA ŠOŠTANJ
ŽUPAN

Naložba v vašo prihodnost

OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj

Občina Šoštanj je s projektom Revitalizacija zgodovinskega središča Šoštanj - Muzej usnjarstva I. faza uspešno kandidirala na 1. javnem razpisu Službe vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko in na razpisu pridobila **513.943,00 EUR** namenskih nepovratnih sredstev. (Bralce Lista smo o tem obširneje seznanili s prispevkoma v lanskem januarjem oziroma decembrskem Listu leta 2007).

Spomnimo, da so evropska sredstva namenjena **sofinanciranju upravičenih stroškov izvedbe operacije**, t. i. neupravičeni stroški pa bremenijo občinski proračun. Tako znaša načrtovani delež **proračunskih sredstev iz proračuna Občine Šoštanj** za izvedbo I. faze **1.088.323,80 EUR**, oz. **67,92%** celotne vrednosti I. faze investicije.

Projekt je z vidika gradbenih del v zaključni

fazi izvajanja, do **30. 9. 2009**, ko bo **svečana otvoritev I. faze muzeja**, pa je potrebno muzejske zbirke in tehniško dediščino umestiti v prostor. Za izvedbo te zahtevne naloge je bil imenovan je **programski svet**, ki mu predseduje župan Darko Menih, ki v nadaljevanju prispevka vabi vse imetnike redkih usnjarstev predmetov k sodelovanju.

»Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete »Razvoj regij«; prednostne usmeritve »Regionalni razvojni programi«.

Se nadaljuje...

Alenka Verbič

Povabilo k doniranju ali začasnemu odstopu predmetov, povezanih z delovanjem Tovarne usnja Šoštanj

Spoštovane občanke in občani, nekdanji zaposleni v TUŠ

V zadnjih dveh mesecih si Programski svet za muzej usnjarstva Slovenije v Šoštanju prizadeva, da bi od bivših zaposlenih v TUŠ ali od ljubiteljskih zbirateljev pridobil kar največ redkih predmetov, povezanih z obstojem in delovanjem Tovarne usnja Šoštanj ali iz časov predvojne Vošnjakove usnjarne.

Če ste morda imetnik česarkoli, povezanega s šoštanjsko usnjarno, in ste to pripravljene na reverz začasno odstopiti Muzeju ali pa to pokloniti kot donator, kar bo na predmetu posebej označeno, bomo izjemno veseli vašega klica.

Programski svet želi na ta način pridobiti kar največ originalnih in izvornih, redkih predmetov, ki bodo sestavljali obsežno muzejsko zbirko, posvečeno spominu na bogato šoštanjsko usnjarstvo tradicijo. Na ta način se bomo lahko poklonili številnim generacijam šoštanjskih usnjarjev, ki so skoraj dve stoletji pisali zgodovino v preteklosti zelo pomembne gospodarske panoge. Zelo smo veseli, da nam je Tržiški muzej pripravljen odstopiti velik del njihove stalne usnjarske zbirke. V trdnem upanju, da se boste, spoštovane občanke in dragi občani, našemu povabilu odzvali, se Vam za pripravljenost za sodelovanje najlepše zahvaljujem. Vaš klic pričakujemo na št. 8984-314 (Alenka Verbič).

Predsednik programskega sveta
Darko MENIH, prof.
Župan občine Šoštanj

Pogled proti objektu C z južne strani; desno gradbišna tabla (Foto: občina)

Občinske novice Dogajamo

piše: mag. Barbara Turinek, svetovalka za odnose z javnostmi

Potek izgradnje trgovskega centra

V Šoštanju spremljamo dogajanje na bivšem bazenu, ki počasi dobiva novo obliko. V mesecu aprilu 2009 bo končana komunalna opremljenost, kar vključuje tudi cestni priključek. Po tem se bo pričela gradnja trgovskega centra z garažno hišo, ki zajema približno 100 parkirnih mest. Gradnja bo zaključena predvidoma do konca leta 2009.

Foto: arhiv občine

Končno prišli do zemljišča za Dom krajanov in gasilski dom Topolšica

Že od leta 2006 potekajo aktivnosti za izgradnjo Doma krajanov in gasilskega doma Topolšica. Takrat je Občina Šoštanj začela iskati primerno zemljišče in se dogovorila z Ministrstvom za zdravje za odprodajo zemljišča. Po vseh zapletih je Občina Šoštanj 28. januarja 2009 s prodajno pogodbo končno odkupila zemljišče v lasti Vlade Republike Slovenije, ki jo po pooblastilu zastopa minister za zdravje, Borut Miklavčič. Skupna vrednost nepremičnine v velikosti 9062m² zemljišča in pripadajočega objekta bivše šole znaša 170.000 EUR.

Foto: arhiv občine

Pomemben korak do izgradnje težko pričakovanega Doma krajanov in gasilskega doma Topolšica je gotov, kakor tudi projektna dokumentacija. Zdaj pa lahko nadaljujemo z nadaljnjimi aktivnostmi, da bomo lahko v Topolšici kmalu uzrli nov Dom krajanov in gasilski dom Topolšica.

Foto: arhiv občine

Za dobro opremljenost gasilskih društev

Dne 9. 2. 2009 so Občina Šoštanj, zanjo župan in poslanec v DZ **Darko Menih**, Prostovoljno gasilsko društvo Topolšica, zanj, **Boštjan Mikuž** in Prostovoljno gasilsko društvo Šoštanj - mesto, zanj **Boris Goličnik** podpisali pogodbo o zagotavljanju sofinanciranja sredstev. Pogodba je podpisana na osnovi predhodno sklenjenega dogovora o opremljanju gasilskih enot med občino in prostovoljnimi gasilskimi društvi v občini,

Foto: Dejan Tonkli

kar pomeni, da se je določilo, kdaj bo katero društvo upravičeno do ustrezne tehnične opreme oziroma novih gasilskih vozil, (so)financiranih s strani občine. Po tem dogovoru je PGD Topolšica letos upravičeno do sofinanciranja novega gasilskega vozila (GVM-1), PGD Šoštanj - mesto pa do GVC 24/50, ki bo zamenjalo 20 let staro vozilo. Občina Šoštanj je do sedaj vedno izkazala posluš za potrebe opreme društev, saj se zaveda pomena gasilske dejavnosti. Obe vozili bosta društvi prejeli najkasneje do poletja.

M. K.

Tanja Žagar navdušila šoštanjско občinstvo

Zimska drsalna sezona se počasi bliža h koncu, odprtje drsališča je namreč predvideno samo še do konca februarja. Kljub temu je dogajanje v zadnjih dneh še vedno pestro. V petek, 13. februarja 2009 je bil koncert Tanje Žagar, v času zimskih počitnic od 16. do 20. februarja 2009 je potekala brezplačna animacija s poudarkom na učenju drsanja.

Nič, niti mraz, veter niti petek 13., ni ustavilo mlade temperamentne pevke, ki je ogrela naša srca. Na šoštanjskem drsališču se je zopet zbralo ogromno ljudi: navdušeni oboževalci pevke, radovedneži in tudi takšni,

Tanja Žagar je poskrbela, da jih ni zeblo.
Foto: arhiv

ki jih je privabil bogat srečelov. Posebej navdušeni so bili najmlajši, ki so lahko ob pevki zaplesali in zapeli na odru, kot tudi drsalci, ki so tokrat lahko drsali ob prijetnih melodijah. Po končanem koncertu je bila drsalna revija v izvedbi Lucky Luka.

Ob tej priložnosti se še enkrat zahvaljujemo vsem sponzorjem in donatorjem, ki so omogočili ureditev drsališča in brezplačne trenutke na ledu. Z njihovo pomočjo je projekt »Pravljичno mesto z drsališčem« res v polnosti lahko zaživel. In hkrati upamo, da bomo lahko tudi v zimski sezoni 2009/10 odprli drsališče, ki je med občani zelo dobro sprejeto in obiskano.

B.Turinek

Center za varstvo odraslih - gradnja v skladu z načrti

V družbi PV INVEST, d. o. o., smo ponosni na to, da smo v času, ko je na trgu veliko pomanjkanje prostih kapacitet, začeli z gradnjo centra v Topolšici. Center, ki smo ga začeli graditi v drugi polovici decembra lani, kljub vremenskim neugodnostim dobiva svojo tlorisno obliko. Izvajalec del je podjetje PLUTON gradnje, d. o. o., iz Šempetra v Savinjski dolini. Dela na gradbišču se izvajajo skladno s terminskim planom. Zaključek gradnje in pričetek obratovanja je predviden jeseni 2009. V tem času nas čaka še mnogo aktivnosti, ki jih bo potrebno opraviti za nemoten zagon centra.

Center za varstvo odraslih bo za naše razmere eden večjih. Neto tlorisna površina objekta je 8100 m. Nudil bo bivanje 157 stanovalcem, od tega 24 z demenco in s sorodnimi stanji. S svojo zasnovo in ponudbo bo Center spadal v tako imenovano četrto generacijo domov za varovanje starejših, ki prinaša štiri kategorije oskrbe. Prva je oskrba, pri kateri so osebe starejše od 65 let, ki ne potrebujejo osebne pomoči, druga je oskrba oseb starejših od 65 let z zmernimi starostnimi in zdravstvenimi težavami, ki potrebujejo manjši obseg neposredne osebne pomoči, tretja je oskrba oseb prav tako starejših od 65 let z najzahtevnejšimi starostnimi in zdravstvenimi težavami, ki potrebujejo stalno osebno pomoč, četrta pa je oskrba oseb z najzahtevnejšimi dolgotrajnimi težavami v dušnem zdravju, ki potrebujejo delno ali popolno osebno pomoč in nadzor.

Center bo imel tudi kapacitete za dnevno varstvo in nudil dodatne storitve, kot so domska restavracija, frizerske in pedikerske storitve, šivanje, pranje, transport, pa tudi nudenje pomoči in prehrane na domu. Za pestrejšje preživljanje časa bo stanovalcem na voljo knjižnica, prostori za različne interesne dejavnosti, v centru pa bo tudi prostor za duhovno oskrbo (kapelica).

Tina Čokli,
Vodja okoljskih in gradbenih projektov

Foto: arhiv PV Invest

Izobraževanje rudarjev za novo opremo

Velenje, 18. 2. 2009 – V Premogovniku Velenje uporabljajo v procesu pridobivanja premoga naj sodobnejšo odkopno opremo. V decembru 2008 so bili dobavljeni štirje večji stroji, in sicer pridobivalni stroj za odkope SL 300 IPC nemške firme Eickhoff, ki mu rudarji rečejo kombajn, dva napredovalna stroja GPK-S ter nov smerni in čelni odkopni transporter angleškega proizvajalca JOY. V februarju so pripravili izobraževanje za posamezne skupine uporabnikov in vzdrževalcev novega kombajna.

V velenjskih jamah delajo sedaj trije Eickhoffovi kombajni. **Frank Riegermann**, inšpektor montaže v podjetju Eickhoff, ki je s kolegom vodil izobraževanje, je sodelovanje s Premogovnikom Velenje zelo pohvalil. V Premogovniku Velenje načrtujejo izobraževanja tudi za uporabnike in vzdrževalce druge opreme na odkopih in pripravi deloviščih. Eden od vzrokov za takšno izobraževanje je tudi v tem, da se upokojujejo strojni in elektro vzdrževalci, ki imajo veliko znanja in bogate izkušnje pri delu z opremo, mlajši sodelavci pa strojne opreme še ne poznajo dovolj dobro.

M.K.

Foto: arhiv Premogovnik

Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica (SŠGZ)

Naši gospodarstveniki o krizi

Na prvi letošnji seji se je v začetku februarja na Golteh sestal upravni odbor SŠGZ. Obravnavali so problematiko gospodarske krize, o tem so spregovorili tudi predstavniki šaleškega gospodarstva. Pregledali so še delo zbornice v letu, kar je postala samostojna.

Glede trenutnega stanja gospodarstva v regiji so poročali predstavniki podjetij ali pa so bila prebrana poročila. Tako je predstavnik Termoelektrarne Šoštanj poročal, da je poslovanje oziroma odjem energije odvisen od sezonskih nihanj. Pogojen je z letnimi časi. Zaenkrat zaradi trenutne gospodarske krize kakšnih odpuščanj ne načrtujejo, se bo pa zmanjšalo število zaposlenih zaradi drugih razlogov (odhod v pokoj in podobno). Seveda so še posebej skrbno pristopili k zniževanju stroškov. Kar zadeva gradnjo 6. bloka pa

S seje UO Savinjsko-šaleške gospodarske zbornice / Foto: Marija Lebar

bodo letos začeli s sproščanjem prostora za nameravane nove objekte.

O stanju v Premogovniku Velenje je spregovoril direktor povezanega podjetja HTZ dr. **Vladimir Malenkovič**. Dejal je, da zdajšnja svetovna situacija na osnovno dejavnost, to je premogovništvo, ne vpliva zelo. Drugače je v odvisnih družbah, saj se njihova dejavnost vedno bolj širi na trge zunaj matičnega podjetja. Tako, je dejal Malenkovič, je čutiti trenutni gospodarski krč, zlasti glede pretoka denarja, situacija pa ni dramatična. Za sedaj so negativne posledice, ki se kažejo na trgu, še sposobni amortizirati.

Direktor podjetja PUP **Jože Mraz** je povedal, da v njihovi dejavnosti trenutno najbolj občutijo padec prometa v cvetličarnah. Je pa zelo očitna dolžniška kriza in slabo plačevanje že zapadlih obveznosti njihovih kupcev.

V zvezi z ukrepi proti gospodarski krizi je upravni odbor zbornice ugotovil, da vlada ni v celoti prisluhnila pobudam, ki jih je ta oblikoval na novembrski seji na Ljubnem in jih posredoval pristojnim organom na republiški ravni. Zlasti gospodarstvo pesti zastoj kreditiranja in plačilna nedisciplina.

Gospodarstvo in kmetijstvo

Zato so na vlado naslovili ponoven poziv naj zagotovi transparentnost delovanja bank, vsaj tistih v državni lasti. Naj se oblikuje partnerstvo in skupni pogovori med vlado, gospodarstvom in bankami, ne pa samo dvostranski. Banke morajo zagotoviti denar za perspektivne naložbe v razvojne projekte.

Na vlado so naslovili tudi apel, naj takoj začne z izvajanjem svojih investicijskih programov. Ta poziv velja tudi lokalnim skupnostim (občinam) v SA-ŠA regiji, še posebej za projekte, v katere se lahko vključi tukajšnje gospodarstvo. V skladu s tem je treba čim bolj skrajšati vse roke v postopkih javnih naročil in maksimalno omejiti možnost pritožb na razpise, saj je ta možnost čestokrat uporabljena po nepotrebnem in samo zavlačuje postopke.

Marija Lebar

Prioriteta jim je živinorejska razstava

V Gaberkah so se 4. februarja zbrali govedorejci Šaleške doline na rednem občnem zboru in med drugim tudi na krajšem izobraževanju, ki

jim je lahko v pomoč pri vzreji živine. Sodeč po poročilu predsednice Govedorejskega društva Šaleške doline **Sonje Arlič** je bilo leto 2008 dokaj umirjeno. Minilo je brez večjih pretresov in tudi cenovna nesorazmerja so se nekako izravnala, kar velja bolj za prirajo mleka kot za prirajo mesa. Ker je bilo lani volilno leto, so bile na nekaterih mestih spremembe, vendar je

moč opaziti nezainteresiranost pri prevzemanju raznih funkcij.

Med drugim so bili lani v aprilu na strokovni ekskurziji v Mayrhofnu v Avstriji, kjer je potekala 8. svetovna konferenca rejcev rjavega goveda. GD ŠD je sprožilo akcijo zbiranja krme ob požaru

Sonja Arlič je pozvala k večji aktivnosti / Foto: Dejan Tonkli

pri Kolarjevih z Velikega Vrha. Večina je krmo že odpeljala, nekateri pa bodo to še storili. Letos je bila dolga zima in je vsaka krma dobrodošla. Nesrečo, ki je za kmetijo prava katastrofa, morda lahko malo omili solidarnost.

So tudi v resnih pripravah na živinorejsko razstavo v letu 2009. Pri tem imajo veliko podporo pri direktorju Kmetijske zadruga Šaleška dolina g. Ivu Drevu, ki ni niti za trenutek podvomil v projekt in je prevzel tudi funkcijo predsednika pripravljalnega odbora.

Razstavo, ki bo 12. 9. 2009 ob Škalskem jezeru, bodo spremljale tudi bogate spremljevalne prireditve. V želji privabiti čim več ljudi, so animirali tudi šole in vrtce.

Predsednica Arličeva je predlagala članom, naj aktivno sodelujejo pri delu društva kakor tudi pri aktivnostih v letu 2009. Hkrati naj se udeležujejo izobraževanj in seminarjev.

po poročilu Sonje Arlič
povzela Milojka Komprij

Zbralo se jih je veliko.
Foto: Dejan Tonkli

Pogled z druge strani

»Šoštanj je, lahko bi se reklo, ves čuden, ves zanemarjen, ves majhen, ves industrijski, zelo degradiran po eni strani, po drugi ti pa zleze pod kožo.«

Posrečen opis našega mesteca sem si za iztočnico sposodil iz lokalnega tednika, v katerem je objavljen pogovor z dr. Ravnikarjem, avtorjem citirane izjave. Strinjam se tudi s profesorjevo oceno, da kultura v Šoštanju v smislu napredka predstavlja svetlo izjemo. Kljub zanemarjeni, industrijsko degradirani zunanji podobi, nezlomljivi duh meščanov očitno še »brca«.

Šoštanjčane je že od nekdaj »krasila« neka posebna lokal-patriotska samozavest z močno mero individualnosti, svobodoljubja in odporom do avtokratskih vladarjev, vse to pa je pogosto pogoj za razvoj kulture. Zaenkrat Šoštanj še premore dovolj posameznikov, ki še mislijo s svojo glavo in še zmorejo pogum, da svoje mnenje tudi javno izrazijo. Če je potrebno, se tudi organizirajo, zberejo podpise in lokalno oblast opozorijo na nekaj, kar se pogosto pozabi. To, da so izvoljeni predstavniki lokalne oblasti le začasni upravljalci našega skupnega premoženja in ne vladarji naših življenj.

Samooorganizirani prebivalci Metleč so svoje nasprotovanje prostorskemu odloku, ki v neposredni bližini njihovih domov omogoča gradnjo bencinske črpalke, izrazili tudi s prisotnostjo na sami seji občinskega sveta in tudi tako poskušali svetnike opomniti, da bi le-ti morali zastopati ljudi, ki so jim na volitvah zaupali upravljanje lokalne skupnosti. Kot vemo, svetnikov niso uspeli prepričati. Pomenljivo pa je, da nekateri svetniki niso zmogli niti toliko poguma, da bi jim z javnim dvigom rok sporočili, da so tokrat pač dali prednost zasebnemu kapitalu. O tipični **javni zadevi**, v kateri ima vsak državljan ustavno pravico, »da v skladu z zakonom neposredno ali po izvoljenih predstavnikih sodeluje pri upravljanju javnih zadev«, je bilo namreč izvedeno **tajno glasovanje**. Upam, da kasneje ne bo potrebno spet popravljati odločitve, kot so to morali storiti z razveljavitvijo odloka o davku za razširjeno reprodukcijo komunalne infrastrukture

znanega pod RR.

Kot še eden od »dogodkov«, ki ohranja upanje v nezlomljivi duh Šoštanjčanov, bi lahko označili tudi **Pobudo za sklic zbora občanov KS Šoštanj** na temo izdaje okoljevarstvenega soglasja za gradnjo in odstranitev objektov v okviru gradnje novega 6. bloka TEŠ. Pobudnika, ki sta predstavljena v zadnji številki lanskega LIST-a, pravilno ugotavljata, da »*gre pri izgradnji Bloka TEŠ za pomembna vprašanja gospodarjenja s prostorom, oziroma za bistven poseg v prostor, s tem pa za bistvena vprašanja življenjskega okolja.*« Pobuda je bila pristojnim oddana še v času javne razgrnitve, ko je ARSO z javnim naznanilom pozval vse prizadete, da si ogledajo obsežno dokumentacijo, ki bi naj dokazovala, da predvidena investicija ne bo ogrozila našega zdravja in premoženja in da v primeru, če se s trditvami v poročilu o vplivih na okolje ne strinjajo, podajo svoje pripombe. Žal so odgovorni počakali, da se je rok za pripombe iztek, potem pa so šele v januarju organizirali »Dan odprtih vrat z okroglo mizo«. Na dom smo krajanj skupaj z vabilom prejeli tudi lično zgibanko, v kateri so seveda predstavljeni predvsem pozitivni učinki predvidene gradnje.

Da se razumemo, z zgibanko in okroglo mizo v načelu ni nič narobe. V bodoče bi podoben način obveščanja občanov lahko uporabila tudi občinska uprava, ko bo spet obravnavala kakšno sporno prostorsko ureditev. Moti me pa dejstvo, da so bile vse ključne odločitve, ki

so se nanašale na gradnjo 6. bloka TEŠ in v katerih bi lahko sodelovala tudi širša javnost, sprejete že pred izvedbo okrogle mize. Tako je seznanjanje javnosti (dan odprtih vrat in okrogla miza) škodljivo le kot del strategije TEŠ, da s »*komunikacijo z javnostjo ter njenim sodelovanjem tako pred gradnjo kot tudi v fazi gradnje*« **omili negativne učinke**, ki vključujejo tudi znižanje vrednosti parcel in bivalnih objektov. Slednje je namreč TEŠ-u svetoval izdelovalec poročila vplivov na okolje.

Iz opredelitve območja obravnave in vplivnega območja, ki izhaja iz omenjenega poročila, pa izven meja industrijske cone TEŠ itak **ni pričakovati** vplivov, ki bi lahko vplivali na zdravje ali premoženje ljudi. Toliko da veste, če vas slučajno moti hrup, prah, senca hladilnikov in dimnikov, izpusti v zrak (SO₂, NO_x, CO₂, dioksini, furani, ...), če se vam slučajno potaplja vaša njiva v Družmirju, če vam veter v oči nosi pepel s produkti odžvepljevanja, če vam ozon zmanjšuje pridelek in če vam je vrednost vaše nepremičnine padla (le kdo si želi bivati v senci dimnikov), vse to nima prav nobene zveze z tem, kar se dogaja za ograjo TEŠ. Ja, prav ste prebrali.

Če je res tako, potem bo najbolje, da še občina TEŠ-u vrne vsa sredstva, ki so se očitno neupravičeno znašla v občinskem proračunu, in da se sprijazni, da denarja tudi v bodoče ne bo več. Res je čuden, ta naš mali Šoštanj, kajne?

V današnjem času se v boju za razvoj in napredek pehamo za boljši jutri, pri tem pa pozabljamo, da je največji razsodnik narava, ki nas želi v tem kaotičnem in hitrem svetu naučiti, naj se ob vsej razvijajoči se tehnologiji in industrializaciji vprašamo, kako dolgo še želimo postavljati »na prodaj« svoje zdravje in zdravje narave.

Ozonska luknja

Prvič sem zasledila pojem ozonska luknja v osemdesetih letih dvajsetega stoletja, ko sem bila na pragu srednje šole. Izraz se mi je zdel zelo učen in nekaj novega. Ker sem o njej, ozonski luknji namreč, želela zvedeti kaj več, sem poiskala v leksikonu njen pomen. Tam piše: "Ozonska luknja je stanjšanje ozonske plasti, ki leži na 15–50 km višine in ščiti Zemljo pred ultravijoličnim sevanjem sonca; izmerjena nad Antarktiko, 1989 prvič tudi nad severnim polom; nastane zaradi onesnaževanja ozračja zlasti vpliva fluoriranih ogljikovodikov (v razpršilih, hladilnih napravah), globalni ekološki problem, ki grozi s spremembo klime (otoplitev) in negativnimi biološkimi učinki (npr. povečanje kožnega raka zaradi večjega ultravijoličnega sevanja)."

V času študija se z ozonsko luknjo nisem preveč obremenjevala, saj sem imela veliko dela s študijem, s svojimi mladostniškimi leti in z ogromno drugimi aktivnostmi, ki zapolnjujejo čas povprečnega mladostnika mojih let.

V devetdesetih letih so v medijih in na televiziji začeli veliko govoriti o ozonski luknji, saj se je le-ta začela močno večati, kar je povzročilo vedno večjo zaskrbljenost med znanstveniki ter nasploh med širšo javnostjo. Nekoliko je pomirjalo dejstvo, da se lahko ozonska luknja sama obnavlja, vendar se je izkazalo, da obnavljanje ozonske plasti ne dohaja njenega propadanja.

Ozonska luknja me je začela resno zanimati, ko sem si pred leti z dijaki ogledala okoljevarstveni film *Neprijetna resnica*, v katerem Al Gore, nekdanji podpredsednik Združenih držav Amerike, sicer pa veliki okoljevarstvenik, resno opozarja vse prebivalstvo na Zemlji, naj vendar začnemo razmišljati ekološko in naj se ne obnašamo do narave tako, kot da je jutri ne bomo več potrebovali. Nenazadnje lahko njen protest opazimo tako, da v zadnjem času tudi na tem delu oble oz. tudi na sončni strani Alp nismo varni pred naravnimi katastrofami. Spomnimo se samo poplav, ki nas v zadnjih letih vedno bolj pestijo, spomnimo se lanskega poletja, ko je bilo več neurij kot v nekaj letih skupaj. Znanstveniki

se vse bolj zavedajo povezave med krčenjem količine ozona s podnebnimi spremembami oz. učinki tople grede. Večja količina toplogrednih plinov pomeni višjo temperaturo na Zemljini površini. V višjih plasteh ozračja, kjer je ozon, lahko povečanje teh plinov prispeva k ohlajanju, kar sproži kemične reakcije, ki uničujejo ozon.

Kaj je ozon?

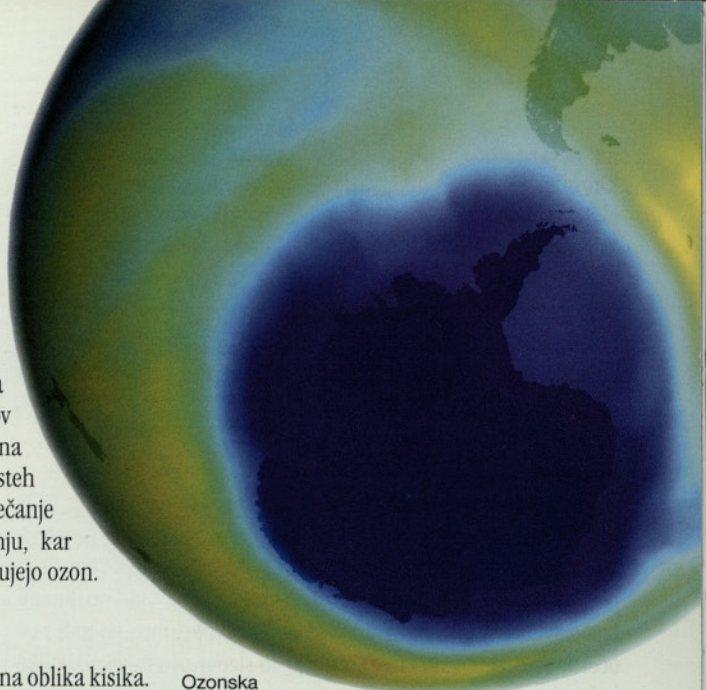
Ozon je strupena in zelo reaktivna oblika kisika. V zraku je kisika približno eno petino oz. 21 %. Ko sončni žarki dosežejo stratosfero (plast od 15–50 km nad Zemljino površino), se nekaj kisika znotraj plasti spremeni v ozon (O₃). Ena molekula kisika (O₂) vsebuje dva atoma kisika. Prosti atom kisika se potem pridruži drugi molekuli kisika in skupaj z njo sestavlja ozon (O₃). Toda molekule ozona zelo lahko razpadejo. Pri tem se znova sprostijo posamezni atomi kisika. Pridružijo se drugim atomom in molekulam in z njimi sestavljajo bodisi molekulo kisika ali ozona. Če so v zgornjih plasteh ozračja tudi škodljive kemikalije, kot so kloridi in bromidi, njihova prisotnost zmoti naravno ravnovesje, ki vlada med procesi nastajanja ozona in njegovega razpadanja.

Ozon je eden izmed plinov, ki povzročajo učinek tople grede in tako poskrbijo, da se Zemlja ne ohladi. Ti plini omogočijo, da sončni žarki dosežejo Zemljo, potem pa preprečijo, da bi energija ušla nazaj v vesolje. Način, kako ti plini prestrežejo nekaj sončevega sevanja in ga potem vrnejo na Zemljo, poznamo kot "učinek tople grede".

Ozon ima med plini, ki povzročajo ta pojav, 12-odstotni delež. Naraščanje količine teh plinov v ozračju je verjetno povzročilo, da se je zemeljsko ozračje v zadnjih 100 letih segrelo za okoli 0,5°C.

Ozonska plast v stratosferi je blagodejna za življenje na Zemlji, niže spodaj v troposferi pa je ozon strupen. V troposferi nastane ozon, če se dušik ob prisotnosti svetlobe meša z ogljikovodiki in dušikovimi oksidi. Te snovi so v izpušnih plinih motornih vozil in plinih, ki jih oddajajo tovarne. Rezultat kemičnih reakcij je škodljivo onesnaževanje, ki mu pravimo fotokemični smog.

Okoljevarstveniki so se pred veliko koncentracijo te vrste onesnaževanja zaščitili tako, da so predpisali, da morajo avtomobili imeti čistilne naprave, imenovane avtomobilski katalizatorji. Le-ti povzročijo, da se strupeni plini zreagirajo v nestrupene in na tak način ne onesnažujejo

Ozonska luknja je največja nad Antarktiko
Vir: http://sl.wikipedia.org/wiki/Ozonska_luknja

okolja več v tolikšni meri kot prej. Tovarne morajo po novih predpisih imeti čistilne naprave, ki preprečujejo izpust strupenih plinov. Torej zavest ljudi se vendarle prebujata, vendar regeneracija potrebuje čas.

Ozon v talni plasti ozračja je nevaren. Nastaja ob strelah in v vsakem stroju z iskrenjem, predvsem v elektromotorjih. Med izpušnimi plini motorjev z notranjim izgorevanjem so dušikov oksid in organske spojine, v njihovi medsebojni reakciji pa nastaja ozon, zlasti pod vplivom sončnega sevanja. V mestnih predelih z gostim prometom se zaradi fotokemične reakcije vsebnost ozona celo podeseteri.

Pritlehni ozon povzroča okvare pri rastlinah, živalih in ljudeh. Draži oči in dihala ter povzroča astmo in bronhitis. Onesnaženost z ozonom, tako imenovani ozonski smog, lahko zmanjšujemo z izboljšavami v motorjih in uvajanjem katalizatorjev v avtomobilih.

Izginjanje ozona

Ozonska plast okoli Zemlje se ni spreminjala milijone let, do sredine dvajsetih let dvajsetega stoletja, ko so kemiki sintetizirali prve fluoroklorogljikovodike (CFC) ali z drugo besedo imenovane freone. Ti nereaktivni plini so se izkazali za zelo uporabna topila, potisne pline v pršilcih, hladila v hladilnikih in klimatizatorjih, penila v betonu in umetnih smolah.

Znanstveniki so izmerili, da se količina ozona nad Antarktiko vsako pomlad zmanjša za 40–50%. Glavni povzročitelji tega pojava so freoni. Tudi Sonce zmanjšuje količino ozona. Na površju Sonca nastajajo temni deli, ki jim pravimo sončne pege. Te pege in druge oblike sončeve dejavnosti se ponavljajo vsakih 11 let.

Leta 1974 sta znanstvenika iz Združenih držav Amerike, Sherwood in Molina, opozorila

na nevarnosti, ki jih prinašajo nekatere umetne kemikalije. Klorofluorogljikovodiki (CFC) lahko poškodujejo ozonsko plast in ta se tanjša. Danes se zdi, da so CFC edina večja grožnja krhki ozonski plasti. CFC so zelo stabilne kemikalije, saj zelo težko izginejo ali se spremenijo v kako drugo snov. Eden izmed najpogostejše rabljenih in najbolj uničujočih je CFC-12, ki je ujet v hladilnikih in zamrzovalnikih in ostane v ozračju nespremenjen več kakor 120 let ter je odgovoren za polovico vsega zmanjšanja količine ozona.

Nevarnost

Ozonska plast vpije velik del sončnih ultravijoličnih žarkov, ki iz vesolja potujejo na Zemljo. Z redčenjem ozonske plasti se povečuje količina žarkov UV, ki prodrejo skozi plast in dosežejo zemeljsko površje. Žarki UV škodujejo ljudem, živalim in rastlinam. Izpostavljenost tem žarkom lahko povzroči opekline, pa tudi rast očesne sive mrežnice, ki lahko pripelje do slepote, in različne oblike kožnega raka pa tudi zmanjšanje sposobnosti telesa za boj proti nekaterim infekcijskim boleznim.

Zaradi mednarodnih dogovorov se CFC ne smejo več uporabljati v industriji oz. vgrajevati v naprave, vendar problem je, da nekateri CFC-ji v ozračju vztrajajo 50 ali celo več sto let. Po sedanjih podatkih se bo ozonska plast uravnovesila do leta 2050, znanstveniki pa skrbno preučujejo nove snovi, ki bi prav tako škodovali ozonu.

Pri takih navedbah zastrašujočih podatkov lahko razmišljamo, kaj lahko pri vsem skupaj naredimo sami. Ne uporabljajmo razpršilnih doz, ki bi imele kot potisne pline freone, stare hladilnike in zamrzovalnike ne puščajmo odložene na divjih odlagališčih v naravi, ampak jih odpeljimo na za njih namenjena odlagališča, kjer jih primerno uničijo. Večkrat pozabljamo, da nam na smetišču ni potrebno ničesar plačati, da lahko oddamo odpadke. Marsikatero divje odlagališče, ki ga srečamo na poti v gozdu, je velika ekološka bomba, ki onesnažuje okolje. Namesto da peljemo odpadke v gozd, jih zapeljimo na smetišče. Na tak način bomo naredili dobro okolju in poskrbeli ne samo za naravo, ampak tudi za naše zdravje in zdravje zanamcev. Tudi plastične vreče in nasploh plastični izdelki onesnažujejo okolje, saj je njihova doba razgradnje zelo dolga. Smeti odlagajmo v za to namenjene posode, odpadke zbirajmo ločeno. Kmalu bo tudi pri nas vsaka hiša dobila posode za ločeno zbiranje odpadkov. Spomnim se, ko smo z družino pred več kot desetimi leti dopustovali v Avstriji, da so imeli v hiši, kjer smo stanovali, posode za ločeno zbiranje odpadkov. Lastnica nas je prosila, naj odpadke ločimo, ker sicer dobijo višjo položnico. Vesela sem, ko opažam, da že v vrtcih in v osnovnih šolah osveščajo otroke glede zbiranja odpadkov in pogosto se zgodi, da nas otroci opozarjajo, da je potrebno odpadke ločiti. Starši in stari starši, ki imamo otroke ali vnuke v šolah, lahko spremljamo in pomagamo pri vsakoletnih zbiralnih akcijah papirja, električnih baterij, starih računalnikov in električnih naprav, zbiranja tetrapakov. Glede na to, da se ekološka zavest v nas prebujata, lahko upamo, da bo v bodoče življenje na Zemlji še možno, v nasprotnem primeru pa se nam lahko hitro zgodi, da se bomo v svojih lastnih odpadkih zadušili.

Viri.

Walker, Jane. 1996. *Posegi v naravo: Ozonska luknja*. DZS, d. d., Ljubljana: DZS. 1. izdaja ISBN 86-341-1616-6.

Luhr, James. 2006. *Velika ilustrirana enciklopedija: Zemlja. Mladinska knjiga, Ljubljana: Mladinska knjiga 1. izdaja ISBN: 86-11-17465-8.*

INTERVJU MESECA

Kultura je sestavni del tega življenja

Peter Rezman

Tale intervju je nastajal postopno. V mislih že mnogo prej, na papirju pa od začetka februarja pa do dne, za katerega sem upala, da bo preobrat tudi v intervjuju. Zato naj, kar je bilo zapisanega, tudi ostane. Peter Rezman je človek, ki se je zapisal v prostor in čas na več področjih. Človek trdnega značaja, svojih pogledov in razmišljanj, prepričljivih dejanj in izoblikovanih stališč.

A vseeno je potrebno v začetku povedati, da je jedro pogovora, poleg kulture na splošno, Rezmanova nominacija za Dnevnikovo fabulo oziroma, kot se je izkazalo preko nastajanja tega zapisa, zmaga na festivalu Dnevnikova fabula za najboljšo zbirko izvirne kratke proze. Peter Rezman je nagrado prejel na končni podelitvi 13. februarja v Cankarjevem domu in veselje ob prejemu podelil najprej s svojimi najbližjimi, nato pa z vso slovensko javnostjo.

Peter Rezman, pogovora s teboj ne moremo začeti kot pogovor z neznancem ali osebo, katere dejavnost ni (pre) velikokrat na očeh javnosti, nenazadnje si bil dolgoletni urednik Lista. Pa vendar, kako bi se predstavil ljudem, ki te ne poznajo.

Najraje imam, da me ljudje sčasoma sami spoznajo. Preko mojih dejanj in ravnanj. Bralci Lista pa mi, če to seveda hočejo, po vseh teh letih urejanja revije lahko skoraj vidijo v dušo.

Tvoje življenje je vseskozi prepletala ustvarjalnost. Lahko trdiš, da je okolje tisti moment, ki v človeku prebudi določen vzgib, ali je to v človeku in je okolje le katalizator?

Absolutno da. Ni seveda edini moment, nesporno pa vsakega posameznika temeljno zaznamujeta okolje in čas, v katera je vpet, ter seveda lastno zavedanje te omejenosti in poskusi presežkov preko teh omejitev.

Mladost si preživljal v Gaberkah, nato si z družino, ženo in dvema hčerama, živel v Šoštanju, zdaj pa te je pot zanesla spet nazaj. Bi lahko temu pripisal kakšen globlji pomen ali si to storil le iz bivanjskih razlogov?

Jaz v kakšne globlje pomene dogodkov v življenju ne verjamem. Če človek iskreno premišlja o sebi, lahko ugotovi, da si večino slabih in dobrih stvari zakuha čisto sam. Tudi ko govorimo o tako usodnih in

Foto: Dejan Tonkli

navidez samodejnih rečeh, kot je na primer zdravje.

Če pa si človek česa močno želi, najbrž podzavestno ravna tako, da se takšne želje potem uresniči.

Tako je tudi z mojimi selitvami ali bolje selitvami moje družine. Najbrž sva si oba z ženo želela nazaj k potoku Velunja, kjer sva preživela vsak svoje otroštvo. Seveda pa sama želja ni dovolj. Na koncu je šlo za kar dobro pretehtano odločitev, tako da ni mogoče reči, da se je to zgodilo samo od sebe, po neki višji volji. Jaz vanjo ne verjamem. V to višjo voljo namreč.

Najina današnja tema pogovora bo predvsem kultura, tvoji pogledi in razmišljanja o njej, seveda tudi tvoja nominacija, a vendar se mi zdi potrebno, da osvetlim tudi tvojo poklicno in politično dejavnost. Je bila zate zaposlitev na Premogovniku, takratnem RLV, prelomnica ali je bila prelomnica v življenju tvoj odhod iz jame in politično delo?

Pravzaprav je bila prelomnica odločitev ali bolje spoznanje, da se v tako majhni deželi, kot je Slovenija, ki takrat ni bila samostojna, ne bo dalo normalno živeti samo od pisanja. Zato

sem pač skušal svojo eksistenco zagotavljati z drugačnim delom, ki sem ga pa tudi opravljal skrbno in korektno. Nenazadnje se v elektro stroki drugače tudi ne da preživeti.

Vstop v politiko pa je bil eden manj preiščenih projektov v mojem življenju, ki pa mu je nesporno botroval turbulentni čas preloma s propadom samoupravljalvske ekonomije v Jugoslaviji in posledično razpadom tiste države in osamosvojitvijo Slovenije.

Znan si bil kot okoljevarstvenik in član Zelenih. To je bila politična opcija, ki je bila v bistvu zelo prodorna in prepoznavna. Lahko o tistih časih kaj več poveš, bodisi o dejavnosti tega gibanja ali pa o vplivu tega časa na tvojo ustvarjalnost?

Ja, o tistih časih bo še treba veliko povedati. In napisati. Morebiti bom še sam kaj dodal, a me danes v tem kontekstu samo še preveča veliko razočaranje zaradi spoznanja, da se v resnici in iskreno skoraj nihče ne sekira zaradi varovanja okolja. Tudi v Šaleški dolini ne, čeprav jih mnogo prav lepo živi od te navidezne skrbi za okolje in bodočnost naših potomcev.

Varovanje okolja je po moje, še vedno in nikoli ne bo drugače, eksplicitno politično vprašanje.

Bolj kot vse drugo. Umetniško ustvarjanje s tem nima nobene veze. Zato tudi takšna zev v mojem literarnem ustvarjanju. Ko sem se pečal s politikom zaradi delovanja znotraj Zelenih Slovenije, nisem napisal nič literarnega, čeprav sem tudi takrat veliko pisal.

Si kdaj politiko smatral kot svoj poklic, nenazadnje si bil zaposlen kot občinski tajnik in si se s to sfero srečeval vsakodnevno?

Leta 1990 sem po volilnem uspehu Zelenih Velenja pustil delo na RLV in vstopil med profesionalne politike. To se mi je zdelo nujno. Če že nekaj govoriš in obljubljaš pred volitvami, je potrebno to potlej poskusiti uresničiti. Tega pa se ljubiteljsko ne da.

Seveda sem takrat podcenjeval učinek splošne teze, da so vsi politiki barabe, ki pa bi ji po šestih letih, preživetih v tem delu, skoraj lahko pritrdil. Pa ji ne. Rečem le: vsi politiki niso barabe.

Ni pa bil to moj poklic v prvobitnem pomenu besede. Nisem se čutil ravno poklicanega, če sem natančen, a sem vseeno skušal delo politika opravljati kar se da profesionalno in zavzeto. Mnogokrat pa sem bil malo preveč naiven, se pa človek tako kot dobrih naleze tudi kakšnih slabih navad in tako sem kariero

politika končal precej neslavno. Umaknil sem se tako kot sem vstopil, saj smo v Šoštanju Zeleni dobili, mislim, da leta 2000, samo še sto in ducat glasov. Takrat sem se pač sprijaznil z resnico in si rekel, ta zgodba je končana. Poklicno pot, katere vrh pa najbrž ni bila tajniška tlaka v Šoštanju, temveč delo člana Izvršnega sveta SO Velenje za področje okolja in prostora v letih 1992-1995, pa se je končala na silo že prej, z boleznijo, zaradi katere sem se leta 1996 invalidsko upokojil.

Bil si tudi prvi urednik Lista in se vrnil k njemu po koncu mandata druge urednice Urške Menih. Zdaj ti je mandat na nek način potekel in se nisi prijavil na poziv direktorja k nadaljnjemu opravljanju teh nalog. To se zdi nenavadno glede na to, da je List, revija za kulturna in druga vprašanja, pod tvojim urednikovanjem postala to, kar je. V njega si vložil veliko inovativnosti in tudi dela. Si si vzel predah in se boš vrnil ali pa se ti zdi, da si to prerasel?
 Delo urednika je očem nevidno, bi rekel Mali princ. Vsekakor pa se ga večina povprečnih bralcev ne zaveda niti ga ne razume niti o njem

ne razmišlja in seveda mu ni treba vedeti, zakaj je sploh potrebno. In prav je tako. Bralcem tega ni treba vedeti, mora pa zelo dobro vedeti in poznati vlogo urednika izdajatelja. Poleg tega se je v Sloveniji prijel en stereotip, da je urednik ene sorte služabnik dnevnice politike oziroma izdajatelja in da lahko to nujno zlo zamenjamo, ko pač ne uboga več. O avtonomiji in odgovornosti pa tudi uredniki pogosto razmišljajo manj kot o servilnosti. Za preživetja namreč gre v mnogih primerih. Jaz in List? Vsekakor sem ponosen na opravljeno delo, predvsem pa na kolege dopisnice in dopisnike, ki so dokazali, da je v Šoštanju dovolj intelektualnega potenciala, ki pa, žal, živi v nekakšnem krču odvisnosti od proizvodnje električne energije v Šaleški dolini. Kot pravzaprav vse. A tako pač po moje je in tega ni mogoče spreminjati. Meni je res v velik ponos ta dokaz, da pa imamo potenciala tudi še za kaj drugega, kot za izkopavanje in kurjenje premoga.

Ne vam pa, če bi se še vračal k temu delu, ker ne gre, da sem jaz prerasel List, ampak je List prerasel mene oziroma amaterski način izdavanja in je po mojem trdnem prepričanju na točki, ko mora naprej, na višjo raven ali pa se bo sčasoma izpel in izzvenel. Po moje ga ni mogoče več urejati na napol udarniški način s pogodbenimi sodelavci, kot je to sedaj praksa. A izdajatelj tega še ni dojel, občina kot sofinancer oziroma njegov nezamenljivi mecen pa se očitno malo boji, da bi ji vsa reč popolnoma ušla izpod nadzora. Zato zadeva

trenutno razvojno stoji, a jaz sem optimist in sem prepričan, da bo List slej ko prej naredil korak naprej v profesionalnost.

Nekoč si mi rekel, da je naloga urednika, da »zavoha« tisto pravo stvar. Temo, ustvarjalca, čas, aktualnost ... Te vloga urednika še vedno mika, nenazadnje si uredil že kar nekaj knjig?

Mika me zelo, a ne žurnalistično, novinarsko, ampak bolj knjižno, umetniško, ki je lahko še bolj angažirano, kot so brskanja za dnevnimi, družbenopolitičnimi vprašanji. Vendar ne morem mimo dejstva, da sem fizično, torej energijsko zaradi zdravja zelo, zelo omejen. In bi rad preostanek časa in energije posvetil svojemu pravemu poklicu. Pisateljskemu.

Vrniva se k najini osnovni temi, to je kultura. Sam si literarni ustvarjalec, a me zanima, kaj ti pomeni kultura kot univerzalen pojem?

Heh, niti ne razmišljam na ta način, kaj mi kakšen kos življenja pomeni. Kultura, v ožjem, umetniškem pomenu besede, je preprosto sestavni del tega življenja. Kot hrana, obleka, ljubezen, seks, zdravje in še kaj bi se našlo, niti ne nujno v tem vrstnem redu.

Se strinjaš z načinom sprejemanja in podajanja kulture v okolje preko društev in organizacij oziroma kakšen je tvoj pogled na kulturni prostor doma in širše? Ali meniš, da si vsak posameznik išče svoj vir in svoj košček umetnosti?

Menim, da predvsem zadnje. Mislim, da bi si moral vsak sam najti svoj košček. Žal je ponudba kulture in nekulture v današnjem svetu tako agresivna, da je utečeni sistem preko raznih institucij najbrž res tisto pravo. Sam sem soustanovitelj vsaj treh kulturnih društev, ki pa zadnje čase bolj kot navzven, se mi zdi, koristno delujejo navznoter. V smislu druženja in tovarišstva podobno mislečih. Danes je velika sreča, če imaš ob sebi človeka, s katerim se lahko neobremenjeno pogovarjaš o točno tisti umetnosti, ki zanima in napolnjuje tudi tebe samega.

Prvotno si pisal poezijo. Z literarnim ustvarjanjem si najbrž začel že v gimnazijski dobi. Je iz tistih časov kaj ostalo?

V najstniškem obdobju pravzaprav nisem imel potrebe po umetniškem izražanju. Ali pa je bilo drugih zanimivosti in spoznavanj za tisti čas preveč ... Razen enega

Foto: Dejan Tonkli

velikega zvezka z nekaj dnevniškimi zapiski, ki pa so bolj likovne kot literarne narave, nimam hranjenega nič.

Nekoč si mi povedal zgodbo o pesmih, ki si jih pisal v jami, in so se pomotoma izgubile v kupu umazanega perila. Vem, da ne premišljuješ več o teh pesmih, a povej, če se tebi kot literatu kdaj dogaja, da si imel briljantno misel, ki je nisi uspel zapisati in se ti je izgubila. Misliš, da se tudi slikarju zgodi, da ima motiv za sliko, pa ga pozabi?

Pravzaprav sem imel neskončno briljantnih zamisli, ki jih nisem zapisal in so se ravno zaradi tega za večno izgubile. Prepričan pa sem, da jih bo, če jih že ni, našel in ujel nekdo drug. Tako, da velike izgube ni.

Pesmi iz premoga je bil tvoj pesniški prvenec. Kako gledaš nanj zdaj?

Pesmi iz premoga so izšle leta 1985. Zelo sem ponosen na tisto drobno knjižico. Še vedno. In še vedno čuvam, kot relikvije, s premogom zašmirane iztrgane liste iz beležnice, na katerih so nakracani koncepti ali pa kar cele pesmi, ki sem jih v glavnem vse napisal med šihotom. V jami. Bil sem namreč telefonist, veliko sam v tistih temnih luknjah, veliko prehodil in imel tako ogromno časa za razmišljanje, na katerega seveda nesporno vpliva okolje. Če bi hodil po sončnih hribih, bi bile pesmi zanesljivo drugačne, če bi sploh bile.

Je pa tista knjiga tudi po mojem mnenju znak moje literarne zrelosti in je v bistvu tudi tako sestavljena, saj se kljub svoji skromnosti na polovici popolnoma prelomi iz njih, še socialističnih poezij, v čisto moj pesniški jezik.

Knjiga Družmirje je na nek način spomenik potopljeni vasi. Sam si očitno zelo intenzivno občutil izgubo ali čutil s tistimi, ki so se morali odseliti iz lepih domačij in zapustiti čudovita polja. So tudi tisti občutili tvojo poezijo kot svojo?

Če sem čisto iskren, tega, kar si vprašala, sploh nisem nikoli hotel zapisati oziroma napisati. Pesniška zbirka Družmirje je boj kot katera koli doslej, knjiga o meni. Seveda je na neki ravni tudi to, kar praviš, a meni je tisti čas Družmirje zazvenelo kot najprimernejša metafora za vse, kar sem takrat doživel, preživel in za vse, kar je mojega na nek način potonilo v pozabo.

Kiril Lajš je tvoje prvo prozno delo, ki je izšlo v drobni knjižici. Mislim, da v samozaložbi. Jo še imaš in kaj misliš o njej zdaj po uspehu svoje knjige kratke

proze Skok iz kože?

Nekaj izvodov knjižice še seveda imam. Kakšna bi se našla tudi v knjižnici ... Šlo je pa bolj za zapis nekega stanja v obdobju učenja pisanja proze, bi lahko rekel danes. Močno pod vplivom Daniila Harmsa in spoznaj v literaturi drugih pisateljev, predvsem tistih, o katerih se v nobeni šoli nikoli ne uči nihče in jih mora vsak sam odkriti. Jaz sem tako odkrival Kafka, omenjenega Harmsa, Bulgakova, Jerofejeva, Bukovskega, od naših pa Kosmača, Kosovela, Brvarja, Kravosa in še koga.

V bistvu gre za čisto drugo vrsto pisanja, kot je primer Skoka iz kože. Morda bliže mojim sedanjim zapisom kratkih dramatskih tekstov.

Ko sva že omenila Skok iz kože, ne glede na to, da smo v Listu že pisali o tej knjigi, predvsem na temo predstavitev knjige, mislim, da bi bilo potrebno bralcem Lista o tej knjigi več povedati iz tvoje osebne izkušnje.

Pa niti ne vem, kaj bi odgovoril na tole vprašanje. Mogoče bi se ljudem, ki živijo tukaj in berejo, pa le zdelo zanimivo, da se vsaj kot impulz in ideja za vsako od sedmih zgodb, za vsako zgodbo pojavlja resnični dogodek in oseba, ki sem jo poznal. Seveda je vse to skozi literarne postopke pregneteno v dogodke in opise, ki se kot takšni niso zgodili, a so zapisani veristično in so že zato, po eni moji pisateljski logiki, pač resnični. Saj so zapisani!

Kotsemženazačetkuomenila, jeknjiga takoj našla svoje bralce, pa vendar si bil najbrž prijetno presenečen ob nominaciji. Dnevnikova fabula je namreč nagrada za najboljšo zbirko izvirne slovenske kratke proze, izdane v preteklih dveh letih. Nagrada je literarno priznanje in denarna nagrada avtorju. Povej, kako poteka izbor in kako si sam sodeloval do finala, ki bo nekje v času pred izidom časopisa in mogoče še ujamemo na papir morebitno veselo novico.

Bistvo si že povedala. Petčlanska komisija literarnih kritikov in teoretikov ima nalogo, da pač preberejo vse knjige, ki v dvehletnem obdobju izidejo, bodisi pri velikih ali malih založbah. Tudi samozaložbe. Vse.

Tako so v tej rundi prebrali preko 50 knjig in malo pred koncem minulega leta objavili osem kandidatov za nagrado. V mesecu dni potem ta žirija izloči še štiri in ostanejo štirje finalisti, ki jim pravijo moderno: nominiranci. Letos smo to Lucija Stepančič za knjigo Prasec pa tak, Suzana Tratnik za knjigo Česa nisem nikoli razumela na vlaku, Tomaž Kosmač za knjigo Punck is dead ter jaz s knjigo Skok iz kože.

Mi štirje smo bili potlej deležni precejšnje medijske pozornosti, a več, kot jo je literarna umetnost na splošno, seveda ne. Naj omenim, da je letošnji festival Fabule daleč preglasilo maloumno zaslišanje Gorana Vojnoviča zaradi romana Čefurji raus.

(op. M. K.) Medtem je prišla novica, da je Peter Rezman dobitnik Dnevnikove fabule in zato je naslednje vprašanje logična posledica prejšnjega.

Čestitke ob zmagi in kakšni so občutki? Se jih da opisati?

Ne. Tega res ne znam opisati. Nenazadnje tudi zato, ker je bilo zame res popolnoma nepričakovano presenečenje. To sicer nima veze s knjigo - mislim odganjanje pričakovanja nagrade, a ko sem tam v prvi vrsti poslušal predsednico žirije, ki je argumentirala odločitev za nagrado, so mi švignili skozi možgane nekateri jamski »kamerati«, nekateri že pokojni, ki so skoraj vsaki zgodbi dali zagonsko iskro ...

Je nova knjiga že na poti ali boš dal tej toliko časa in prostora, kolikor si zasluži?

Vedno kaj pisarim in priznam, da sem po knjigi Skok iz kože tudi precej motiviran. Saj izgovora, da se pri nas ne da izdajati knjig, po nominaciji za Fabulo ne bi smelo biti več. Seveda pa s slepimi naboji ni mogoče zadeti tarče.

Rad bi napisal roman na podobno temo, kot je bil »skok« in rad bi spravil na oder eno od svojih dram. Pa še bi se našlo kaj.

Za konec: imaš kakšno posebno vodilo v življenju, ki ti je pomagalo premagovati tudi čase, ki jih doživlja vsak človek na svoji poti? Časi dvomov, bolezn, sprememb?

Nikoli nisem imel kakšne posebne filozofije. Prej ravno obratno. Mnogokrat sem delal bolj po trenutnem navdihu kot tehtnem premisleku. Se mi zdi, da so se tako mnoge stvari dogajale bolj iskreno in nepreračunljivo. Kratkoročno velikokrat v škodo, dolgoročno pa se nek umetniški kapital nalaga.

Veliko literarnega ustvarjanja ti želim in tudi nadaljnjega sodelovanja. Za bralce Lista pa mogoče tudi kakšen pozdrav?

Zahvaljujem se ti za pozornost, ki pa si jo ta čas bolj kot jaz res zasluži knjiga. Priporočam jo v branje. Poleg Lista, seveda!

Milojka Kompnej

KDAJ	ZVRST	KAJ	KJE	VABI VAS
------	-------	-----	-----	----------

1. teden

nedelja, 1.3. ob 8:00	planinstvo	Pohod po Trški poti okoli Šoštanja (start in cilj pohoda je pri Ribiški koči)	okolica Šoštanja	<i>Planinsko društvo Šoštanj</i>
torek, 3.3. ob 17:00	folklor	Z igro in plesom v pomlad: območno srečanje otroških folklornih skupin	Kulturni dom Šoštanj	<i>Zavod za kulturo Šoštanj in JSKD</i>
četrtek, 5.3. ob 16:00	pravljice	Ure pravljic za otroke od 4. do 8. leta starosti	Mestna knjižnica Šoštanj	<i>Mestna knjižnica Šoštanj</i>
četrtek, 5.3. ob 19:00	predavanje	Po Islandiji z Markom Murčem	Mesta galerija Šoštanj	<i>Zavod za kulturo Šoštanj</i>
petek, 6.3. ob 18:00	občni zbor	Redni letni in volilni občni zbor PD Šoštanj	Gasilski dom Šoštanj	<i>Planinsko društvo Šoštanj</i>
sobota, 7.3. ob 19:30	odbojka	Šoštanj Topolšica : TAB Mežica (2. državna odbojcarska liga - moški)	Športna dvorana Šoštanj	<i>Odbojcarski klub Šoštanj Topolšica</i>
sobota, 7.3. ob 20:00	ples	Ples ob Dnevu žena: igra ansambel Ta pravi faloti	Gasilski dom Gaberke	<i>Prostovoljno gasilsko društvo Gaberke</i>
nedelja, 8.3. ob 10:00	odbojka	Odbojcarski turnir za starejše dečke	Športna dvorana Šoštanj	<i>Odbojcarski klub Šoštanj Topolšica</i>

2. teden

sreda, 11.3. ob 08:00	pohodništvo	Izlet Razbor - Topolšica (del Šaleške planinske poti)	Zavodnje - Topolšica	<i>Pohodniška sekcija Društva upokojencev Šoštanj</i>
sreda, 11.3. ob 19:00	predstava	Gledališka predstava: Srečen zakon	Kulturni dom Šoštanj	<i>Zavod za kulturo Šoštanj in KUD Veseli oder</i>
sreda, 11.3. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : TCG Škofja Loka (1. A SKL oz. Liga UPC)	Športna dvorana Šoštanj	<i>Košarski klub Elektra</i>

četrtek, 12.3. ob 16:00	pravljice	Ure pravljic za otroke od 4. do 8. leta starosti	Mestna knjižnica Šoštanj	<i>Mestna knjižnica Šoštanj</i>
četrtek, 12.3. ob 19:00	razstava	Razstava: Slikarka se predstavi	Mestna galerija Šoštanj	<i>Zavod za kulturo Šoštanj</i>
sobota, 14.3. ob 13:00	kegljanje	Šoštanj : Rudar (1.B slovenska liga - ženske)	Športni center TEŠ	<i>Ženski kegljaški klub Šoštanj</i>
sobota, 14.3. ob 16:30	kegljanje	Šoštanj : Konjice II (2. slovenska liga vzhod – moški)	Športni center TEŠ	<i>Kegljaški klub Šoštanj</i>
nedelja, 15.3. ob 10:00	odbojka	Odbojkerski turnir za kadete	Športna dvorana Šoštanj	<i>Odbojkerski klub Šoštanj Topolšica</i>

3. teden

četrtek, 19.3. ob 16:00	pravljice	Ure pravljic za otroke od 4. do 8. leta starosti	Mestna knjižnica Šoštanj	<i>Mestna knjižnica Šoštanj</i>
sobota, 21.3. ob 14:00	nogomet	Šoštanj : Bukovci (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	<i>Nogometni klub Šoštanj</i>
sobota, 21.3. ob 19:30	odbojka	Šoštanj Topolšica : Fužinar Ravne (2. državna odbojkerska liga - moški)	Športna dvorana Šoštanj	<i>Odbojkerski klub Šoštanj Topolšica</i>
nedelja, 22.3. ob 16:00	predstava	Lutkovna igra: Pohorska legenda	Kulturni dom Šoštanj	<i>Zavod za kulturo Šoštanj</i>

4. teden

sreda, 25.3. ob 19:00	koncert	Koncert ob materinskem dnevu	Kulturni dom Šoštanj	<i>Pihalni orkester Zarja</i>
sreda, 25.3. ob 19:00	predavanje	Literarno potopisni večer: Borut Korun - Na začetku je bila Troja	Mestna knjižnica Šoštanj	<i>Mestna knjižnica Šoštanj</i>
četrtek, 26.3. ob 16:00	pravljice	Ure pravljic za otroke od 4. do 8. leta starosti	Mestna knjižnica Šoštanj	<i>Mestna knjižnica Šoštanj</i>
četrtek, 26.3. ob 19:00	predavanje	Galerijski večer z Jožico Kališnik	Mestna galerija Šoštanj	<i>Zavod za kulturo Šoštanj</i>
sobota, 28.3.	planinstvo	Planinski izlet po E6: Motnik – Dobrovlje 1077m – Lipa	Dobrovlje	<i>Planinsko društvo Šoštanj</i>

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (C34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.
 KATEGORIJE PRIREDITEV: šport kultura in umetnost splošno

Podobe kulture

KULTURA JE ZELO ŠIROK POJEM

Osrednja slovesnost ob Kulturnem prazniku v Šoštanj

V Občini Šoštanj je bila osrednja prireditev ob kulturnem prazniku v Kulturnem domu Šoštanj, kjer sta v programu sodelovala **Oktet TEŠ**, katerega umetniški vodja je **Mitja Venišnik**, in **Simfonični orkester Glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje**, ki ga od lani dalje vodi **Danica Koren**. Oktet TEŠ je v

»Kot ste najbrž opazili, ima kulturni dom končno pokrivalo, ki ga bo varovalo pred naravnimi ujmami. Upam, da bo v letošnjem letu dobil tudi ustrezno infrastrukturo v dvorani. Danes ne bom govoril o dosežkih Zavoda za kulturo Šoštanj v preteklem letu. Saj besede ne odtehtajo ali pa pretehtajo dejanskega stanja. Vsi vi, ki redno sledite naše delo s svojo prisotnostjo in konstruktivno kritiko, pa tako ali tako veste, kako pridni smo.

Veseli me, da imam zopet čast biti tukaj z vami. V teh časih, ko so okoli nas samo afere in na videz slaba volja, sem iskreno vesel, da se lahko družimo ob dobri glasbi.

Zato mislim, da bi se morali večkrat dobiti in skupaj uživati ob ustvarjalnosti vseh vrst. Prejšnja leta smo uživali ob gledaliških predstavah, letos bomo uživali ob dobrem koncertu.

Kultura je zelo širok pojem. Ustvarjalnost tudi. Oba pojma sta nerazločno povezana.

Foto: Dejan Tonkili

loči? Ponavadi so to besede oziroma dejanja. Čeprav mislim, da najprej besede ali pa ne, mogoče dejanja. Kaj je bilo prej? Kokoš ali jajce? Ni pomembno, pomembno je, da sami v sebi vemo, kdaj ravnamo prav in kdaj ne. Človek lahko laže ljudem, sebi ne more. In če smo iskreni sami do sebe, smo lahko tudi do drugih. Zato se ta iskrenost najlažje prenaša preko ustvarjalnosti. Preko besede, zvoka, giba, barve ali črte. In otroci to vedo. Pa ne tako kot mi odrasli, racionalno, ampak intuitivno. Otroci so s celim svojim bitjem iskreni! Zdravniki nam pravijo, da če vsak dan telovadimo vsaj 15 minut, bomo dosti bolj zdravi. Jaz pa pravim, če bomo poskušali vsak dan vsaj 15 minut iskreno razmisliti o sebi in svojih dejanjih ter besedah, bomo imeli dosti bolj zdrave medčloveške odnose. In posledica le-teh bo tudi dobra volja. Kjer pa je volja, tam je pot. Zatorej se trudimo, da ob vsej tej recesiji ali tako imenovani finančni krizi ne bomo doživeli dosti bolj nevarne krize, krize duha in duše.

Vsem vam, tukaj prisotnim, iz srca želim miren kulturni praznik jutri v krogu najbližjih in iskreno ter srčno druženje danes. Hvala. «

Paradoks je, da smo vsi z rojstvom in kot otroci deležni ustvarjalnosti, igrivosti. Zakaj?

Zato, ker so otroci radovedni. In radovednost je temelj ustvarjalnosti in igrivosti. Radovednost je lepa čednost. Seveda, če služi ustvarjanju lepega. Lepo je vse, kar v nas zbujajo dobre občutke. Dostikrat se zamislim, zakaj se ljudje ne razumemo. Kaj je tisto, kar nas

Občini Šoštanj zagotovo v vrhu te vrste sestavov in poznan tako doma kot v tujini, med mnoge pohvale in nagrade s ponosom uvrščajo tudi naziv **Vitez zlate Prage**, ki so ga dosegli na mednarodnih Praških dnevih. Njihov program je zajemal predvsem pesmi domačih avtorjev in ljudske pesmi. Simfonični orkester glasbene šole Velenje je številčno in dinamično zapolnil oder ter z izvedbami skladb različnih avtorjev dobesedno razvajal poslušalce. Ne glede na to, da je bil večer glasbeno obarvan, je organizator svečanosti, **Zavod za kulturo Šoštanj**, praznovanje namenil vsem vrstam umetnosti in kulture. **Milojka Komprej** se je med drugim v veznem tekstu spomnila dr. Franceta Prešerna in njegovih del za slovenski narod ter spregovorila o umetnosti kot univerzalni sili, v kateri je izvir naše prihodnosti in brez katere smo ujetniki teme minevanja. Govornik večera **Kajetan Čop** je v svojem govoru dal poudarek lepemu in pravih odločitvam. Dejal je:

Foto: Dejan Tonkili

KULTURNI DAN V GABERKAH

Kulturnica Gaberke je ob kulturnem prazniku organizirala kulturno prireditev, na kateri so svoj program predstavili različni izvajalci. Program je povezovala Aleksandra Zajc, ki nas je med drugim poučila o tem, kaj je kultura: »Kultura ni samo elita izobražencev, ki obvladajo pismenstvo, kultura smo vsi, ki se zavestno obnavljamo po svojih članih, da ne propademo. Kultura raste vzporedno z nami, včasih v prehitvejočem, drugič pa spet v zaostajajočem tempu. Kultura ni samo duhovna

dogodivščina, ki poraja bistre misli in domislice, ki razsvetljujejo mrak in nas delajo vidne ter prepoznavne po dosežkih, kultura so vse oblike sporočanja, sporazumevanja, pisanja, javnega nastopanja in medsebojnih odnosov ter naše srčno odzivanje na vse probleme človeštva. Kultura je spoštovanje duhovnega stavbarstva naših dedov, kultura je tudi spoštovanje in ohranjanje tradicije.«

A.Grudnik, Z. Mazej

Šaleško folklorno društvo Koleda Velenje / Foto: A. Grudnik

Flavtistki Klavdija Blatnik in Urška Mošnik – Flavtistki Klavdija Blatnik in Urška Mošnik sta zaigrali po eno skladbo Mozarta in Haydna. / Foto: A. Grudnik

POHOD PO OBRONKIH KRAJEVNE SKUPNOSTI SKORNO – FLORJAN

Druženje, šport, kultura so bistvo vabila, ki ga Krajevna skupnost Skorno – Florjan pošlje vsako leto na vse naslove svojih krajanov. Naslov vabila je Pohod po obronkih Krajevne skupnosti Skorno – Florjan, ki ga člani sveta krajevne skupnosti vsako leto organizirajo na Prešernov dan, 8. februarja. Tradicija traja že sedem let in vsako leto se pohoda udeleži večje število krajanov. Pohod poteka po mejah krajevne skupnosti, včasih pa korak pohodnikom zaide tudi po Lepi Njivi ali Belih Vodah. Pohodnike po poti čakajo tudi okrepčilne točke s čajem in pecivom. Zaključek vsakega pohoda je v Domu krajanov Skorno – Florjan, kjer pohodniki prisluhnejo kulturnemu programu ob Prešernovem dnevu, nato pa

predsednik krajevne skupnosti **dr. Valter Pirtovšek** krajane pogosti z golažem in kozarčkom rujne kapljice.

Letošnji kulturni dan je zasenčilo slabo vreme, toda krajanom Skornega in Florjana dež ni vzel kulturnega duha. Pohod je sicer odpadel, vseeno pa so se, v čast našemu največjemu pesniku, »pohodniki« zbrali v Domu krajanov, prisluhnili kulturnemu programu in si izmenjali prijateljske besede ob popoldanskemu druženju.

Tako tradicijo velja ohraniti! Krajane zbližuje, združuje in povezuje. Takega mnenja so bili to nedeljo vsi, ki so si v divjem tempu vsakdana vzeli čas in prišli v Dom krajanov Skorno – Florjan.

Maša Stropnik

Namesto pohoda - kulturni program / Foto: Dejan Tonkli

Zapisani (v) glasbi JOŽE ŠUMAH

Jože Šumah iz Florjana ima za seboj bogato glasbeno ustvarjalno pot, pred seboj pa nove projekte, ki se ravno zdaj rojevajo in o katerih nisva govorila. Znano je, da ni dobro preveč govoriti o načrtih, tudi zaradi tega ne, ker se ideje spreminjajo, zorijo in kažejo nove podobe, ki so mogoče še lepše od prvotno načrtovanih. Zato tudi nisem vztrajala pri vprašanju in sem se zadovoljila z odgovorom, da pripravlja avtorsko glasbo, ki bo nekaj posebnega. V to ne gre dvomiti, Jožetu Šumahu povprečnosti pač ne gre očitati.

Jožetov prvi ansambel od leve proti desni Franc Gregorc, Jože Delops, Zlata Pirečnik, Jože Šumah in Edo Dobnik

Rojen je v Plešivcu pri Velenju v glasbeni družini in zato so mu geni in okolje zagotovo nekoliko pomagali, da je že s sedmimi leti znal zaigrati tri melodije. Čeprav začetki njegovega igranja niso bili rožnati, ker je bila harmonika drag instrument in so Jožetovi starši njegovi želji po lastni stežka ustregli. A prva harmonika je bila zanj usodna, veselje do igranja in tudi ustvarjanja lastne glasbe je raslo skupaj s številom nastopov in pohval. Jože Šumah je od nastopov v osnovni šoli pa do resnega sodelovanja in tudi do lastnega ansambla potreboval le par let, saj je že pred odhodom na takrat še redno služenje vojaškega roka imel svoj trio. Po vrnitvi je ustanovil svoj ansambel Jožeta Šumaha, ki se je predstavil prvič leta 1981 na Dobju pri Planini in na srečanju ansamblov na Graški Gori, kjer je dobil nagrado za izvirno glasbo. Ansambel Jožeta Šumaha je dobil ime in širši krog poslušalcev tako, da je nastopal doma in tudi v tujini. Leta 1984 so v samozaložbi izdali kaseto in jo tudi v celoti razprodali. Veliko so igrali, to pa je Jožeta gnalo, da se je začel resneje posvečati glasbi in ni čudno, da je leta 1988 ansambel spet prejel **prvo nagrado za izvirno skladbo**. V letih 1987 pa do 1992 so bili dobri znanci Ptujškega festivala, kjer so pobirali zlate in srebrne značke ter kasneje med **zlatimi ansambli Ptuja**. Ansambel se je ponašal s približno 30 lastnimi skladbami in kar nekaj jih je, ki so v arhivu osrednje radijske hiše. Njihovi nastopi v Avstriji pa so bili želeni in obiskani. Poleg Slakovih, Miheličevih in Avsenikovih

so igrali svoje melodije, od katerih je več uspešnic (Ljubezen je bolezen, Ni neveste, Že dolga leta ...) in katerih avtor je bil Jože. Nastopali so tudi doma po različnih festivalih in oddajah ter na Lojtrci domačih zasedli peto mesto. Njihovo gostovanje po Avstraliji skupaj s Šaleškimi okteto, ki ga je vodila prof. Danica Pirečnik, je bilo zelo odmevno. V Jožetovem ansamblu so sodelovala znana imena iz sveta glasbe, ki so šla svojo pot ali si poiskala drug ansambel, kajti ta se je kljub uspehom in priljubljenosti v letu 1994 razšel. Od takrat dalje tudi pomaga ansamblu Jauntal trio iz Avstrije,

kar še vedno rad počne. V tem obdobju je tudi igral v duetu z Danijelom Strmčnikom iz Luč, ki je prenehal z igranjem zaradi bolezni, zato Jože sedaj samostojno nadaljuje svojo glasbeno kariero in razveseljuje ljudi blizu in daleč.

Za Jožeta ne bi mogli reči, da je samotar. Ima krog prijateljev in življenjsko sopotnico, ki ga razume. To mu je poleg glasbe dovolj in to ga osrečuje. Rad igra. Pri **Pihalnem orkestru Zarja**, katerega član je že **38 let**, ga prepoznamo na rogu, doma rad raztegne harmoniko ali izvabi melodije na sintesajzer, nekoč je igral tudi kitaro, kontrabas, skratka, dobro se znajde med notami, zato tudi poučuje po notnih predlogah. Njegovo delo in ustvarjanje je opazil tudi znani **Ivan Sivec** in ga uvrstil v svojo knjigi **Vsi najboljši muzikanti** kar trikrat. Zato sta še vedno na vezi in tudi v

Foto: Marjan Tekauc

sodelovanju. Ni čudno, da ga je Univerza za tretje življenjsko obdobje povabila k sodelovanju in da preko njih poučuje harmoniko. Pravi, da ga delo z učenci še posebno veseli in da mu je življenje naklonilo lepe stvari. Zagotovo zato, ker je odprtega srca zanje.

Milojka Kompreg

Odvetnica

MAJA ŠERC

Pravo ni vedno pravica

Šoštanj dobiva nove vsebine oziroma se vračajo ljudje in poklici, ki so bili v Šoštanju nekoč iskani, spoštovani in seveda stalnica bivanjskega okolja. Kar nekaj takih jih je in razveselili smo se odvetnice Maje Šerc, ki je v marcu 2008 v Langusovi hiši odprla odvetniško pisarno. Pogovor z njo je vodila Milojka Komprej.

Vaša pot pred odprtjem prakse in zakaj Šoštanj?

Po končni gimnaziji sem se iz Velenja preselila v Maribor, kjer sem študirala pravo in leta 2001 diplomirala iz smeri prava ES. Neposredno po diplomu me je k sodelovanju povabil zdaj žal že pokojni odvetnik Janko Pučnik iz Ljubljane, pri katerem sem začela kot pripravnica. V času odvetniškega pripravništva sem opravila tudi obvezno enoletno pripravništvo na Višjem sodišču v Ljubljani in tako izpolnila pogoje za pristop k državnemu pravniškem izpitu (pravosodni izpit), ki sem ga sicer zaradi rojstva svojih dveh otrok opravila nekoliko z zamudo, a zame v pravem času. Moja družina je tudi razlog, da sem se vrnila v domače kraje. Tako smo se izognili ljubljanski naglici, poleg tega pa imamo v Velenju sorodnike in prijatelje. Da bom odprla pisarno v Šoštanju, sem se odločila iz dveh razlogov. Šoštanj namreč do mojega prihoda ni imel odvetniške pisarne, tako da v tem, da sem edina odvetnica v mestu, zagotovo vidim dobro poslovno priložnost. Drugi razlog pa je sam poslovni prostor, ki se nahaja v obnovljeni Langusovi hiši. Pravzaprav je bil g. Muminović – lastnik Langusove hiše, tisti, ki me je povabil v Šoštanj in me opozoril na dejstvo, da Šoštanjčani nimate v mestu odvetnika in morate po pravni nasvete v Velenje ali Celje. V letu 2006 sem tako najprej začela kot pravna svetovalka, marca 2008 pa odprla odvetniško pisarno.

Pravni nasveti so čedalje bolj potrebni. Kakšno je vaše področje svetovanja?

Moje videnje in razumevanje prava ter poklica, ki naj bi ga kot pravica opravljala, se je v času od začetka študija pa do danes precej spremenilo.

Maja ve kaj pomeni biti odvetnik. / Foto: Dejan Tonkli

Spoznala sem, da pravo ni vedno enako pojmu pravica, da je slednja zelo relativni, subjektivni pojem in da resnica in s tem pravica ni vedno ena sama. Ukvarjam se s civilnim pravom (predvsem odškodnine, sestava pogodb, vpisi v zemljiško knjigo), delovnim, družinskim in dednim pravom, z gospodarskim pravom, izvršbami ter kazenskim pravom. Pri svojem delu dajem velik poudarek komunikaciji s stranko. K meni prihajajo ljudje v takšni ali drugačni stiski, z vsebinami, ki so zanje velikega pomena, zato menim, da je del kvalitetne storitve, ki naj bi jo odvetniki nudili, tudi korekten odnos s stranko. Takšen odnos pa je mogoče zgraditi le ob ustreznem načinu komuniciranja. Odvetnik si mora vzeti čas za pogovor s stranko, ji znati prisluhniti, ugotoviti njene interese in strahove.

Ste človek znanj in idej. Kje se vidite v prihodnosti?

Rada se pohvalim, da sem pred kratkim opravila tudi osnovno izobraževanje v okviru Društva mediatorjev Slovenije in tako pridobila potrebno znanje za vodenje mediacij. Sama iskreno verjamem v mediacijo kot obliko alternativnega, izvensodnega reševanja sporov, zato želim del svoje kariere nameniti tudi delu mediatorke, bodisi v okviru sodišču pridružene mediacije ali katere druge (komercialne) oblike tovrstnega iskanja rešitev.

KRIZA

Ta beseda se že nekaj časa grozeče zajeda v naša življenja. Podoba krize postaja vsak dan izrazitejša - kriza postaja eden glavnih dejavnikov našega vsakdana. Stvari, ki so bile še včeraj samoumevne, danes nenadoma niso več takšne. Nekatere vrednote počasi izginjajo in nadomeščajo jih druge. Popolna prerazporeditev - po tej krizi se bo precej stvari spremenilo. Svet bo drugačen.

Pravijo, da je to najhujša kriza v zadnjih 80 ali celo več letih. In naša generacija je spet tu med prvimi. Namreč mi, stari 50 in še kakšno leto več, bomo tudi tu prispevali svoj delež. Včasih se počutim kot član žrtvovane generacije. Kaj vse nas je že doletelo? Pocukrana zlata leta samoupravnega socializma, ko so nas prepričevali, da smo oblast; pa rekordna inflacija, ki je iznajdljivcem in špekulantom prinesla bogastvo, večini pa vsakodnevno borbo proti razvrednotenju imetja; pa ponižanje s strani države, ki nas je čez mejo pošiljala po kavbojke, kavo, banane ipd. Hkrati pa smo se rodili malce prepozno,

da bi bili deležni izdatnih in ugodnih kreditov (pa tudi naša ideološka linija ni bila prava), ki zaradi inflacije nikoli niso bili povrnjeni. No, od vseh stvari iz tistih časov pa smo si najbolj zapomnili mladost. Doživeli smo, kar ni bilo slabo, spremembo države. Tu je bila vojna, ki je trajala ravno toliko, da smo jo občutili nekateri bolj, drugi manj. Dvakrat smo menjali valuto; ob ničvrednem dinarju smo kupovali marke, za kratek čas dobili tolarje, zdaj pa imamo že nekaj časa evre. Vsaka takšna sprememba je bila za vsakega posameznika in družino velik projekt z veliko osebnih strahov, preračunavanj in podobno. Po obdobju socializma, ko smo imeli vsi vse (večina pa malo ali nič), smo se prek lastninjenja ponovno začeli navajati na privatno lastnino. Počasi - takšni procesi trajajo več generacij. Nekateri, ki so bili pri tem hitrejši (in spet ujeli pravo linijo) so danes tajkuni (beseda mi zveni nekako morsko, ima pa slovar Worda s tem probleme, v nadomestilo mi ponuja besedi tajfuni in Tajkini), ostali pa so pristali

približno tam, kjer so bili že pred tem.

V tem obdobju smo spoznali, da se nam je začela upirati tudi Zemlja. Globalne podnebne spremembe dnevno povzročajo katastrofe na različnih koncih sveta. Strokovnjaki pravijo, da si bo planet opomogel z ali brez človekove pomoči. Vprašanje je le, kaj bo z ljudmi.

Še en problem se grozeče bliža: zaradi staranja prebivalstva bodo brez korenitih reform razpadli nekateri finančni sistemi, na primer pokojninski. Pred nekaj časa sem prebral napovedi strokovnjakov, da se bo pokojninska blagajna po sedanji dinamiki procesov zrušila ravno v tistem obdobju, ko bo večina naše generacije odhajala v pokoj.

Kaj vse bo še doletelo našo generacijo? Preostala leta našega življenja pripravljajo vedno nove preizkušnje. Zato mi za konec preostane le ta izrabljena misel: da bo le zdravja!

Rafko Srebernjak

Tematska razstava

ZBIRATELJSTVO/ PRIJATELJSTVO

V Mestni galeriji Šoštanj so praznik zaljubljenih in prijateljev proslavili na poseben način. Prav na dan 14. 2. je bila odprta zbirateljska razstava, ki ji ni oporekati »ne umetniškega pridiha ne pomembnosti zbirateljstva za širši prostor, še najmanj pa ohranjanja vrednote, kot je prijateljstvo,« je ob razstavi povedala Milojka Komprij.

KATJA IN VERONA, VERONA IN KATJA / Foto: Dejan Tonkli

Tema razstave so namreč različne dopisnice, razglednice, sporočila, ki sta jih dve prijateljici pisali in zbirali deset let in več. Na dvajsetih panojih je čez dvesto razglednic, na katerih sta si sporočali svoja razmišljanja, dogodke, načrte in podobno. Veliko razglednic sta tudi sami izdelali in skozi vso razstavo je čutili izjemno tankočutnost do dogajanja znotraj njiju samih in sprejemanja okolja ter sprememb. Pod razglednicami so izpostavljeni nekateri citati, da je razstava bolj plastična.

Take vrste razstave v galeriji še ni bilo in organizatorji so kljub navidezni enostavnosti nanjo zelo ponosni prav zaradi njene vsebine. V tem svetu je pač redkost, da si kdo dopisuje na klasični način, hkrati shranjuje prejeto pošto in jo večkrat prebira. Mogoče se je iz tega dobro kaj naučiti in predvsem premisliti, kaj pomeni prijateljstvo.

Še nekaj besed o avtoricah. **Verona Hajnihar** se je v Šoštanj preselila pred leti, dela na Občini Šoštanj, **Katja Žagar** pa še naprej živi v Ljubljani in dela na Občini Logatec. Obe sta bili študentki krajinke arhitekture in njuno prijateljstvo, ki se je začelo v teh letih, se nadaljuje skozi tudi po tej poti. Kot priznava, je izdelovanje kartic tudi na nek način sproščanje in krepitev kreativnosti v tem potrošniškem svetu z neulovljivim tempom. Dopisovanje je način, kako ustaviti čas in ujeti trenutek.

Na odprtju sta v kulturnem dogodku sodelovala še **Urban Meža**, dijak Glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje, in **Marko Kumer-Murč** stand up komik.

Razstava bo na ogled do 6. marca.

Milojka Komprij

SPOMINI, UJETI V PLATNICE

Avgust Tanšek / Šoštanj, 30. januar

V letu 2006 začeti galerijski večeri, v katerih se predstavljajo različni ustvarjalci, so v Šoštanju redno na urniku zadnji petek v mesecu in na Zavodu za kulturo Šoštanj so lani zaključili pri številki 23. Prvi gost v letu 2009 je bil **Avgust Tanšek** iz Velenja. Pri predstavitvi knjige **Mozaik spominov** je v pogovoru sodeloval **Lado Planko**, vodja Knjižnice Velenje, za prijeten glasbeni uvod je poskrbel **Rudarski oktet iz**

Velenja. Krog poslušalcev je z zanimanjem prisluhnil Tanškovi poeziji, ki je nastajala dlje časa, skozi desetletja in ob različnih priložnostih, zato vlada v pesmih raznovrstna atmosfera. Veliko pozornosti namenja domačim krajem. Poleg poezije, ki je v knjigi razdeljena na devet poglavij, so v njej tudi fotografije velenjskih vedut, med njimi in že na naslovnici je fotografija gradu Turn iz leta 1932, ki jo je Avgust Tanšek prinesel iz Avstrije. Poleg vsake fotografije iz knjige je avtor vedel povedati nekaj iz zakladnice svojega znanja in spominov.

Avgust ali Gustl Tanšek, kot ga nekateri kličejo, je upokojeni pedagog, ljubiteljski zgodovinar in zbiralec dokumentov in pričevanj. Je tudi dolgoletni kulturni in turistični delavec ter sodelavec Univerze za III. življenjsko obdobje, kje ga zasledimo med soustvarjalci knjige Črno zlati spomini. Avgust Tanšek kaže izredno zanimanje za zgodovino in je hkrati velik domoljub, s knjigo Mozaik spominov pa je požel lep uspeh v svoji okolici. Hkrati pa že napoveduje novo.

Milojka Komprij

Avgust Tanšek se z raziskovanjem ukvarja ljubiteljsko / Foto: Dejan Tonkli

Župnijska obvestila

1. marec 2009 – 1. postna nedelja – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 (družinska sveta maša),
- šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Topolšica ob 9.45.

6. marec 2009 (petek) –

Križev pot ob 17.30 v mestni cerkvi (sodeluje zakonska skupina).

8. marec 2009 – 2. postna nedelja – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30,
- šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Gaberke ob 9.45.

13. marec 2009 (petek)

– Križev pot ob 17.30 v mestni cerkvi (župnijski pastoralni

svet).

15. marec 2009 – 3. postna nedelja – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 (skupni krst),
- šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Topolšica ob 9.45.

20. marec 2009 (petek) –

Križev pot ob 17.30 v mestni cerkvi (sodeluje 9. razred).

22. marec 2009 – 4. postna nedelja – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30,
- šoštanjka mestna cerkev ob 11. in ob 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Gaberke ob 9.45.

27. marec 2009 (petek)

– Križev pot ob 17.30 v mestni cerkvi (sodeluje 8. razred).

29. marec 2009 – tiha nedelja – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 (skupni krst),
- šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 18. uri,
- Bele Vode ob 8.30,
- Zavodnje ob 10. uri,
- Topolšica 9.45.

3. april 2009 (petek) –

Križev pot ob 17.30 v mestni cerkvi (sodeluje 7. razred).

5. april 2009 – cvetna nedelja – svete maše:

- šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 s procesijo,
- šoštanjka mestna cerkev ob 11. in ob 18. uri,
- Bele Vode ob 8. uri,
- Zavodnje ob 10.30,
- Topolšica ob 9.45,
- Gaberke ob 9.45.

Križev pot

Vse lepo vabimo, da se nam ob petkih pridružite k molitvi križevega pota.

27. februar 2009 (petek) – Križev pot ob 17.30 v mestni cerkvi (sodelujejo animatorji);

6. marec 2009 (petek) – Križev pot ob 17.30 v mestni cerkvi (sodeluje zakonska skupina);

13. marec 2009 (petek) – Križev pot ob 17.30 v mestni cerkvi (župnijski pastoralni svet);

20. marec 2009 (petek) – Križev pot ob 17.30 v mestni cerkvi (sodeluje 9. razred);

27. marec 2009 (petek) – Križev pot ob 17.30 v mestni cerkvi (sodeluje 8. razred);

3. april 2009 (petek) – Križev pot ob 17.30 v mestni cerkvi (sodeluje 7. razred).

Utrinki iz župnijskega napovednika

ORATORIJSKI DAN ZA 4., 5., IN 6. RAZRED 21. MARCA 2009

Veroučenci 4., 5., in 6. razreda bodo imeli oratorijski dan v soboto, 14. marca, v župnijski cerkvi. Srečanje bomo pričeli ob 9. uri in ga sklenili ob 12. uri. Vabljeni!

TEČAJ PRIPRAVE NA SVETI ZAKON 21. in 28. MARCA 2009

Priprava na zakrament svetega zakona bo potekala v soboto, 21. in 28. marca 2009, v Mihaelovem domu v Šoštanju, vsakič ob 15. uri. Vabljeni zaročenci, ki se nameravate poročiti v bližnji prihodnosti.

ŠKOFIJSKI FESTIVAL MLADIH

Slovenska cerkev je letošnje pastoralno leto posvetila mladim. Saj so mladi up in prihodnost naroda in Cerkve. Zato bomo 18. aprila 2009 imeli škofijsko srečanje mladih v Osnovni šoli Vojnik. Osrednji lik svetniške osebnosti bo mučenec Danijel Halas. Mladi se bodo med seboj pomerili v kvizu iz življenja tega slovenskega kandidata za svetništvo, hkrati pa bodo potekale tudi različne delavnice in skupine, ki se jih bo mogoče udeležiti.

Celjski škof dr. Anton Stres spet v Mariboru

Škof celjske škofije dr. Anton Stres, ki je pred tem služboval v mariborski škofiji kot pomožni škof, se vrača v Maribor kot nadškof pomočnik. V novi službi bo v pomoč sedanjemu metropolitu, nadškofu dr. Francu Krambergerju, ki bo v letu 2011 izpolnil pogoje za upokojitve.

Imenovanje je 31. januarja opravil papež Benedikt

XIV., leto potem, ko so Vatikan obiskali slovenski škofi. Tri leta po ustanovitvi novih slovenskih škofij in mariborske nadškofije je Vatikan očitno ocenil, da je čas za kadrovske spremembe. Podpredsednik slovenske škofovske konference Anton Stres je tako postal nadškof pomočnik (koadjutor) in s tem pridobil visoko papežovo čast in zaupanje. Kot je povedal dr. Anton Stres, te spremembe ni pričakoval, še zlasti ne tako kmalu. Pri novem delu

mu bodo koristile izkušnje iz šestletne službe na mariborski škofiji, preden je sam postal prvi škof celjske škofije. Stres je tudi nosilec številnih drugih pomembnih funkcij v RKC v Sloveniji.

Jože Miklavc

Celjski škof dr. Anton Stres od prejšnjega tedna nadškof pomočnik v mariborski nadškofiji / Foto: Jože Miklavc

Golte bodo praznovale 40-letnico

Letos decembra bodo na Golteh praznovali 40 let obstoja in svoje razgibane zgodovine. Zaenkrat še smučarski center se bo preimenoval v turistični center, saj že nekaj časa ponujajo tudi letno sezono, še več načrtov v tej smeri pa imajo za prihodnja leta, pri tem pa morajo skrbeti tudi za okolje, saj so Golte razglašene za regijski park.

O tem je na seji upravnega odbora Savinjsko-šaleške zbornice, ki je tokrat gostovala na Golteh, govoril direktor Smučarskega centra **Ernest Kovač**. Golte so po večkratnih menjavah lastnikov sedaj spet v slovenski lasti, saj je večinski

Seja upravnega odbora zbornice

delež od italijanskih lastnikov odkupila hčerinska družba Premogovnika Velenje PV Invest. Delež v lastništvu pa imajo tudi vse lokalne skupnosti v regiji, med njimi tudi Občina Šoštanj. Skupaj je

Foto: Marija Lebar

vseh družbenikov 22.

Potem ko so v preteklih letih že posodobili hotel in razširili nastanitve, v bodoče načrtujejo zgraditi nekaj depandans in še prizidek, kjer bo prostora tudi za velnes center. Privabiti želijo stacionarne goste, ti pa po dnevnem smučanju zahtevajo še dodatno ponudbo, zlasti v povezavi z zdravim načinom življenja in z zabavo.

Že zdaj je v hotelu na Golteh na razpolago najvišje ležeča slovenska gorska knjižnica, pa tudi sodoben računalniški kotic. V hotelu je omogočen brezžični dostop do svetovnega spleta.

Zimska sezona ostaja vsekakor vodilna, že nekaj let pa stavijo tudi na poletne obiskovalce. Ponujajo ogled Alpskega vrta s številnimi zanimivostmi in piknike pri koči

Trije ploti, kjer je lep razgled na Savinjske Alpe in na akumulacijsko jezero v neposredni bližini. Organizirajo pa tudi različne dogodke, kot sta lovski dan in gobarska razstava.

Ohranjanje oglarske tradicije

10. Občni zbor TD Pristava

Občni zbor TD Pristava je bil 14. februarja. Predsednik **Drago Kotnik**, je podal poročilo o delu, skupaj s Franjom Urbancem pa tudi plan. Občnega zbora so se udeležili številni gostje med drugimi tudi župan in poslanec v DZ Darko Menih, ki je pohvalil njihove prireditve, kot so prvo majsko srečanje na Forhtenku, oglarjenje ter druge.

Društvo je pridobilo šest novih članov, podelili so priznanja **Miranu in Ivici Cavnik**, oglarju **Rudiju Strmčniku**, PGD Gaberke, **Kulturnici Gaberke in Gostišču Križnik Gaberke**.

V letu 2009 bodo skrb spet namenili ohranjanju gradu Forhtenek, prvomajskemu srečanju in nadaljevanju tradicije oglarjenja. Letos planirajo, da bo ta prireditev v Sloveniji doživela večji medijski odmev, ker so se združili slovenski oglarji. Kuhanje oglja je prireditev, ki na Pristavi traja več kot en teden, zato je želja v TD Pristava, da bi se v to vključila tudi ostala društva, ki bi z lastnim programom popestrila dogajanje med kuhanjem oglja.

Po končanem uradnem

delu občnega zbora je sledil družabni večer s čarovnikom, ki je s triki nasmejaj prisotne.

Po zapisniku A. Grudnika povzela M.K.

Občni zbor TD pristava 2009 024 - Priznanje TD Pristava za dolgoletno sodelovanje je dobil tudi oglar Rudi Strmčnik. / Foto: A. Grudnik

Letos v osemdeseto

Čebelarstvo društvo Šmartno ob Paki

Prvo nedeljo v februarju so se na rednem letnem občnem zboru zbrali člani Čebelarstva društva Šmartno ob Paki. Za leto 2008 so ugotovili, da ni bilo zelo medeno, toliko bolj aktivno pa je bilo društveno življenje. Največji letošnji izziv pa je praznovanje 80. obletnice delovanja društva, osrednji dogodek bo septembra.

Za velik uspeh minulega leta šmarški čebelarji štejejo registracijo petih novih čebelnjakov v občini. Njihovi člani pa se uspešno vključujejo na višje nivoje čebelarstva tako območne Čebelarstva zveze (ČZ) Zgornjesavinjsko-šaleškega območja SAŠA kot v samo zvezo na državni ravni. Predsednik šmarških čebelarjev **Franc Šmerc** je namreč lani postal podpredsednik Čebelarstva zveze Slovenije.

Da v društvu poleg čebel skrbijo tudi za čebelarje, dokazuje prireditev, s katero so zaznamovali 65-letnico čebelarstva svojega člana Franca Dreva. Ta je bil tudi prejemnik grba Občine Šmartno ob Paki v letu 2008. Sicer pa skrbijo tudi za promocijo čebelarjenja. V ta namen so se v novembru pridružili vseslovenski akciji medenega zajtrka v tamkajšnjem vrtcu.

Udeležujejo se dogodkov v okviru ČZ SA-ŠA, kot je bilo odprtje knjižnice Janeza Goličnika v čebelarstvu Slovenije na Brdu pri Lukovici. Sodelovali pa so tudi pri maši v čast čebelarstvu zavetniku sv. Ambrožu

Utrinek z občnega zbora / Foto: Tatjana Podgoršek

v Novi Štifti. Prav tako so prisotni na številnih izobraževanjih, brez katerih sodoben čebelar ne more.

Kot rečeno, društvo letos praznuje 80 let svojega delovanja. Ob tej priložnosti načrtujejo izdajo biltena, septembra pa osrednjo slovesnost. Zaupana jim je tudi organizacija čebelarstva tabora slovenske čebelarstva zveze, ki bo tokrat v Šmartnem ob Paki. Seveda pa bodo predvsem skrbeli za dobro zdravje svojih čebel in tako poskrbeli za kakovost njihovih pridelkov.

Predsednik Šmerc je prisotne seznanil, da bo letos jeseni Čebelarstva zveza Slovenije vsakemu čebelarju podarila sadiko lipe, naslednje leto pa kakšno drugo medovito drevo, da bo dovolj kakovostne paše v bližini čebelnjakov. V poročilu pa je poudaril še dobro sodelovanje s šmarško občino in njenim županom.

Marija Lebar

Uspeli s čebelarstvom krožkom

Čebelarstvo društvo Ravne – Šoštanj

V tukajšnji čebelarstvu družini ugotavljajo, da so z delom v lanskem letu dokaj zadovoljni. Poleg skrbi za zdravje čebel se lahko pohvalijo, da jim je z dobrim sodelovanjem z Osnovno šolo Šoštanj uspelo organizirati čebelarstvo krožek. O vsem tem in o načrtih za letos so se šoštanjski čebelarji pogovorili v nedeljo, 1. februarja, na rednem letnem občnem zboru.

»V ČD je bilo lani včlanjenih 64 članov, od tega je 35 članov Čebelarstva zveze Slovenije in 29 društvenih članov. Zazimili smo 739 čebeljih družin. Preživelo jih je 563, čez zimo pa padlo 176 oz. 23,8%. V anketi je sodelovalo 56 članov ČD.

Cilje, ki smo si jih zastavili, smo v glavnem uresničili in lahko ugotovim, da smo bili uspešni. Dobili smo mnogo novih nalog, ki jih nismo planirali, vendar smo jih sproti uspešno reševali. V upravnem odboru smo aktivno delali in izdali 7 števil BILTENA, v katerih smo člane sproti seznanili z vsemi aktualnimi vprašanji, ki so se pojavljala med letom,« je v svojem poročilu nanizal nekaj statistike predsednik društva **Dušan Gorenc**.

Sodelovali so na vseh dogodkih, ki jih je pripravila območna čebelarstva zveza SA-ŠA. Njihovi člani so se udeleževali številnih izobraževanj, skrbeli pa so tudi za družabno plat, saj je čebelarstvo piknik v društvu že dolgoletna tradicija. Ob tem jim je pomembna tudi skrb za starejše in bolne člane, ki jih obiskujejo.

Medeni zajtrk v šoštanjskem vrtcu / Foto: Marija Lebar

Ker je bodočnost vsakega društva odvisna od naslednikov, je delo z mladimi ena od prioritet. Tako so lani začeli s čebelarstvom krožkom na OŠ Šoštanj, letos pa želijo nadaljevati in vanj privabiti še več učencev. Obiskali pa so tudi najmlajše v vrtcu in jim prinesli kakovosten domači med za zajtrk, hkrati pa tudi nekaj poučnih plakatov in zgibank, ki na otrokom razumljiv način prikažejo življenje in delo čebel.

Seveda poleg promocije še posebej pazljivo skrbijo za zdravje čebel, ki je v zadnjih letih zelo ogroženo, tako zaradi čebeljih bolezni kot zaradi strupov, ki jih človek nenadzorovano uporablja v okolju. Lani izgube čebeljih družin v njihovem društvu niso bile pretirane in upajo, da bo tako tudi po letošnji zimi. Za zdravljenje so že ali pa bodo še kupili ustrezno opremo za uporabo človeku in čebelarstvu prijaznih načinov zdravljenja, ki v medu ne pušča neželenih snovi.

Marija Lebar

Dan slovenske Kulture

Kultura, beseda, ki ima tako univerzalen pomen, da jo razumejo še tako primitivna ljudstva. Prav zaradi te univerzalnosti pa obstaja strah, da sodobna družba v svojem odnosu in razumevanju Kulturi prida etiketo komercialnosti in posplošenosti. V takšnih primerih je primitivnost pristnejša od sodobnosti.

Kultura, pisana z veliko, je posebljen pojem, ki jo zaznavamo v odnosu do naše biti. Je več kot pojem, je posebljena Lepota, ki v človeku prebuja in kali pozitivna čustva, med drugim tudi ljubezen, in ustvarja brezčasne mostove med preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo.

Tisti, ki v življenju zaznavajo le največje stvari, le redko najdejo navdih in občudovanje, saj se ne zavedajo, da so največje stvari nastale iz najmanjših. Najmanjše stvari so konotat udeležene v večjem. Majhnost, porajajoča z ljubeznijo, vodi do stvaritve, do občudovanja in je glavna motivacija obstoječega oziroma kreacije novega. Kultura je tako visoka instanca lepega, ki mora v nas vzbujati občutek, da je nekaj na tem in da jo je vredno spoznavati in ceniti. Prav zaradi tega je lepota zazrta v prihodnost, lepe reči pa dobijo status neusahljivosti. Umetnost s tem postane večna.

Osmega februarja obeležujemo dan slovenske Kulture in dejstvo je, da je dr. France Prešeren tisti pevec razglašene slave, tisti trubadur, ki je na trdnem temelju zgradil Kulturi v ponos večer spomenik, primerljiv z visoko evropsko književnostjo. Je vitez, ki se je neomahljivo in predano boril proti preprekam močnejših z namenom, da bi slovenski ljudski jezik ali kakor ga je sam označil »jezik služničadi«, oblikoval v kulturni jezik, sposoben za izražanje najglobljih čustev in najvišjih misli, s katerim se lahko Slovenec s ponosom postavi ob bok največjim. V Poezijah, tako je dr. Prešeren imenoval svojo pesniško zbirko, je izpovedal bežna čustva, smrt najboljšega prijatelja, strastne izlive silne in usodne ljubezni, ko v njej doživi poraz, ki ga vodi v obup, odpor in eksistencialno krizo identitete, ko ostane le krik, vendar ne v pomoč, ampak v ponovno moč pesniškega poslanstva, da z vsem bitjem služi predvsem svojemu narodu in občemu človeštvu. Dr. Prešernu in vsem prešernom, hvala!

Apel vsem bralcem in nebralcem slovenske besede: pravica in dolžnost ter resnica je, da smo ljudje člen, od katerega je odvisna moč nadaljnje kulture slovenskega naroda. Občudujmo, kritizirajmo, povečujmo, ustvarjajmo, prenašajmo jo!

OŠ Šoštanj, Tomaž Repenšek

Kulturni dan na Osnovni šoli Šoštanj

V torek, 20. 1. 2009, smo se učenci petih, šestih in sedmih razredov Osnovne šole Šoštanj odpravili v Slovensko ljudsko gledališče Celje. Ogleдали smo si predstavo z naslovom Čarovnice v izvirniku The Witches, ki je prirejena po istoimenski knjigi avtorja Roalda Dahla (1916-1990).

V Celju pred gledališčem smo bili malce nestrpni, saj nas je bilo veliko in so nas postopoma spuščali v dom kulture. Ko smo vstopili, smo odložili svoja oblačila in nahrbtnike ter kulturno odšli v dvorano, kjer smo poiskali svoje sedeže in se udobno namestili.

Zgodba je govorila o dečku, majhnem fantku, ki je po smrti staršev ostal sam z babico. Tam mu je babica pripovedovala zgodbe o zlobnih čarovnicah, ki so na prvi pogled videti kot navadne ženske. Prave čarovnice prepoznaš po določenih lastnostih. Poleti in pozimi nosijo rokavice, ker imajo grde prste in dolge nohte. Na nogah imajo obute škornje, ker na stopalih nimajo prstov. Na glavi vedno nosijo lasulje, saj nimajo las, imajo le velike kraste na goli koži. Poleg vse čarovniške »lepote« premorejo tudi modro slino. Čarovnicam otroci smrdijo kot pasji kacki. Glavna čarovnica je izumila recepturo 86 za mišnarediš z zapoznelim učinkom, kako otroka spremeniti v malo, grdo miš. Hotele so odpreti prodajalno slaščic, da bi otroci jedli zastrupljene slaščice. Ob 16. uri bi se vsi, ki so jedli te slaščice, spremenili v miši, kjer bi jih učitelji v paniki poteptali. Hrabri Poba pa čarovnicam pošteno zagode.

Zgodba je bila vseskozi napeta, z veliko pravljicnih motivov, kjer se prepletata resničnost in domišljija, obarvani s čustvi. Še takih.

OŠ Šoštanj, učenke 7. razreda: Eva Hudales, Kaja Koželnik, Klavdija Vrabič

Kazen je vzgojna

Nestrpno sem odšteval dneve do nedelje, ko smo odšli v zimsko šolo v naravi na Tri kralje.

V ponedeljek je nas nadzorni učitelj poučil o varnem smučanju. Med vsemi pravili je še posebej poudaril, da se lahko smučamo le po utrjenih progah. Dnevi so hitro minevali, mi pa smo bili na progah čedalje bolj nestrpni in razigrani. V četrtek, ko smo imeli tekmo, sem bil še posebej poln energije. Po tekmi sem z nekaterimi sošolci pred vrhom zapustil vlečnico. V hipu sem pozabil na vsa pravila in opozorjene nevarnosti. Zapeljal sem v gozd in užival v neutrujenem snegu ter izvajal drzne skoke med smrekami. Na progo sem pridrvel z veliko hitrostjo in ne vedoč, da sem s tem ogrožal tudi druge smučarje. Na veliko srečo se ni nikomur nič zgodilo. Drugi del poti pa sem odvijugal po strmini, kjer je bila vlečnica. Ko sem želel znova ponoviti svojo adrenalinsko vožnjo, me je na vrhu pričakala učiteljica, ki je bila nad mojim vedenjem zelo razočarana. Od mene je zahtevala, da ji dam smučarsko vozovnico, ker ji je nisem želel, mi jo je sama vzela, vendar je bila pri odvzemu neprevidna in mi je pokvarila izvlečno vrvico, na kateri je bila pripeta vozovnica. V domu me je učiteljica ponovno opozorila in očitala neprimerno vedenje, vrnila mi je novo izvlečno vrvico. Naslednji dan je bil za nas osem učencev vzgojni dan razmišljanja o odgovornosti do drugih in sebe na smučišču, ki je potekal tako, da smo lahko le opazovali veselo smučanje sošolcev.

OŠ Šoštanj, Aljaž Rotnik, 6. b

V zasneženi koči straši

Bil je ponedeljkov večer zimske šole v naravi. Imeli smo pouk, ki je bil zelo naporen. Med krajšim odmorom smo z veseljem odhiteli v sobe, da si malce odpočijemo.

Pogled na odprta vrata in razmetane sobe nas je pošteno presenetil. Prijel nas je strah, zato smo šli povedat učiteljem, ki pa nam niso verjeli. Medtem se je ponovno razmetalo sobe in nekaj stvari celo odtujilo. Vsi smo bili zelo prestrašeni, nekateri so celo jokali.

Fantje so nam govorili, da so vlomilci morilci ali celo vesoljci in da imajo na podstrešju tabor. Zaradi silne razburjenosti ga niti nisem prav poslušala, saj sem pozornost namenila sošolčevemu telefonskemu pogovoru z mamo, ki jo je spraševal, kam naj se skrije, ker se boji, da bodo tudi njega odpeljali vesoljci. Vsi ti dogodki in hrup so v meni stopnjevali neprijeten občutek, ko je nenadoma predme skočil sošolec, mi je skoraj zastalo srce. Sklenila, da si želim domov.

Sošolke so me bodrile in opogumljale, da to ni res, da so fantje tisti »vesoljci«, ki so mi, nam ponagajali. Dokončno pa sem se pomirila, ko mi je učitelj potrdil, da so res fantje krivi za to zmešnjavo. Takrat sem pomislila: »Ja, dobro jim je uspelo!« Še zdaj mi je žal, da sem verjela tej šali. Ampak, saj iz napak se učimo, mar ne?

OŠ Šoštanj, Barbara Spital, 6. C

Umrl je pust - živel pust

21.-25. februar

Tudi letošnji šoštanski pust, ki se je odvijal po ulicah Šoštanja, je potrdil **56 let** staro tradicijo pustovanja. Še več. Po besedah **Petra Radoja** (v pustnem času Petra Klepetca) je šoštanski pust iz leta v leto bolj bogat, bolj pisan, bolj obiskan, izviren, zanimiv, pričakovan in seveda norčav. Odkar je **Pust šoštanski** skupaj z otroškim karnevalom od leta 2006 tudi član združenja karnevalskih mest (F. E. E. C), pa tudi vse bolj mednarodno. Šoštanj je sicer že od leta 1953 karnevalsko mesto in znamenite **Koše** je bilo po okoliških vaseh zaznati že po drugi svetovni vojni, leta 1987 pa so se tudi »uradno« pojavili na karnevalu in postali poleg **Tresimirja** zaščitni znak šoštanskega pusta, ki deluje v okviru **Turistično olepševalnega društva Šoštanj**. Pust je eden največjih projektov tega društva, nad njim pa uspešno že par let bedi Peter Radoja s člani.

Pustovanje se namreč prične 11. 11. ob 11. uri in še takrat je Pust šoštanski romal na Ptuj, kjer je bilo ustoličenje ali kakor pravijo inavgoracija pustnega princa. V februarju, na svečnico, se uradno odvežejo zvonci kurentom in tudi tega dogodka so se Šoštanjčani udeležili ter prisostvovali izjemno zanimivi noči, v kateri se sredi polja zakuri kres, kurenti pa prihajajo k ognju od blizu in daleč ter plešejo v krogu. Ob tem so tekle priprave na šoštanski dogodek, v katerem je letos sodelovalo okoli 20 skupin, iz tujine je prišlo pet zanimivih ekip: **Bolgari, dve makedonski ekipi, skupina iz Vrnjačke Banje in ena iz Banje Luke**. Nekaj skupin je bilo iz domačih krajevnih skupnosti, pusta v Šoštanju pa se tradicionalno udeležijo **Velenjčani in Mozirjani**. Za temo šoštanskega pusta so poskrbele različne **krize**, gospodarska, energetska in še kakšna. Mogoče je kakšno ponudil tudi župan in poslanec **Darko Menih**, ki je sprejel Pusta šoštanskega. Prireditev sta kot leta doslej povezovala domiselna Diksi Piksi in pa Peter Klepetec, ki nista »šparala« jezika.

No, kakor koli že, Pust šoštanski je zagotovo upravičil pričakovanja, nenazadnje tudi z rajanjem v telovadnici in nagradami najboljšim maskam, ki so plesale po taktih ansambla Vagabundi.

Če je »odrasel« pust reševal krize in krizice, je bil otroški karneval v nedeljo predvsem prisrčen, domiseln, lep in na splošno deležen velikega občudovanja. Njihova pustna povorka pa pospremljena s pohvalami tudi učiteljicam in vzgojiteljicam.

V sredo, na pepelnico, so pusta pokopali. Kar nekaj jih je jokalo, ko so ga položili k počitku. Še sreča, da so ga pokopali samo za eno leto.

Milojka Komprej

Foto: Anadeja Komprej

Legenda pravi, da je bil Tresimir knez, vojščak s širokim klobukom, odet v kožo in obut v cokle, ki se je s svojim ljudstvom naselil na rodovitni zemlji blizu Šoštanja. Ker se je kraj imenoval njemu v čast in ker se je skozi stoletja ime popačilo, je namesto kraja Tresimirje bilo blizu Šoštanja Družmirje. No, pa tudi tega ni več.

Šoštanski koši ponazarjajo usnjarjev prosti čas. Ker je Vošnjak (za vse tiste, ki ne vedo, je bil to lastnik Tovarne usnja Šoštanj, katere ni več, v razcvetu Vošnjakov pa je bila celo dvorni dobavitelj usnja) svoje delavce dobro plačeval, so se ob plačilnih dnevih moške zaslužka veselili in ga tudi zapili v gostilnah. Žene so jih zato šle iskat in jih bolj ali manj (vinsko) utrujene nesle domov. Da so ob tem prav hudo »regljale«, ponazarjajo še današnji koši.

Naša društva

USPEŠNO LETO ZA ZARJO - POTOČNIK ŠE NAPREJ PREDSEDNIK

V petek, 13. 2. 2009, so se sestali članice in člani PO Zarja Šoštanj na občnem zboru. Predsednik je v svojem poročilu za lansko leto posebej poudaril tekmovanje v 1. težavnostni skupini, kjer je orkester navdušil in prejel **zlato plaketo** s pohvalo. To je največji uspeh orkestra v več kot 83-letnem obstoju. Poleg nastopov v različnih krajih Slovenije je orkester lani sodeloval kot povabljeni gost iz Slovenije na tekmovanju hrvaških godb v Crikvenici. Štirideset let sodelovanja z orkestrom iz avstrijskega STRASSA sta orkestra obeležila s koncertoma v Avstriji in v Šoštanju. Eden vrhuncev pa je božično-novoletni koncert, ki navdušuje iz leta v leto več privrženecv. Predsednik **Srečko Potočnik** je pohvalil delo dirigenta **Mirana Šumečnika**, ki je po mnenju članov orkestra eden najboljših v Sloveniji. Dirigent Miran je pohvalil vse člane orkestra za marljivo delo, še posebno pohvalo pa je namenil **Zdravku Zupančiču**, ki ga uspešno nadomešča v primerih, ko je on odsoten. Sicer pa se je orkester v letu 2008 sestel kar 147-krat, kar je izredno veliko za amaterje.

V programu za delo v letošnjem letu bodo nadaljevali z marljivim delom in se poskusili tudi v tekmovanju v Avenikovi glasbi. To mednarodno

Na občni zbor pridejo vedno radi / Foto: Marjan Tekauc

tekmovanje bo meseca julija v Bohinju. Še prej bo orkester pripravil tradicionalni koncert na materinski dan. Posebno pozornost bodo v orkestru namenjali sodelovanju v kolju, v katerem živijo, se udeleževali raznih glasbenih srečanj godb v Sloveniji in tudi v tujini. Ob koncu leta pa bodo zopet pripravili kaj novega na božično-novoletnem koncertu, ki ga bodo zopet izvedli v Braslovčah, Šoštanju in Topolšici.

V orkestru so zelo ponosni na svojo mladino. Predsednik trdi, da jim to uspeva predvsem zaradi prepustitve odgovornih nalog mlajšim. Sicer pa v orkestru skrbijo za dodatna

izobraževanja in mlade pošiljajo na razne glasbene tabore. Najmlajši član orkestra Blaž Turinek pod mentorstvom Janija Šuligoja se je v soboto, 14. 2., udeležil mednarodnega tekmovanja v Štanjelu na Krasu in osvojil zlato plaketo. To je odraz dobrega sodelovanja in dela z glasbeno šolo. Na občnem zboru so izvolili tudi nov upravni odbor. Predsednik ostaja Srečko Potočnik, podpredsednik pa bo še naprej **Franci Krevzel**.

Za Pihalni orkester Zarja,
predsednik

KUD RAVNE POD NOVO KAPO

Na Valentinov večer, 14. februarja, je potekal v Ravnah občni zbor Kulturno-umetniškega društva Ravne (KUD-a). Uradni del se je pričel s pozdravom, zdaj že bivšega predsednika, g. **Petra Obštetra**. Sledila so poročila sekcij, ki delujejo znotraj društva: moški pevski zbor, recitatorska in dramska sekcija, harmonikarji, Štrajharji - Vaška godba in Pleh godba. Vseh omenjenih šest sekcij omogoča pripravo pestrega kulturnega programa na prireditvah v domačem kraju in širše, saj se udeležujejo nastopov tudi v drugih krajih. Ravno te sekcije uvrščajo KUD Ravne med eno najbolj aktivnih društev v dolini.

Po vprašanjih in komentarjih, ki so razvila debato, so sledile volitve. Izvoljen je bil novi svet društva in novo predsedstvo. Po dveh mandatih je predsednik svoj poveljniški stolček prepustil g. **Juretu Kodrunu**. Ob tem se je še zahvalil za podporo, pomoč in dobro sodelovanje v preteklih letih. Novi predsednik je nagovoril zbrane (so) delavce kulture Raven in predstavil okvirni plan dela. Nadaljevalo se bo s tradicionalnimi,

že dobro uveljavljenimi projekti, zaželeno so bile tudi nove ideje. Medse so sprejeli štiri nove člane. Zanimanje za kulturo se torej ohranja, pridružujejo se mlajši rodovi.

V imenu KUD-a se zahvaljujem Petru Obštetu za odlično vodstvo in vztrajnost v preteklih letih, da so bili izpeljani vsi zastavljeni cilji. G. Kodrunu

pa želimo veliko novih idej in delovne vneme, ki jo je pokazal že na sobotnem srečanju, da bo KUD Ravne tudi v prihodnje tako dobro deloval. Po uradnem delu je sledila večerja in prijetno druženje ob glasbi.

Nastja Stropnik Naveršnik

Obšteter je zaželel Kodrunu uspešno delo / Foto: NSN

OBČNI ZBOR PGD TOPOLŠICA

Prvo februarso soboto smo se topolški gasilci zbrali na svojem 78. rednem letnem občnem zboru. Dan pred tem pa je svoj občni zbor imela naša mladina, saj jo je pri nas že toliko, da bi bila dvorana pretesna, če bi želeli imeti skupni občni zbor. Zbora so se udeležili številni povabljeni: župan Občine Šoštanj in poslanec v DZ **Darko Menih**, delegati gasilskih društev iz naše gasilske zveze in **pobratenega društva iz Podkorena**, delegata **Gasilske zveze Šaleške doline**, direktor Bolnišnice Topolšica **Damjan Justinek** ter predstavniki nekaterih društev in klubov v kraju.

Po pozdravnem govoru predsednika društva nam je nekaj spodbudnih besed namenil župan. Zahvalil se je za naše delo z željo nadaljnega uspešnega sodelovanja, nato pa nas je razveselil z novico, da je občina pred nekaj dnevi odkupila zemljišče, na katerem bi se naj gradil Dom krajanov in gasilski dom Topolšica. Tako je narejen pomemben korak do izgradnje težko pričakovanega doma. Končana je tudi že vsa projektna dokumentacija. Za to lokacijo so aktivnosti potekale že od leta 2006, za nov dom pa se v društvu prizadevamo že nekoliko dlje.

Sledila so številna izčrpna poročila predsednika, poveljnika in drugih. Iz njih je razvidno, da so se v društvu v preteklem letu odvijale številne aktivnosti. V letu 2008 smo imeli 9 intervencij, od tega smo se dvakrat odzvali na pomoč po hudem neurju na Ptuj. Skozi leto smo večkrat

opravljali urjenje na vozilih in z gasilsko tehniko, dvakrat tudi na objektih v našem požarnem rajonu, sodelovali pa smo tudi na občinski vaji, ki je bila tokrat v Lokovici. V društvu lepo skrbimo, da se lahko naši člani dodatno izobražujejo, tako da bodo uspešnejši pri opravljanju nalog gašenja in reševanja v primeru požarov, naravnih in drugih nesreč. Tudi na tekmovalnem področju smo zelo aktivni, to nam pokažejo tudi rezultati, saj smo na območju naše

gasilske zveze na vrhu. Naše članice so bile celo na državnem tekmovanju. Veliko pozornosti namenimo tudi mladini, ki je uspešno zastopala naše društvo na meddruštvenih tekmovanjih. Največja pridobitev društva je bilo novo večje gasilsko vozilo z vodo oznake GVV-2, katerega smo uradno prevzeli od občine na naši veselici. Manjkajočo opremo zanj smo kupili sami s pomočjo botrov in donatorjev, za kar smo jim navdse hvaležni. Sedaj pa se že vrši izdelava nadgradnje za gasilsko vozilo za prevoz moštva (GVM-1). Druga večja pridobitev za društvo pa je bila dobljena s podpisom dogovora o opremljanju gasilskih enot za obdobje 2008-2012, kar je produkt enoletnega usklajevanja med društvi

Foto: Tatjana Lihteneker

v Občini Šoštanj (poveljstvom Občine Šoštanj) in Občino Šoštanj. Udeležili smo se parade in proslave v PGD Lokovica in PGD Podkoren ter parade ob kongresu Gasilske zveze Slovenije v Krškem.

Največja prireditev v društvu je bila gasilska veselica, na kateri smo prevzeli in blagoslovili nov gasilski avtomobil, sodelovali smo na proslavi ob obletnici podpisa kapitulacije nemških oboroženih sil. V jesenskem času smo pripravili športno tekmovanje za starejše gasilce gasilske zveze. Uspešno leto in občni zbor smo zaključili s podelitvijo društvenih, občinskih in državnih odlikovanj.

Boris Pocaajt

ZGLEDNO DELO GABERŠKIH GASILCEV

Občni zbor Prostovoljnega gasilskega društva Gaberke je bil konec januarja v tamkajšnjem gasilskem domu. Kot po navadi so se množično zbrali in se ob tem ozirali po minulem letu, a hkrati načrtovali naprej. Na občnem zboru so tudi izvolili novega poveljnika. **Zvone Koželjnik** je funkcijo predla **Aleksandru Judežu**. Predsednik društva **Bogdan Lampret**, ki je ostal predsednik tudi dalje, je nanizal nekaj lanskoletnih aktivnosti.

Nekaj so postorili na samem objektu in v njem, velik projekt je bil spust stropa, nič manjši vse izolacije ipd. Ob tem niso pozabili na leseni kozolec ob objektu, ki so ga ustrezno utrdili. Lani so imeli zaradi slabega vremena veliko smolo s prireditvami. Družili so se s pobratanim društvom iz Zibike ter zgledno sodelovali s sosednjimi društvi in poveljstvom Občine Šoštanj. Podpisali so dogovor o opremljanju gasilskih enot, ki delujejo v sestavi Zaščite in reševanja Občine Šoštanj za obdobje 2008-2012. Po tem dogovoru dobimo v letu 2010 **ново vozilo GV1**, katerega v celoti financira Občina Šoštanj, v letu 2012 pa GVM, katerega bodo morali pol sofinancirati sami.

Predsednik se je zahvalil županu Občine Šoštanj in poslancu v DZ **Darko Menihu** za posluš pri njihovih aktivnostih in vsem članicam in članom za zgledno sodelovanje skozi vse leto. Poročilo za leto 2008 je pripravil tudi poveljnik Zvonko Koželjnik, ki je nanizal akcije, intervencije, društvene vaje, sestanke in seje, pogrebe in seveda tekmovanja. Ugotovil je, da je plan skoraj v celoti realiziran, tudi kar se opreme tiče. Poudaril je, da bo potrebno začeti pridobivati dokumentacijo za nabavo obljubljenih vozil. Ob koncu poročila in

tudi mandata se je zahvalil za sodelovanje »vsem, ki se kakor koli srečujemo zaradi gasilstva, ki ga moramo gojiti naprej«.

V letu 2009 bodo gaberški gasilci spet pridni. Organizirali bodo zdravniške preglede, tečaje, praktične vaje in izobraževanja, izvedli aktivne vaje in seveda tekmovali. Skrbeli bodo za usposobljenost in opremo ter njihov gasilski dom, ki je zgledno ohranjen.

Milojka Komprej

Foto: arhiv PGD Gaberke

GABERČANKE

Gasilska desetina veterank iz Gaberk lahko s ponosom pogleda na prehojeno pot desetih let. V lanskem letu so jo zaokrožile z **drugim mestom zapokal Gasilske zveze Slovenije** in ravno tako utrdile uvrstitev z drugim mestom na državnem prvenstvu, ki je bilo v Ravnah na Koroškem. Hkrati so bile **prvakinje GZ Šaleške doline** in tako zaključile zares uspešno leto. Če v začetku ni bilo zelenih rezultatov, so veteranke Gasilskega društva Gaberke v zadnjih letih zagotovo dokazale, da so predane gasilke in

zavzete tekmovalke. **Jože Borovšek**, ki je bil pobudnik ustanovitve te desetine, je sam predan in dolgoletni gasilec. Kar 46 let ima zapisanih v teh vrstah in še kakšno leto je več, ki ni evidentirano. Borovšek je višji gasilski častnik II. stopnje, sedaj član nadzornega odbora v društvu, med mnogimi funkcijami, ki jih je opravljal, je bil kar 17 let predsednik društva. Desetino z veseljem uri in pripravlja na tekmovanja, saj se mu zdi tako združevanje gasilk nadvse pomembno. Tako za življenje društva, kakor za življenje njih samih, ki se z veliko zavzetostjo in motivacijo pripravljajo na tekmovanja. V sezoni

vadijo dvakrat tedensko in ne mine vaja, da se ne bi kritično ozrle na svoje sposobnosti in jih skušale še izboljšati. Ne glede na to, da so druge v državi, tudi Borovšek meni, da so še kakšne rezerve, nekaj pa je tudi sreče, seveda. Tako se je lani nabralo kar 53 vaj, gasilke so se udeležile 21 tekmovanj in najstarejša med njimi, ki šteje 72 let, Margareta Dobnik, prav nič ne zaostaja za svojimi sotekmovalkami po spretnosti.

Letošnje leto so se že sestali. Vodstvo Gasilskega društva Gaberke, ki daje polno podporo veteranam, jih zavzeto spodbuja. Prijavljene bodo na pokalno tekmovanje GZ Slovenije, čaka jih tudi izbirno tekmovanje za regijsko tekmovanje SAŠA regije. Drugo leto je državno tekmovanje za pokal Matevža Haceta, zato bodo tekmovanja toliko bolj zagrizena in priprave še intenzivnejše.

Gasilci so humani in predani ljudje. Vedno v pripravljenosti, da na poziv, tak ali drugačen, priskočijo na pomoč. Njihovo poslanstvo je več kot dejavnost društva, je način življenja, delovanja in razmišljanja. Ob vsem tem mogoče dajo premalo pozornosti promociji in prezentiranju doseženega. Tega jim gotovo ne moremo zameriti!

Vsekakor bomo tudi v bodoče z zadovoljstvom zapisali kakšno razveseljivo novičko o doseženih uspehih. Ali pa preprosto o gasilcih, katerih znanja in sposobnosti v današnjem času niso omejena na gašenje požarov.

Milojka Komprej

Od leve proti desni: Ivica Gril, Ivanka Plazl, Marija Rihter, Elica Završnik, Ivica Andrejč, Margareta Dobnik, Jožica Jevšnik, Frida Koželjnik, Alojzija Borovšek in Jože Borovšek. / Foto: Zvone Koželjnik

PGD Lokovica 101. REDNI LETNI OBČNI ZBOR

V soboto, 14. februarja, na Valentinovo zvečer, so se vodstvo in člani PGD Lokovica zbrali na redni letni, stoprvi občni zbor. Po predstavljenih poročilih, predvsem o izjemnem lanskem letu, ko so praznovali stoto obletnico delovanja društva, ter pomembnejših operativnih in investicijskih delih, so spregovorili o članstvu, nujnem sodelovanju z drugimi društvi v okviru poveljstva Šoštanj ter OGZ Šaleške doline. Sprejeli so nov statut PGD Lokovica, izvolili nov upravni odbor in na vodstvene funkcije preizkušene kadre. Predsednik za nov štiriletni mandat je ostal **Boris Lambizer**. Njihovo delo so ocenili kot izjemno predstavniki sosednjih in prijateljskih gasilskih društev ter OGZ Šaleška dolina, predstavnik TEŠ-a **Franc Poličnik** ter župan Občine Šoštanj in poslanec DZ **Darko Menih**, ki se je gasilcem zahvalil za njihovo dejavnost in konkretne operativne in reševalne akcije. Ob zaključku zbora so nekaterim zaslužnim članicam in članom podelili listine o napredovanju ter priznanja za dolgoletno delo.

Jože Miklavc

101. občni zbor PGD Lokovica je potekal v duhu optimizma, krepitev operativne sposobnosti ter ohranjanja pristnih družabnih odnosov. / Foto: Jože Miklavc

ZAPLEŠIMO V KORAK

V soboto, 31. januarja, so se nam v dvorani Kulturnega doma Šoštanj predstavile **mažoretne skupine iz KS Skorno – Florjan**, ki delujejo pod okriljem **Društva prijateljev mladine**.

Na odru nam je zaplesalo **36 mažoret**, razdeljenih v tri skupine. Nastop so pričele in končale s skupno točko, vmes pa smo videli nekaj pristrčnih in pa tudi že zahtevnejših nastopov.

Teško bi se odločili, kaj je bil višek nastopa. Za stareše mažoret zagotovo nastop njihove deklice, za vse v dvorani pa odlična predstava učiteljice **Nine Napotnik**, obglasbi skupine LastDayHere. Ob njenih spretnostih - metih palice in pri plesu

- smo kar malo onemeli, kar pa ne čudi, saj je Nina odlična šoštanjska mažoreta, kar je v preteklosti že dokazala na državnih prvenstvih. Da pa znajo mažorete še kaj več kot samo to, kar se naučijo na vsakotedenskih vajah, je dokazala

Foto: Dejan Tonkli

Foto: Dejan Tonkli

Anamarija Mežnar z odličnim petjem.

Vse nastopajoče so bile za svoj nastop nagrajene z aplavzom, ki naj jim bo spodbuda za nadaljnje delo. Vsekakor pa je bil nastop dokaz, da mladi radi počnejo še vse kaj drugega, kot pa samo sedijo pred računalnikom in televizijo. V Krajevni skupnosti Skorno – Florjan je takih otrok veliko!

Za mažorete
Metka Atelšek

14. OBČNI ZBOR TURISTIČNEGA DRUŠTVA SKORNO

Turistično društvo Skorno je zadnjo soboto v januarju povabilo svoje člane in prijatelje že na 14. občni zbor. Poleg številnih domačih članov so se občnega zbora udeležili še župan Občine Šoštanj in poslanec v DZ Darko Menih, predsednik Krajevne skupnosti Skorno – Florjan Valter Pirtovšek, predstavniki gasilcev iz Šoštanja in predstavniki drugih turističnih društev.

Društvo šteje 141 članov, letos so sprejeli še tri nove člane. Predsednica TD Skorno **Maša Stropnik** je vsem prisotnim podala poročilo opravljenega dela za preteklo leto in predstavila načrte za leto 2009.

TD Skorno vsako leto prične s starim običajem sv. Trije kralji, februarja pa se pridruži šoštanjskemu pustu. V marcu so priredili večer ob dnevu mamic, žen in deklet, aprila opravili čistilno akcijo po kraju ter mesec zaključili s postavitvijo mlaja. V maj so vstopili s kresovanjem in pričeli s pripravami na občinsko prireditev ob dnevu državnosti, ki so jo izvedli junija. Junija so se udeležili športnih iger v Florjanu, avgusta pa si

prislužili poletni piknik. Septembra so pohodniki društva odšli na planinski pohod na Limbarsko goro, v oktobru pa na strokovno ekscuzijo, »izlet v neznano«, po Koroškem. Oktobra so se člani društva družili na domačiji Madlešnik, kjer so »kožuhali« koruzo in tekmovali v najlepših in največjih, doma pridelanih pridelkih. Decembra je Miklavž po Skornem obiskal kar 63 otrok ter tiste krajane Skornega, ki so starejši od 80 let.

Turistično društvo Skorno skozi vse leto skrbi za obeležja NOB-ja v kraju. V letu 2008 je društvo, skupaj z Občino Šoštanj, povsem obnovilo ta obeležja in uredilo okolico. Konec vsakega leta društvo izda tudi koledar za prihodnje leto, katerega opremijo s fotografijami, ki so nastale skozi tekoče leto ob raznih druženjih članov društva.

Načrt dela društva za leto 2009 je precej podoben opravljenemu delu v letu 2008. Planu dela za leto 2009 je znova dodana točka Žive jaslice v Skornem, ki je bila, predvsem zaradi pomanjkanje časa, v letu 2008 izbrisana. Ker je bila ta prireditev v preteklih letih zelo

pozitivno ocenjena, člani društva obljublajo, da jo bodo v tem letu zagotovo spet izvedli. Društvo si želi v tem letu pričeti z urejanjem pohodne poti po obronkih Skornega, organizirati gobarsko razstavo in oblikovati svojo internetno stran.

Poročila za preteklo leto in plani za leto 2009 niso skromni, zato lahko rečemo, da je bilo društvo izredno marljivo ter da člane znova čaka dosti dela. Predsednica društva pa vsakič poudari, da je delo v TD Skorno prijetno, ker se člani med seboj odlično razumejo, spoštujejo in znajo združiti koristno z zabavnim.

Maša Stropnik

Foto: Dejan Tonkli

Na sončni strani Alp

piše: Martina Pečnik Herlah

KAKO NAJ SI RAZDELIMO MODRINO SNEGA?

Zimska idila privablja v naravo vse bolj različne obiskovalce. Nasprotja med varuhi narave in motoriziranimi obiskovalci so se letošnje zimo precej zaostri. Država pristopila k spreminjanju zakonodaje.

V jasnih zimskih dneh so zasneženi travniki in pašniki našega sredogorja pravi magnet za zimske radosti. Oster gorski zrak, bele zaplate in s snegom pokrita drevesa predstavljajo idilično kuliso za obiskovalce. Ti pa niso več samo pohodniki, ki hodijo po planinskih poteh, temveč prihajajo še smučarji, turni smučarji, tekaški smučarji in vozniki različnih prevoznih sredstev. Ob dvigu življenjskega standarda prebivalstva se večja opremljenost obiskovalcev, gore postajajo dostopnejše vse širšemu krogu ljudi. Že nekaj let beležimo vse več motoriziranih obiskovalcev

Sledovi, ki jih riše narava / Avtor: Martina Pečnik Herlah

z motornimi sanmi, ki se ne vozijo zgolj po nespluženih gozdnih cestah in vlakah, temveč tudi po planinskih poteh, gorskih pašnikih in zavarovanih območjih narave. Zaradi vse pogostejših tovrstnih primerov so vse bolj vidne tudi škodljive posledice novodobnih obiskov. V doslej mirna okolja se vnaša hrup, ta povzroča nepotrebno plašenje živali, ki morajo sicer zaradi pomanjkanja hrane varčevati s porabo svoje energije. Ker vožnje potekajo tudi po planinskih poteh, so pohodniki izpostavljeni stalni nevarnosti nenadnih srečanj s hitrimi vozniki. Prav tako so le-ti vse bolj ogorčeni nad tem, da v hribih ne

najdejo tisto, po kar so prišli – sprostitve v mirni gorski naravi. Načini rekreacije v naravi so tako postali zelo različni, kar je privedlo do precejšnjih nasprotovanj med posameznimi »uporabniki« prostora.

Aktualno dogajanje

Zaradi vse večjega števila pritožb nad motečimi vožnjami motornih sankočev v naravi s strani različnih društev in posameznikov se je v zadnjem času poostiril nadzor policije na problematičnih območjih. K temu so vsekakor pripomogle tudi nesreče, ki so jih utrpeli vozniki sami. Spomnimo se le na primera iz naše bližnje okolice – na Golteh se je letos smrtno ponesrečil voznik motornih sani, pred leti pa je zaradi silovitega trčenja med voznikom motornih sani in smučarjem slednji utrpel hude telesne poškodbe in postal tetraplegik.

Po podatkih policije so bili v zadnjih dveh tednih, od 23. januarja do 8. februarja, na območju

tudi motorne sani. Javno pismo je bilo naslovljeno na okoljskega ministra in inšpektorate, poleg zagovora svojih interesov v njem zahtevajo še pravno ureditev za postavljanje poti, namenjenih vožnjam z motornimi sanmi.

Pravna ureditev

V Sloveniji imamo več pravnih podlag, ki opredeljujejo vožnjo v naravnem okolju. Osrednja je Uredba o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju, poleg te so še drugi predpisi v Zakonu o gozdovih, Zakonu o varnosti na smučiščih, Zakonu o varnosti cestnega prometa in Zakonu o planinskih poteh. Ker je omenjeno Uredbo že prehitel čas, so v lanskem letu na Ministrstvu za okolje in prostor pričeli s postopkom novelacije. Predlog novele k Uredbi še ni bil javno objavljen, predviden je v prvi polovici tega leta. Pred dvema tednoma so na spletnih straneh Ministrstva za okolje in prostor vzpostavili posebno stran, namenjeno obveščanju in sodelovanju javnosti

Sledovi, ki jih riše človek / Avtor: Jure Skok

celotne države v sodelovanju z inšpektorji izvedeni poostreni nadzori nad zakonito uporabo vozil v naravnem okolju in nad spoštovanjem predpisov na smučiščih. Pri 79 nadzorih so ugotovili 57 prekrškov, največkrat je šlo za nedovoljeno vožnjo s posebnimi prevoznimi sredstvi v naravnem okolju. Na območju Policijske postaje Slovenj Gradec, točneje na Ludranskem vrhu pod Smrekovcem, je policija zasegla motorne sani. Policijski ukrepi so sprožili nezadovoljstvo nad vozniki motornih sani, predvsem po v medijih objavljenem odprtem pismu predstavnice podjetja Ski&Sea d. o. o., ki med drugim uvaža in prodaja

v tej problematiki. Na njej lahko najdemo tudi informacije o tem, kako so pravno urejene vožnje v naravi v sosednjih državah. V vseh velja splošna prepoved vožnje z motornimi vozili izven prometnic, izjema so službene vožnje in vožnje v posebnih območjih za šport. Poligone ali trase lahko določi občina (Italija – Piemont), deželni svet (Italija – Aosta), potrebna so dovoljenja za vozila in prireditelja, ki so časovno omejena (Avstrija, Hrvaška). Kazni za prekrške so različno visoke, najvišji znesek je na Hrvaškem – 28.500 EUR globe za nedovoljeno organiziranje voženj.

Šport

Med športniki leta tudi Tadej Skaza

Četrtkovo popoldne, 12. februarja 2009, je potekalo v športnem duhu. V Domu kulture Velenje je potekala podelitev nagrad in priznanj športnicam, športnikom in športnim delavcem MO Velenje. Priznanje je med drugimi dobil tudi Tadej Skaza za športne uspehe v letu 2008.

Mladi 14-letni obetavni jahalec je v preteklem poletju postal državni, jeseni pa še pokalni prvak v skupnem seštevku v preskakovanju zaprek v kategoriji mlajših mladincev. Pohvali se lahko že s številnimi nastopi na domačih in tujih tekmovanjih ter zavidljivimi rezultati. Poleti je ponovil že predlanski uspeh, kar dokazuje, da je zmaga nedvomno šla v prave roke.

Tadej, odkar te poznam, se že ukvarjaš s konji. Kdaj si dobil svojega prvega konja?

Svojega prvega konja sem dobil pri štirih letih. Kupil mi ga je ati na Češkem. Konju, poniju, je bilo ime Bači. Pri osmih letih sem začel jahati velike konje.

Kako ti uspeva uskladiti šolske obveznosti in treninge? Te učitelji in sošolci podpirajo in vzpodbujajo?

Uskladiti šolske obveznosti in treninge je zelo težko, saj mi ostaja malo časa za učenje. K sreči

imam razumevajočo razredničarko in sošolce, ki me vseskozi podpirajo. **V konjeniškem klubu preživiš veliko časa. Tudi ko nimaš treningov, si veliko časa s konji. Na kolikšno mesto jih postavljaš v svojem življenju?**

Konji mi trenutno poleg šole pomenijo vse, postavljam jih na prvo mesto. Veliko mi pomenita tudi moja starša in brat Robi.

V vsakem športu pride do poškodb. Imaš kakšno negativno izkušnjo glede tega?

Jezenje je res dokaj nevaren šport. Tudi sam sem že kdaj doživel padec na treningu ali na tekmi, vendar to sodi k športu.

Udeležuješ se številnih tekmovanj v preskakovanju ovir v Sloveniji in tudi v tujini. So opazne razlike med tekmovanji doma in na tujem? Kje je vzdušje boljše?

Med domačimi in tujimi tekmovanji je velika razlika, saj je v tujini ta šport precej bolj razvit, tudi konkurenca je večja kot pri nas. Vsekakor pa je tekmovanje doma boljše zaradi domačega vzdušja. Sodeloval sem že na mnogih tekmovanjih, ampak vseskozi doživljam vedno nove izkušnje.

Kakšen je občutek, ko s konjem vstopita v parkur? Te še daje nervoza?

Ko sem začel tekmovati, je bila velika nervoza pred vstopom v parkur, zdaj pa sem se že nekoliko privadil. Seveda sem na pomembnejših tekmovanjih, kot so Pokal Slovenije in državno prvenstvo, pred startom še vedno zelo nervozen.

Foto: Nastja Stropnik

Poleti 2008 si si prijezdil naslov državnega prvaka v preskakovanju ovir med mlajšimi mladinci. Koliko truda, priprav in treningov je bilo vložena, da si si prislužil zlato kolajno?

V ta dosežek je bilo vloženo veliko truda in odrekani. Seveda pa mi to ne bi uspelo brez trenerja, mojega brata Robija, ki mi je pomagal, da sem prišel tako daleč in brez mojih staršev, ki so mi vseskozi nudili veliko podpore in me ves čas spodbujali.

Letos zaključuješ osnovno šolo. Kakšne cilje imaš za naprej? Konji še ostajajo na prvem mestu v tvojem življenju?

Da, letos zaključujem osnovno šolo. Imam cilje za naprej, ki jih ne želim izpostavljati; če mi jih uspe izpolniti, bodo tako vidni. Vsekakor ostajam še vedno s konji, ker so moja največja strast.

Tadeju želimo uresničitev vseh njegovih ciljev, mnogo odličnih rezultatov na tekmovanjih tudi v prihodnje, srečevanje z ovirami pa le v parkurju.

Nastja Stropnik Naveršnik

Menihov memorial - desetič

V Topolšici je 14.2.2009 potekal 10. jubilejni Menihov memorial. Udeležilo se ga je preko 80 tekmovalcev iz vse Slovenije.

Tudi tokrat je bilo vzdušje nepozabno. Ljubitelji bele žogice so imeli kaj videti in dan je zelo hitro minil. Memorijal je potekal v sedmih različnih kategorijah. Ob koncu smo zabeležili naslednje rezultate:

Moški do 45 let :

1. Karsai Peter (H)
2. Bezjak Samo (SLO)
3. Škerl Damir (SLO)
4. Vok Tomaž (SLO)

Moški od 45 do 65 let:

1. Gunter Erik (SLO)
2. Urbajs Vojteh (SLO)
3. Pogačar Jože (SLO)
4. Vitanc Marjan (SLO)

Moški nad 65 let :

1. Suto Gjula (H)
2. Fašaić Krešimir (CRO)
3. Nemet Karoly (H)
4. Pretnar Vinko (SLO)

Foto: Marjan Tekauc

Ženske :

1. Gerdina Mateja (SLO)
2. Belavič Polona (SLO) Spin Šoštanj
3. Belavič Jolanda (SLO) Spin Šoštanj
4. Lapanja Draga (SLO)

Moške dvojice do 60 let :

1. Gunter - Bezjak (SLO)
2. Karsai - Sumegi (H)
3. Vitanc - Fridrih (SLO)
4. Urbajs - Štor (SLO)

Moške dvojice nad 60 let :

1. Pogačar - Fašaić (SLO - CRO)
2. Both - Hertz (H)
3. Sute - Horvat (H)
4. Petek Hohnjec (SLO)

Ženske dvojice :

1. Belavič - Belavič (SLO) Spin Šoštanj
2. Gerdina - Prevolnik (SLO)
3. Stankovič - Lapanja (SLO)
4. Kričaj - Apat (SLO) Spin Šoštanj

Jolanda Belavič

Ni meja - doma in na tujem

Mrtve duše na odru Gledališča pod kozolcem

Gledališčniki amaterskega Gledališča pod kozolcem iz Šmartnega ob Paki so v soboto, 7. Februarja, (ter kasneje še s tremi predstavami) v domačem kraju postavili na oder komedijo Vinka Möderndorferja **Mrtve duše**.

Igro - grotesko je režiral znani celjski režiser **Bogomir Veras**, pečat izjemni igri pa so vtisnili znani gledališki obrazi »izpod kozolca«: Mija Žerjav, Lija Modrijan, Pavla Letonje, Franc Fužir, Jože Robida in drugi.

Praizvedba Mrtvih duš je parodija na politično dogajanje med tako imenovanimi »rdečimi« in »črnimi«, na neuresničeno »spravljanje« in spravo, na tradicionalne vrednote in refleksijo podjetniške nestrpnosti ter, ne nazadnje, na medsebojne odnose v družini in družbi.

Avtor je v tej sodobni »bratomorni« komediji ostal nevtralen do političnih opcij, pokazal pa je, da ni nobena politična oblast boljša od druge. Manipulacijo, laž in profit je postavil Möderndorfer v kontekst podjetništva, politike in vaške družbe, v izvedbi pa zgodbo privedel do absurda. Gledalcem tempo igre ni dal dihati niti za trenutek, saj je črnega humorja, burke in več kot odlične igre za dve uri na pretek. Režiser je s prefinjeno natančnostjo določil vse like, ki so jim s svojo nadarjenostjo, pristnostjo in nekateri s prirojeno hudomušnostjo sledili do upodobitve karakternih profilov in izpiljenih vlog. **Mrtve duše** kaj lahko poiščemo še danes v naših okoljih, saj so tipični vzorec vedenja dela slovenske družbe, preteklosti, sedanjosti in realnosti.

Jože Miklavc

Zadovoljni na odru, navdušeni gledalci ter avtor in režiser / Foto: Jože Miklavc

Sani za zimske pravljичne poljane

Florjan Strmšek, mizar, sodar, kolar, predvsem pa izdelovalec lesenih izdelkov iz trdega, masivnega lesa, doma v Paški vasi, je po svoje tudi umetnik. Ustvarjanje uporabnih izdelkov, okvirov za slike, pohištva, orodij, sodov, kadi, vozov, korit in sani je njegova obrtna, vse bolj pa etnografsko neprecenljiva dejavnost.

Florjan Strmšek - Krka, kot ga nekateri poznajo, je skromen, šegav človek, ki pušča uporabne sledove v Občini Šmartno ob Paki in širše. S svojimi sosedi in prijatelji je nepogrešljiv na vseh šmarških vaških sejmih, še zlasti v tradicionalni »Martinovi vasi«. Letos, ko je sneg pobelil našo deželo, je najprej vzel v roke jesenove deske in po vzorcu starih sani skrojil nove sani za prevoz oseb. Takšne sani so svoj čas uporabljali za prevoze premožnejših potnikov, za vožnje na svečanosti, cerkvene obrede, obiske, na ofiranja ter svatbe. Običajno so konje opremili še z zvončki, da je bila vožnja zares posebno doživetje. Sani si je omislil konjenik Franc Mumelj iz Šmartnega ob Paki, Florjan Strmšek pa je za izdelavo porabil skoraj tristo ur. Še v letošnji zimi bodo sani preizkušene na belih poljanah.

Jože Miklavc

Florjan Strmšek ob svojem izdelku.
Foto: Jože Miklavc

Slovenska poezija ob slovenskem kulturnem prazniku v Franciji

Na povabilo francoskega Kulturnega centra - Hiše poezije v Tinquexu (Centre Culturel - Maison de la Poésie de Tinquexu) je ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku gostovala, je bila prvič predstavljena v Franciji, mednarodna revija za poezijo **Lirikon21**, ki jo izdajata Velenjska knjižna fundacija in Akademija Poetična Slovenija, urednika pa sta pesnika **Ivo Stropnik** iz Velenja in **Zoran Pevec** iz Celja.

Lirikonovo degustacijo slovenske poezije v Franciji (*Soirées slovenes: Dégustations des mots et des mets slovenes, servies par la revue poétique Lirikon21 et ses poètes*) so na dvodnevem gostovanju z javnimi branji zlahtnili slovenski pesniki in pesnice različnih generacij: Milan Dekleva, Ivo Stropnik, Zoran Pevec, Meta Kušar, Tanja Ahlin, Peter Kuhar (publicist in prevajalec) ter v Franciji živeča slovenska pesnica in prevajalka **Mateja Bizjak Petič** (dobitnica *Herbersteinskega/Lirikonovega zlata 2008* za vrhunske revijalne prevode sodobne francoske poezije v slovenščino), ki je za revijo Lirikon21, poleg gostujočih avtorjev, prevedla v francoščino tudi predstavitveni izbor pesmi Andreja Medveda, Milana Vincetiča in Slavice Šavli. Dva pesniška večera (pesniške večere francoski gostitelji že vrsto let organizirajo pod imenom *dithyrambes, lectures bacbacantes* in temeljijo na načelu: prisluhniti pesniku med degustacijo vina ali okušati vino med degustacijo pesnika) sta bila ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku v Franciji posvečena degustaciji poezije in vina iz slovenske dežele. Lirikonovo degustacijo sta glasbeno pospremila šansonjerka Nika Vipotnik in harmonikar Zmagor Štih. Lirikonove degustacije v Tinquexu se je udeležil tudi veleposlanik Republike Slovenije v Franciji dr. Janez Šumrada.

Jože Miklavc

Slovenska jamarska odprava Filipini 2008

Slavko Hostnik, Jamarski klub Topolšica

V letu 2008 se mi je nepričakovano ponudila priložnost za enomesečno potepanje po Filipinih, kamor naj bi odpotoval skupaj s slovensko jamarsko odpravo. Organizatorji odprave - fantje iz Jamarskega kluba Črni galeb Prebold, ki so pripravljali tretjo odpravo v to daljno deželo, so me namreč povabili v ekipo kot pridruženega člana.

Članek je v reportažni zapis o delu in življenju odprave na filipinskih otokih. V strnjeni obliki je opisana pot odprave, raziskovalno delo, življenjski utrip ljudi in krajev, razne zanimivosti in še marsikaj.

O odpravi

3. novembra 2008 je proti daljnim Filipinom poletela slovenska jamarska odprava, v kateri je sedem članov preboldskega jamarskega kluba: **Grega in Andrej Ramšak, Danijel Prevorsek, Rok Kvas, Andreja Kladnik, Uroš Zupanc in Darko Naraglav**, ki je tudi vodja odprave, ter **prof. dr. Boris Sket** iz Društva za raziskovanje jam Ljubljana in **Slavko Hostnik** iz Jamarskega kluba Topolšica. To je po letu 1995 in 1999 že tretja odprava na Filipine v organizaciji preboldskih jamarjev, sicer pa že njihova šesta, če štejemo še odprave v Ekvador, Kolumbijo ter Grčijo oziroma na Kreto. Za glavno območje raziskav je bil tako kot pri prvih dveh odpravah tudi tokrat izbran otok Bohol, ki se nahaja v Visayskem arhipelagu v centralnih Filipinih. Namen organizacije tokratne odprave je bil dokončno raziskati več kilometrov dolgo jamo Ka-Eyang, ki je bila najdena tik pred koncem druge odprave in zaradi pomanjkanja časa ni bila v celoti raziskana. Seveda naj bi odprava poleg tega skušala raziskati ter

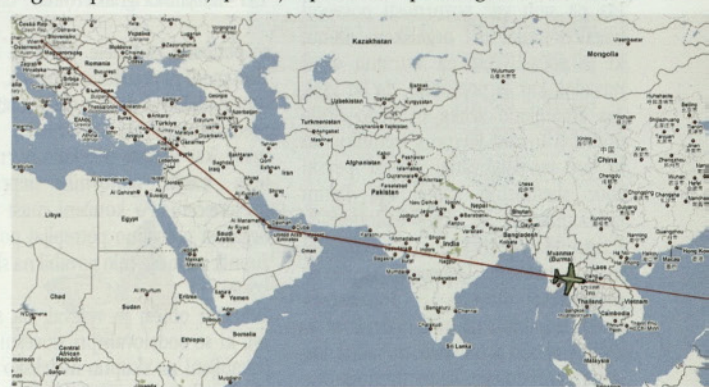
dokumentirati čim več novih jam, še posebej na povsem novem območju, imenovanem Baclayon, ter na območju polotoka Anda, kjer so bile v jamah najdene pet tisoč let stare sledi kulture človeka. Poslanstvo odprave pa naj ne bi bilo zgolj raziskovanje jam, temveč tudi promocija slovenskega jamarstva na Filipinih, posredno pa tudi promocija naše domovine, ki je pravzaprav zibelka svetovne speleologije.

Odhod

Slovo od doma, domačih, prijateljev ter vseh, ki so kakor koli pripomogli k realizaciji te odprave. Avtobus nas v zgodnjih jutranjih urah odpelje na letališče Jožeta Pučnika Brnik. Še zadnje slovo, poljubi, stiski rok, izrečene želje, letališke formalnosti in z Adrijinim Canadierom poletimo proti Dunaju, ki je prva postaja na naši 12.000 kilometrov dolgi poti do Filipinov. Z Dunaja nas je čakal polet do Dohi in od tam do glavnega mesta Filipinov - Manile. Poleteli smo z udobnim Airbusom 320 katarske družbe Qatar Airways. Kmalu je Evropa za nami, pred nami pa mogočna azijska celina. Nekje nad Turčijo se letalo usmeri proti Perzijskemu zalivu oziroma katarski prestolnici Dohi, kjer pristanemo po skoraj šestih urah leta. V Dohi presedemo na drugo, še večje letalo, in sicer Airbus 330, s katerim ob eni uri ponoči poletimo proti filipinski prestolnici. Na letalu, ki je povsem polno, se gnete pisana

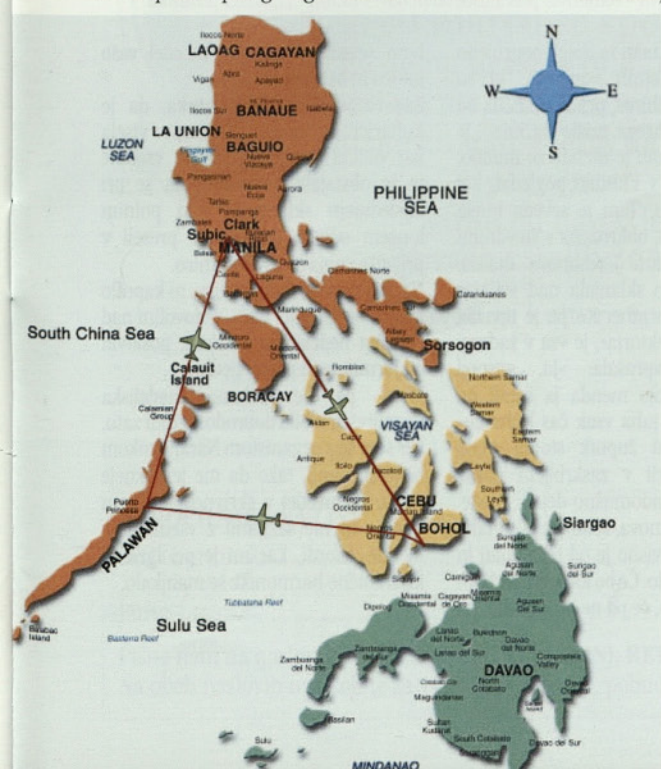
Tihoga oceana leži med južnim Kitajskim morjem na zahodu, Celebeškim morjem na jugu in Tihim oceanom na vzhodu. Sestavlja jo 7.107 otokov, med katerimi so številna notranja morja. Največje med njimi je Sulujsko morje. Le 2.773 otokov ima imena, naseljenih pa jih je manj kot 200. Skupna dolžina obalne črte je kar 26.000 kilometrov. Natančno število prebivalcev ni znano. Ocenjujejo pa jih na okoli 96 milijonov. Med leti 500 pred našim štetjem in 1500 so se na Filipine priseljevala malajska ljudstva, ki so povzročila spremembe v načinu gradnje hiš, poljedelstvu, živinoreji in veri. Z območja Indonezije sta se širila budizem in hinduizem, še močnejša pa sta bila vpliva Kitajcev, ki so se priseljevali kot vodilni trgovski sloj, in Arabcev, ki so prevzeli nadzor nad trgovino. Močno se je razmahnil islam in na jugu je nastal sultanat. Evropska civilizacija se je pojavila šele v 16. stoletju. Otočje je na plovbi okrog sveta leta 1521 odkril portugalski pomorščak Magellan in ga poimenoval po takratnem španskem kralju Filipu II. (Magellan je plul pod špansko zastavo.). Poskus pokristjanjevanja je plačal z življenjem, ko ga je na otoku Mactan blizu Cebuja ubil plemenski poglavar Lapu Lapu. Le dve desetletji pozneje so si Španci otočje dokončno prilastili. Uvedli so nasilno pokristjanjevanje in špansko zemljiško posestno ureditev. Danes je najopaznejša posledica španskega kolonializma

družčina ljudi z vseh koncev sveta. Nekateri, tako kot mi, potujejo v daljne dežele, drugi pa se tja vračajo. Ob pogovorih, dobri hrani in pijaci, prijaznih stewardesah, glasbi, filmih in tudi dremanju nam ure na krovu letala dokaj hitro minejo. Na manilskem letališču pristanemo ob 15.30 po lokalnem času oziroma po dobrih devetih urah leta.

Dežela tisočerih otokov
300.000 kvadratnih kilometrov velika država v zahodnem delu

krščanstvo, saj so Filipini s preko 90 odstotkov katoličanov edina azijska država s prevladujočo krščansko veroizpovedjo. Od tod izvira zanimivo nasprotje, da so Filipini za Japonsko najbolj vzhodna, a hkrati najbolj zahodnjaška azijska država.
se nadaljuje...

Malo za šalo – več pa zares

Hm, pravijo, da penzionisti nikoli nimajo časa! To pa ne drži popolnoma, vsaj za mene, starega možakarja ne; kajti, če že nimam kakšnega pametnega opravila, si vzamem čas in aktiviram svoje možganske spominske celice. No in v le-teh imam shranjenih kar precej resničnih, malo hudomušnih zgodbic iz svojih najstniških let, pa upam, da ne bo nič narobe, če bi katera le zagledala svetlobo dne.

Pestra nedelja

Zgodilo se je pred kakimi 70 leti, ko je na neko »lepo nedeljo« bila v gaberški cerkvi svečana sveta maša. Maševal je takratni šmihelski župnik Pavel Gril, strog dušni pastir, ki je bil poznan predvsem po svojih jedrnatih pridigah. V teh se je pogosto pokazal njegov negativni odnos do plesa in plesalcev. Za njega so bile vse zvrsti plesa »satanove igre«, ki so kvarile mladino in jo zapeljevale v greh.

Pri svečani maši seveda ne sme manjkati organist, ki je s seboj pripeljal tudi cerkveni pevski zbor in celo svojega pomočnika, ostarelega mežnarja, ki je med orgljanjem poganjal meh, da so orgelske piščali imele dovolj zraka. Ker pa so mene že od rane mladosti neskončno privlačile črne in bele tipke na orglah in njihovo mogočno donenje, ki je odmevalo po cerkvenih prostorih, sem si seveda našel prostor ob možakarju, ki je poganjal meh. Sicer pa se mi je ostareli mož kar zasmilil, ker sem opazil, da mu pri nenehnem napornem dviganju in spuščanju pogonske ročice meha vidno pešajo moči in se dogajanje ne bo srečno končalo. In res se je kmalu zgodilo najhujše. Gonilcu meha so nenadoma klecnila kolena, kar zlezal je vase in padel vznak, če ga ne bi bližnji, stoječi za njim, ujeli in ga posadili na klopec ob steni.

Jaz pa sem več pozornosti posvečal kazalcu zraka pri orgelskem mehu, ki je počasi, pač pa vztrajno drsel navzdol, kar je pomenilo, da bo vsak čas zmanjkalo zraka in bodo orgle utihle. In res! Ravno v trenutku, ko bi pri povzdigovanju moral pevski zbor slavnostno zapeti »Te Deum laudamus« in bi orgle zadonele iz »crescenda v fortissimo«, se je orgelski meh popolnoma izpraznil. Orgle so nenadoma utihle, presenečeni pevci umolknil in tudi mašnik se je začudeno ozrl proti koru, ne vedoč, kaj se tam gori dogaja. Za par trenutkov je v cerkvi zavladala popolna tišina.

Najmanj presenečen sem bil le jaz, ker sem že itak predvideval, kaj se bo verjetno dogodilo, in sem zato takoj skočil v akcijo. Pomahal sem organistu, da bo vse v redu, zgrabil za ročico in ker sem dobro vedel, kako se stvari streže, pričel »pumpati« zrak v meh. Organist se je vidno oddahnil, orgle

LOM		Zadnja avst. cesarica				LIST	Medmet bolečine	Biček	Kletvica	Prostor za okisanje
		Romun. pristanišče ob Donavi				Znamka alkoholne pijače				
						Zver iz druž. psov				
						Opozorilo otrokom za vroč predmet				
							Italijan. igralka (Gina)			
							Angl. mera, cola			
	Ovn(a)rji								Avtomob. oznaka Trsta	
									Organ. afr. enotnosti	
	Grška črka				Temelj, baza					
					Ograda za svinje					
	Domšljavec, gizdalin									Stadion v Nišu
	Dojenčkove oči						Samotežni voziček		Brezalkoh. pivo	
									Japon. pianistka	
	Zaselek zah. od Solkana								Anton Janša	
									Mile (urad.)	
	Otoček v Prespanskem jezeru									Pogan, brezverec, velikan
										4. in 1. samoglasnik
							Primorsko žen. ime			

Ugankarski slovarček:

CEI – italijanska igralka (Gina) / ČAIR – stadion v Nišu / ORSOVA – romunsko pristanišče ob Donavi / UCIDA – japanska pianistka

so ponovno zadonele, pevci pa zapeli. Tudi meni ni preostalo drugega, kot da sem nadaljeval delo mojega obolelega predhodnika do zaključka svete maše, kar je nato potekalo normalno, brez kakih ponovnih neprijetnih presenečenj. Po končani maši me je organist pohvalno potrepljal po rami, župnik pa me je celo povabil na skupno kosilo.

Takratni običaj je veleval, da so bili vsi, ki so sodelovali pri slovesni maši, povabljeni na skupno nedeljsko kosilo na dom k cerkvenemu ključarju, ki je bil v tistem času Jevšnik, po domače Jerman. Njihova domačija se je nahajala v južnem delu Gaberk tik ob potoku Velunja. Bila je to za takratni čas imenitna, prostorna kmečka hiša, v kateri je bilo dovolj prostora za številne goste, med katerimi je bila tudi »moja malenkost«, kajti župnik ni pozabil na

obljubo. Ko so tako za dolgo pogrjneno mizo ob prijetnih vonjavah, ki so prihajale iz kuhinje, pričakovali, da bo kmalu kaj dobrega prišlo na mizo, je župnik, ki se mu je menda že mudilo, vstal in odšel v kuhinjo pogledat, kaj se tam dogaja. Tam je seveda imela glavno besedo, obkrožena s številnimi hčerami, tastara Jermanova mama, ki se je ravno sklanjala nad velikim loncem goveje juhe. Ko pa je opazila za sabo »inšpektorja«, je vsa v zadregi zaskrbljeno vprašala: »Ja, gospod župnik, pa bojo menda ja ostali na kosilu, saj bo juha vsak čas kuhana.« Pa so gospod župnik stopili malo bližje, se zazrl v zaskrbljeni obraz kuharice in hudomušno dejali: »Veste, mamca Jermanova, stvar pa le ni tako enostavna, odvisno je od tega, kdaj in kako bo kapnilo. Če bo kapnilo, ne bom ostal na kosilu, če pa ne bo kapnilo, pa

bom seveda z veseljem pojedel vašo juhico in ostale dobrote!«

Zadeva je bila namreč taka, da je kuharici na nosu trdovratno visela kar obilna kapljica sumljive vsebine in je obstajala nevarnost, da se pri naslednjem sklanjanju nad polnim loncem odloči, da se raje preseli v prijetno vonjavo goveje juhice.

No, naj povem, da zanesljivo ni kapnilo in smo se vsi jedci nato, zadovoljni nad obilnim nedeljskim kosilom, poslovili od Jermanovih gostiteljev.

Meni pa je celotna nedeljska dogodivščina bila dobrodošla tudi zato, ker sem se z organistom Naraločnikom bolje seznanil, tako da me je kasneje ravno on uvedel v skrivnost notnega črtovja in me seznanil z vsemi molin dur-akordi, kar mi je pri igranju kromatične harmonike še manjkalo.

Maks Lomšek

UTRINKI učenk na Prešernovega Povodnega moža

Urška in Povodni mož

Nenadoma seže voda Urški čez glavó,
ta se zave, da je že pod vodó.

Zgrudi se v nezavest in se dolgo ne zbudi!
Peter, povodni mož, nad njo skrbno bedi.

Končno se princeska Urška le zbudi!
Peter, povodni mož, jo zaprosi za roko.

»Da,« veselo mu odvrne Urška zala.
»Saj vate bi se vsaka punca zatrapala.«

Na poroko vse povabita,
od najmanjše ribice do največjega raka.

Ne mislite, da je že konec,
saj še ni počil nobeden lonec!

Pet otrok sta imela,
z njima sta bila zelo vesela.

Nekoč je Urška kuhala v počenem loncu
in pesmica prišla je h koncu.

OŠ Šoštanj, Noemi Čop, 5. b

Žurerja

Na koncertu Nigtwish-ev sta se spoznala
in od takrat naprej sta prava prijatelja postala.

Pogosto sta se srečevala,
skupne prijatelje spoznala.

So skupaj se veselili, plesali in smejali
ter na rock partye hodili.

Ob ritmih rocka sta skakala
in se na skrivaj opazovala.

Že s pogledom sta dala vedeti,
da njune ljubezni ni moč spregledati.

Takrat prvič je bilo,
da Urška komu rekla je I do.

OŠ Šoštanj, Jana Podvinšek, 8. C

Ta Povodni mož

Nekoč je živel Povodni mož,
imel v vodi je veliko rož.

Imel je tudi ribe, ki so ga jezile,
in se ob tem še veselile.

Ugrabil je prevzetno dekle
in jo odpeljal v mrzle vodé.

Deklici pokazal svoje je zaklade,
da pričaral bi ji zabave.

Deklica mu za slugo je bila,
a kaj kmalu mu je ušla.

Povodni mož se jokal je,
ker deklica ušla mu je.

Sončece sijalo je,
Povodni mož sameval je.

Tiho je odšel,
da ne bi nikogar prizadel.

OŠ Šoštanj, Ana Praprotnik, 5. A

Lepa Urška

Živela je Urška lepotica,
ki bila je zvita kot lisica.

Vsakega fanta imeti je hotela,
pa četudi tega ne bi smela.

V bogataša se je zaljubila,
vse o njem je preučila
in upala, da ji bo sreča mila.

Pošiljala mu je SMS sporočila,
da bi njegovo pozornost vzbudila.

Naivnežu Urška vseč je bila
in rezerviral je mizo za dva.

Kmalu zatem ga je zapustila,
saj se je v drugega zaljubila.

OŠ Šoštanj, Ana Urbanc, 8. c

✓ V vesecu marcu se spomnite žena.
Ne glede na to ali je to 8. marec ali 25.
marec ali pa magari 8. november, si ženske
zaslužijo en dan v letu, da jim izkažete
pozornost.

Samo en dan v letu!
Za vseh ostalih 364 dni.

Zavod za kulturo šoštanj

Vaša knjižnica - Šoštanj

Ponedeljek:	10.00 - 18.00
Torek:	10.00 - 18.00
Sreda:	10.00 - 18.00
Četrtek:	12.00 - 16.00
Petek:	10.00 - 18.00

Poletni čas:

Ponedeljek:	12.00 - 18.00
Sreda:	12.00 - 18.00
Petek:	10.00 - 14.00

NAROČILNICA NA LIST

Ime in priimek.....Naslov.....

Pošta.....davčna številka.....

Pišite nam na naslov: ZAVOD ZA KULTURO ŠOŠTANJ, **REVIJA LIST**, TRG SVOBODE 12, 3325 ŠOŠTANJ ali na e-naslov: list.revija@gmail.com.
Na obeh naslovih nas dobite za vsa vaša vprašanja, pobude ali obvestila.

Fotografski nagradni natečaj: Kje(r) sem doma?

Pozivamo vse ljubitelje fotografije, da sodelujete v našem natečaju in na svojih sprehodih ali v svojem okolju poiščete **lepote Šoštanja z okolico**. Zaželjena je pokrajinska tematika, ni pa pogoj. Edini pogoj pri sodelovanju na natečaju je, da ste fotograf amater, da je motiv iz Šoštanja ali okolice in da nam fotografijo pošljete v elektronski obliki (jpg). Za tisk imejte pripravljeno 300 dpi v tiff obliki. Lahko jo prinesete tudi na cd-ju.

Vsak avtor lahko mesečno prispeva **po eno fotografijo**. Tričlanska strokovna komisija bo vsak mesec izbrala **eno najboljšo fotografijo**, ki bo objavljena v reviji List, kot fotografija meseca. Ob koncu leta bodo vse izbrane in objavljene fotografije s podpisom avtorjev **natisnjene v koledar**, vseh dvanajst avtorjev bo nagrajenih, najboljša fotografija, oziroma fotograf pa prejme 100 evrov nagrade.

Fotografijo pošljite do 15. 3. 2009 na e-naslov: list.revija@gmail.com.

Zavod za kulturo
Šoštanj, revija List,
uredništvo.

Velenje
Sp Do 35
LIST OBČINE
2009

352(497.4 Šoštanj)

9004907,2

COBISS e

KNJILJNICA VELENJE

